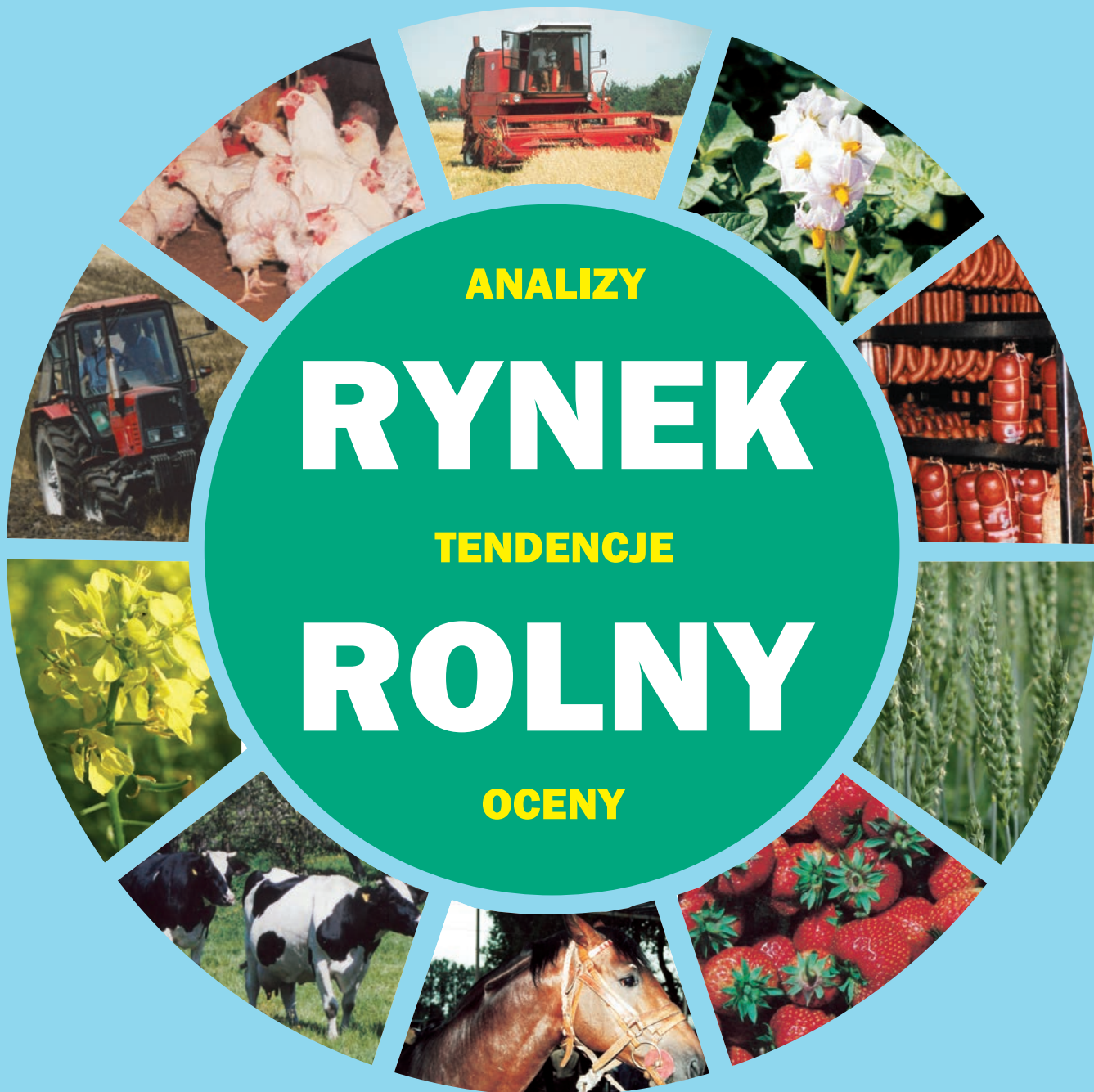

BIULETYN MIESIĘCZNY

NR 12 (346)

ISSN 0867-8545

ANALIZY

RYNEK

TENDENCJE

ROLNY

OCENY

GRUDZIEŃ 2019

ANALIZY * TENDENCJE * OCENY

RYNEK ROLNY

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

GRUDZIEŃ 2019

Spis treści

1. Koniunktura w rolnictwie	Arkadiusz Zalewski	3
2. Rynek zbóż	Wiesław Łopaciuk	5
3. Rynek cukru	Piotr Szajner	12
4. Rynek rzepaku	Ewa Rosiak	15
5. Rynek ziemniaków	Wiesław Dzwonkowski	21
6. Rynek warzyw	Tomasz Smoleński	25
	Paweł Kraciński	
7. Rynek owoców	Paweł Kraciński	34
8. Rynek mleka	Teresa Zdziarska	43
9. Rynek wołowiny	Dorota Pasińska	48
10. Rynek wieprzowiny	Danuta Zawadzka	52
11. Rynek mięsa drobiowego	Dorota Pasińska	56
12. Rynek baraniny	Danuta Zawadzka	60
13. Rynek ryb	Krzysztof Hryszko	64
14. Rynek środków produkcji dla rolnictwa	Arkadiusz Zalewski	71

RYNEK ROLNY

Skład redakcji: Krzysztof Hryszko (redaktor naczelny),
Lucyna Mieszkowska (sekretarz redakcji), Bożena Nosecka
Projekt okładki i skład komputerowy: Leszek Ślipski
Prenumerata: Barbara Walkiewicz - tel.: 22 50 54 685

Adres redakcji:

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa
tel.: 22 505 46 66, faks: 22 827 19 60

Biuletyn dostępny jest bezpłatnie na stronie internetowej Instytutu – www.ierigz.waw.pl

Oceny i komentarze prezentowane w biuletynie Rynek Rolny są opracowywane na podstawie najlepszych i sprawdzonych źródeł informacji, i są wyrazem wiedzy oraz poglądów autorów. Nie mogą więc być podstawą roszczeń podmiotów za skutki podejmowanych decyzji, które każdy podejmuje na własne ryzyko i koszt.

Wykorzystując informacje zawarte w biuletynie prosimy o podanie źródła.

W listopadzie 2019 r. nastąpiło zauważalne pogorszenie koniunktury w rolnictwie w porównaniu z miesiącem poprzednim. Rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej były również zdecydowanie gorsze niż rok wcześniej. Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR) w listopadzie br. zmalał o 0,4 pkt. proc. do 99,5 punktu. Wzrost wyrównanego wskaźnika potencjalnego popytu (o 0,4 pkt. proc. do 100,6 punktu) nie zdołał zrównoważyć spadku wyrównanego wskaźnika nożyc cen (o 1,1 pkt. proc. do 98,5 punktu). Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie w listopadzie 2019 r. był o 1,7 pkt. proc. niższy niż rok wcześniej.

Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu zwiększył się głównie z powodu wyraźnej poprawy dynamiki produkcji sprzedanej przemysłu spożywczego, ale też wzrostu wynagrodzeń w relacji do cen detalicznych żywności. Niewielki negatywny wpływ na potencjalny popyt wywarł natomiast realny wzrost cen detalicznych żywności oraz osłabienie dynamiki obrotów handlowych produktami rolno-spożywczymi z zagranicą. Należy ponadto podkreślić, że tempo wzrostu cen detalicznych żywności w pierwszych dziesięciu miesiącach br. było zdecydowanie większe niż rok wcześniej. W październiku br. żywność i napoje bezalkoholowe były średnio o 5,3% droższe w porównaniu z grudniem 2018 r., w tym cukier podrożał w tym okresie o 20,7%, owoce o 13,3%, mięso o 9,0% (w tym wieprzowe o 14,6%), a warzywa o 6,3%. Dla porównania rok wcześniej, tj. w październiku 2018 r. przeciętny wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych w stosunku do grudnia 2017 r. wyniósł zaledwie 0,2%.

Wyrównany wskaźnik nożyc cen wyniósł w listopadzie br. 98,5 punktu, tj. o 1,1 pkt. proc. mniej niż miesiąc wcześniej. Był on również o 2,0 pkt. proc. niższy w porównaniu z listopadem 2018 r. O spadku wyrównanego wskaźnika nożyc cen w listopadzie br. w porównaniu z poprzednim miesiącem zadecydował zdecydowanie silniejszy spadek ruchomego wskaźnika cen skupu niż wyrównanego wskaźnika cen detalicznych środków produkcji dla rolnictwa. Do zmniejszenia wyrównanego wskaźnika cen skupu w istotnym stopniu przyczyniły się październikowe obniżki cen większości produktów rolnych monitorowanych przez GUS. Kukurydza w skupie

potaniała o 22,1%, ziemniaki o 12,2%, żyto o 3,9% oraz drób o 2,6%, a żywiec wieprzowy o 0,8%. Wyższe ceny odnotowano natomiast w przypadku mleka krowiego (o 1,3%), żywca wołowego (o 0,8%) oraz pszenicy (o 0,6%). W sumie bieżący wskaźnik zmian cen skupu w październiku br. wyniósł 98,8 punktu, a wyrównany indeks cen skupu 98,5 punktu wobec 99,7 punktu miesiąc wcześniej. Dla porównania w listopadzie 2018 r. wyrównany wskaźnik cen skupu wyniósł 101 punktów.

Od czerwca br. dynamika cen środków produkcji dla rolnictwa jest stosunkowo niewielka, co oznacza, że trwająca od sierpnia 2017 r. wyraźna tendencja wzrostowa została zahamowana. W październiku br. w porównaniu z miesiącem poprzednim ceny detaliczne środków produkcji dla rolnictwa nie zmieniły się znacząco, ponieważ niewielkie podwyżki cen środków mechanizacji rolnictwa i materiałów budowlanych zostały częściowo zniwelowane obniżkami cen bezpośrednich nośników energii. Ceny nawozów mineralnych i środków ochrony roślin nie zmieniły się istotnie. W rezultacie bieżący wskaźnik cen środków produkcji dla rolnictwa wyniósł w październiku 100,1 punktu, natomiast wyrównany wskaźnik zmalał w listopadzie br. do 100 punktów tj. do poziomu najniższego w ciągu ostatnich 6 miesięcy. Dla porównania w listopadzie 2018 r. wskaźnik ten był o 0,5 pkt. proc. wyższy od tegorocznego.

Zmiany cen, jakie dokonały się w okresie styczeń-październik br., w porównaniu z grudniem 2018 r., zdecydowanie nie były korzystne dla producentów rolnych. Ceny koszyka skupu zmalały bowiem o 1,9%, podczas gdy ceny detaliczne środków do produkcji rolnej wzrosły w tym okresie o 2,4%. W rezultacie skumulowany wskaźnik nożyc cen w październiku br. zmalał do 95,8 punktu wobec 98,4 punktu miesiąc wcześniej. Dla porównania w październiku 2018 r. wskaźnik ten również był niekorzystny dla rolników i wynosił 97,2 punktu.

**Arkadiusz
Zalewski**

Tab. 1. Wskaźniki^a obrazujące zmiany rynkowych uwarunkowań produkcji w rolnictwie

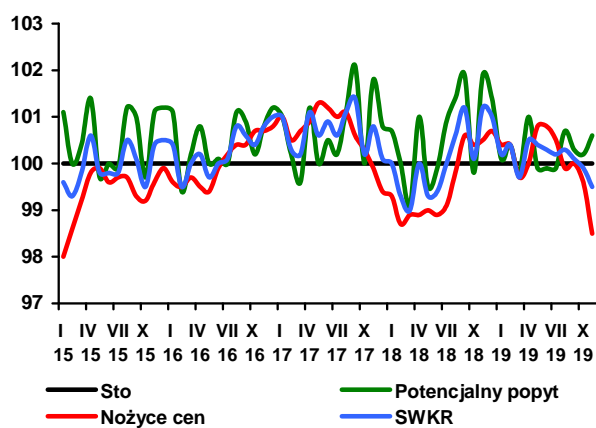
Wyszczególnienie	XI 19	X 19	IX 19	VIII 19	VII 19	VI 19	XI 18
Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR)	99,5	99,9	100,1	100,3	100,2	100,3	101,2
Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu	100,6	100,2	100,3	100,7	99,9	99,9	101,9
Wyrównany wskaźnik nożyc cen	98,5	99,6	100,0	99,9	100,5	100,8	100,5
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen skupu	98,5	99,7	100,3	100,3	100,9	101,2	101,0
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen środków produkcji	100,0	100,1	100,2	100,4	100,4	100,4	100,5
Wyrównany indeks inflacji i zmian cen żywności	99,8	99,9	99,8	99,7	99,5	99,4	100,3
Wyrównany indeks zmian wynagrodzeń i cen żywności	99,8	99,3	100,1	100,1	98,7	99,5	100,4
Wyrównany indeks produkcji przemysłu spożywczego	100,6	99,8	101,6	101,1	100,9	100,0	102,4

^a średnie ruchome 6-miesięczne

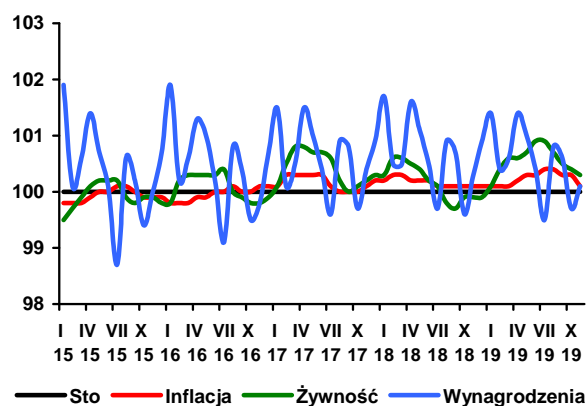
Wskaźnik zmian cen skupu liczony jest, jako średnia arytmetyczna ważona dla koszyka produktów notowanych co miesiąc przez GUS i publikowanych w biuletynach statystycznych GUS. Są to zboża ogółem w tym, pszenica, żyto, jęczmień, kukurydza, ziemniaki, zwierzę ogółem w tym zwierzę wołowy, wieprzowy i drób oraz mleko.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

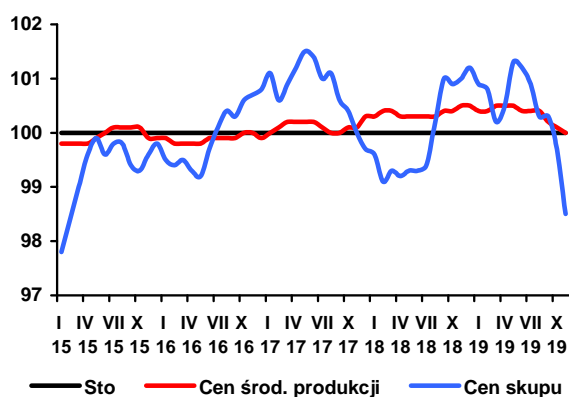
Rys. 1. Wyrównane wskaźniki koniunktury w rolnictwie

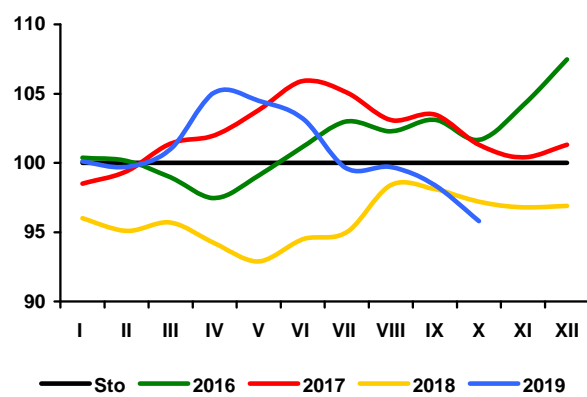
Rys. 2. Wyrównane wskaźniki zmian cen

Rys. 3. Wyrównane wskaźniki zmian cen

Rys. 4. Skumulowany wskaźnik nożyc cen

Światowe zbiory zbóż w 2019 r. w listopadowym raporcie Międzynarodowej Rady Zbożowej są szacowane na 2,162 mld t¹, czyli o 0,9% więcej niż w 2018 r., ale z tytułu mniejszych zapasów początkowych, podaż zmalała o 0,3% do 2,782 mld t. Zużycie przewidywane jest na rekordowym poziomie (2,188 mld t), co będzie skutkowało dalszym spadkiem poziomu zapasów o 4,2% do 594 mln t. Zapasy u głównych eksporterów zmniejszą się o 3,1% do 157 mln t, przy czym spadek będzie dotyczył głównie kukurydzy.

Światową produkcję pszenicy w 2019 r., tak jak miesiąc wcześniej, szacuje się na 762 mln t, czyli o 4,0% więcej niż w poprzednim roku. Podaż ogółem pszenicy zwiększyła się o 2,3% do 1,027 mld t. Jej zużycie w sezonie 2019/20 może wzrosnąć o 2,4% do 756 mln t. Na koniec sezonu zapasy pszenicy mogą się zwiększyć o 2,1% do 271 mln t, ale u głównych eksporterów wystąpi ich niewielki spadek (o 1,4% do 69 mln t).

Na rynku zbóż paszowych przewiduje się ponowne zmniejszenie nadwyżek podaży nad popytem. Ich zbiory są szacowane na 1,400 mld t, tj. o 0,7% mniej niż w 2018 r. (1,395 mld t przed miesiącem). Podaż ogółem zmalała o 1,8% do 1,755 mld t, co przy braku większych zmian zużycia, będzie skutkowało redukcją stanu zapasów o 9,0% do 323 mln t. U głównych eksporterów zapasy maleją o 4,3% do 88 mln t.

W październiku 2019 r. ceny skupu większości zbóż, w porównaniu z poprzednim miesiącem, zmalały. Najbardziej potaniała kukurydza (o 22,1% do 491 zł/t). Spadek cen żyta i jęczmienia był znacznie mniejszy (odpowiednio o 3,9 i 2,6% do 545 i 653 zł/t). Podrożała jedynie pszenica (o 0,6% do 664 zł/t). Na targowiskach odnotowano niewielki (do 1,5%) spadek cen. W porównaniu z notowaniami sprzed roku, zboża w skupie były tańsze od 13 do 23%, a na targowiskach od 0,1 do ponad 4% droższe.

W październiku 2019 r. do skupu trafiło 583 tys. t zbóż podstawowych, tj. o 16,9% mniej niż w poprzednim miesiącu i jednocześnie o 11,6% więcej niż w październiku 2018 r. W okresie lipiec-październik 2019 r. wg danych meldunkowych GUS, skupiono 3,60 mln t zbóż podstawowych, tj. o 5,0% więcej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku, w tym 2,28 mln t pszenicy (2,34 mln t w analogicznym okresie poprzedniego sezonu), 369 tys. t żyta (o 296 tys. t), 436 tys. t jęczmienia (411 tys. t) i 462 tys. t pszenżyta (o 367 tys. t). Skupiono też 1,09 mln. t kukurydzy (1,40 mln t).

We wrześniu 2019 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, nieznacznie zwiększyły się przemiaty zbóż. Wzrosła produkcja mąki i makaronów, a zmalała pozostałych produktów zbożowych oraz pasz dla zwierząt.

We wrześniu 2019 r. zanotowano wyraźny wzrost eksportu zbóż, co wynikało z dynamicznie rosnącego wywozu pszenicy (o 104,9% do 279 tys. t) i kukurydzy (o 27,3% do 54 tys. t). Eksport pozostałych zbóż zmalał. Import wyniósł 66 tys. t, tj. o 23,6% mniej niż w poprzednim miesiącu. Zmniejszył się przywóz większości zbóż z wyjątkiem kukurydzy. Wzrósł eksport mąki pszennej, kasz i grysików oraz ziaren obrobionych inaczej, a słodu i mąk innych niż pszenne zmniejszył się. Zwiększył się import słodu i mąk innych niż pszenne a pozostałych produktów zmalał. Zwiększyły się obroty w eksporcie większości produktów przetworzonych (z wyj. pieczywa). Wzrósł import makaronów i pozostałych produktów przetworzonych, a zmalał przywóz pieczywa.

W październiku 2019 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, na poziomie producenta potaniały mąka poznańska i chleb mieszany, a ceny pozostałych produktów objętych badaniem pozostały bez zmian. W handlu detalicznym wzrosły ceny większości produktów (od 0,3 do 0,7%). Nie zmieniły się jedynie ceny kaszy jęczmiennej. W stosunku do października 2018 r. poziom cen detalicznych tych towarów był wyższy od 4 do 11%.

Na rynku pasz dla zwierząt gospodarskich nieznacznie potaniały mieszanki dla trzody chlewnej oraz koncentrat Provit. Ceny mieszanek dla bydła nie zmieniły się, a pozostałych pasz treściwych minimalnie wzrosły. Pasze treściwe nadal były droższe niż przed rokiem.

W listopadzie 2019 r. na większości europejskich rynków dominowały wzrostowe tendencje cen zbóż. W stosunku do listopada 2018 r. zboża były jednak tańsze od 5 do 20%.

Wiesław
Łopaciuk

1. Dane dotyczące rynku światowego pochodzą z Grain Market Report nr 505, IGC, wrzesień 2019 r.

Tab. 1. Ceny skupu i ceny targowiskowe zbóż (zł/t)

Okresy		Pszenica	Żyto	Kukurydza	Jęczmień	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies	Cena interwenc. według kursu NBP
		Skup				Targowiska				
2016	I-XII	620,2	517,3	529,4	582,1	751,1	593,3	695,1	609,7	x
2017	I-XII	664,4	546,7	542,3	612,2	788,6	632,3	727,6	646,4	x
2018	I-XII	726,2	596,7	619,3	697,6	836,3	671,0	778,3	687,2	x
2018	X	810,4	701,8	614,5	756,9	873,1	707,9	808,0	704,7	436,2
	XI	822,5	708,7	687,5	776,0	898,1	716,3	831,0	722,9	435,9
	XII	831,1	708,8	710,7	803,4	906,0	716,2	846,7	730,2	434,6
2019	I	832,6	724,4	745,5	817,7	920,2	735,1	861,4	738,2	435,1
	II	838,0	728,6	731,8	831,6	941,9	743,0	885,8	762,7	437,2
	III	828,9	697,5	736,7	773,3	946,8	748,6	900,1	796,4	435,5
	IV	799,7	728,3	736,5	779,8	949,0	762,3	902,4	792,9	434,3
	V	790,2	753,3	697,1	788,3	958,2	761,1	897,5	792,4	435,2
	VI	762,8	707,6	723,7	731,0	943,4	764,8	886,1	789,5	432,1
	VII	675,8	578,3	696,0	615,1	931,1	750,0	871,4	780,5	431,5
	VIII	663,9	569,4	698,4	657,3	900,4	724,4	838,3	750,5	440,0
	IX	660,2	567,0	629,7	670,5	888,9	723,4	831,3	745,4	441,1
	X	664,3	545,0	490,6	652,8	878,8	715,5	828,8	734,5	435,8
Zmiana w %										
	X 2019 IX 2019	0,6	-3,9	-22,1	-2,6	-1,1	-1,1	-0,3	-1,5	-1,2
	X 2019 X 2018	-18,0	-22,3	-20,2	-13,8	0,7	1,1	2,6	4,2	-0,1

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 2. Skup zbóż (tys. ton)

Okresy	Pszenica	w tym paszowa	Żyto	Jęczmień	w tym paszowy	Pszennyżyto	Zboża podstawowe	w tym paszowe	Kukurydza	
VII 2017 VI 2018	6510,2	2481,8	657,4	746,7	361,7	755,8	8804,7	3981,9	2014,4	
VII 2018-VI 2019	4694,4	1912,9	524,4	627,8	492,8	650,5	6538,6	3141,5	2370,8	
VII-IX 2018	1920,6	756,5	254,2	370,7	170,6	322,7	2910,4	1377,5	687,1	
VII-XI 2019	1850,4	806,7	323,8	399,9	170,9	396,4	3021,5	1509,6	272,7	
2018	X	420,0	147,2	41,9	40,3	18,4	44,3	522,2	230,9	711,6
	XI	334,8	135,0	33,1	35,8	19,8	40,6	448,4	213,9	224,7
	XII	262,9	115,4	26,6	25,2	171,5	44,5	362,8	195,2	87,2
2019	I	285,7	125,2	28,5	27,4	18,2	42,5	387,5	199,5	99,9
	II	386,1	162,6	33,2	28,2	18,7	50,5	501,0	242,7	89,2
	III	327,0	116,4	22,7	20,5	14,0	27,7	400,6	167,0	154,6
	IV	224,4	110,4	30,4	32,1	25,3	26,1	315,1	181,8	106,0
	V	275,8	134,2	38,6	24,5	19,4	32,4	374,0	214,4	102,0
	VI	257,1	110,0	15,2	23,1	16,9	19,2	316,5	118,6	108,4
	VII	578,0	278,1	110,0	231,1	117,8	146,3	1070,8	573,7	97,8
	VIII	800,4	329,1	150,9	113,9	33,5	146,3	1250,0	581,6	68,5
	IX	472,0	199,5	62,8	54,9	19,6	103,7	700,7	354,3	106,4
	X	427,8	170,3	45,2	36,2	20,4	65,2	582,6	284,5	814,4
Zmiana w %										
	X 2019 IX 2019	-9,4	-14,6	-28,0	-34,1	4,1	-37,1	-16,9	-19,7	665,6
	X 2019 X 2018	1,9	15,7	8,0	-10,2	11,1	47,3	11,6	23,2	14,5

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Przemysłowa produkcja niektórych wyrobów zbożowych (tys. ton)^a

Okresy		Przemiał zbóż ogółem	Mąka pszenna	Mąka żytnia	Pieczywo świeże	Makarony	Mieszanki dla zwierząt
2016 ^b	I-XII	2849,2	2367,7	250,2	1589,4	177,0	10093,4
2017 ^b	I-XII	2887,1	2408,7	238,2	1548,6	179,9	10994,7
2018 ^b	I-XII	2966,3	2457,1	252,9	1518,8	180,1	11228,0
2018	X	223,7	172,8	16,5	94,6	15,2	851,4
	XI	208,5	161,1	15,7	88,4	14,2	810,3
	XII	195,3	150,6	15,5	85,3	12,5	775,9
2019	I	207,3	156,8	13,9	86,8	14,1	832,3
	II	189,8	146,5	12,4	77,6	13,2	738,3
	III	198,3	148,0	16,0	86,8	14,6	851,2
	IV	187,6	147,5	17,4	89,5	16,7	819,1
	V	193,9	143,3	18,1	89,7	13,7	835,0
	VI	168,2	125,5	15,0	88,8	12,6	760,1
	VII	206,5	153,9	17,7	91,6	11,3	816,4
	VIII	201,1	151,7	17,1	90,4	11,9	804,4
	IX	202,2	156,7	16,3	87,2	14,6	767,6
Zmiana w %							
IX 2019 VIII 2019		0,5	3,3	-4,7	-3,8	22,7	-4,6
IX 2019 IX 2018		2,8	1,4	9,2	2,4	5,8	0,4

^a firmy zatrudniające 50 i więcej pracowników, ^b firmy zatrudniające 10 i więcej pracowników.
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 4. Eksport i import ziarna zbóż (tys. ton)

Okresy	Eksport					Import					
	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	
2016	I-XII	4401,7	435,3	99,7	872,0	6397,6	814,1	9,9	165,2	319,5	1523,7
2017	I-XII	2806,2	375,7	72,3	1177,6	4928,5	890,0	18,3	240,4	397,1	1607,7
2018	I-XII	1790,3	484,1	152,8	1145,7	4133,5	625,1	53,7	225,0	294,6	1259,3
2018	X	230,6	43,7	25,4	224,8	566,7	63,1	9,8	11,3	49,7	102,8
	XI	236,3	36,0	8,9	164,0	488,3	60,0	1,8	14,1	41,6	139,7
	XII	28,0	28,0	7,9	103,4	212,7	51,5	3,4	5,9	32,7	121,8
2019	I	56,6	31,2	1,9	89,2	209,8	51,6	2,1	13,0	60,3	132,2
	II	182,0	34,2	1,9	63,5	313,5	41,7	2,7	10,4	46,3	105,5
	III	202,2	18,0	0,4	81,9	313,1	35,6	0,6	26,5	46,3	113,2
	IV	74,7	30,3	0,6	67,4	186,6	39,0	0,5	13,7	44,7	102,7
	V	79,2	38,4	0,9	49,6	180,9	52,3	0,8	28,0	29,1	116,4
	VI	126,8	11,0	5,6	63,4	214,2	40,5	0,5	16,0	33,0	95,8
	VII	114,9	16,4	49,3	55,6	281,8	37,4	1,1	24,5	18,9	86,6
	VIII	136,3	58,7	5,4	42,3	321,4	49,3	1,5	17,0	13,9	86,1
	IX	279,3	54,9	4,8	53,9	459,3	34,9	1,3	6,1	16,8	65,8
Zmiana w %											
IX 2019 VIII 2019		104,9	-6,4	-11,4	27,3	42,9	-29,1	-11,3	-64,4	21,2	-23,6
IX 2019 IX 2018		41,0	-31,0	-63,9	-38,2	-0,3	-44,7	-91,4	23,5	3,7	-36,0

^a razem z pszenicą durum, ^b razem z owsem, pszenżytem, gryką i prosem
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 5. Eksport i import produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysiki granulki	ziarno obrobione inaczej	słód	mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysiki granulki	ziarno obrobione inaczej	słód
2016	I-XII	129,9	19,4	47,7	27,6	80,2	54,3	18,5	38,0	34,0	219,0
2017	I-XII	122,9	21,1	44,4	33,9	89,5	61,9	18,5	39,5	40,9	132,9
2018	I-XII	80,7	40,3	99,4	74,6	17,0	37,8	54,4	162,1	80,7	40,3
	X	10,2	2,2	7,3	3,2	7,0	7,9	1,8	3,5	5,1	12,4
	XI	10,1	1,2	5,1	9,9	6,8	7,2	1,6	3,2	5,1	12,2
	XII	7,8	1,2	4,3	2,8	5,4	4,8	1,1	2,6	5,0	9,6
2019	I	8,7	2,2	4,1	4,2	7,4	6,4	1,9	3,6	5,5	23,9
	II	8,7	1,9	4,9	3,1	7,7	5,5	2,0	3,3	6,1	17,0
	III	8,5	1,9	6,0	3,9	6,6	6,4	1,6	3,9	6,9	23,2
	IV	7,7	2,2	5,5	3,1	6,3	6,3	1,3	4,1	5,7	23,4
	V	5,9	2,3	4,6	2,7	8,9	7,1	1,9	3,8	6,5	14,8
	VI	5,1	2,1	4,1	2,8	9,2	6,4	1,6	3,3	5,8	14,4
	VII	6,3	2,1	4,4	2,6	8,2	6,4	1,1	3,2	4,2	16,2
	VIII	6,1	2,7	4,5	2,6	5,9	6,5	1,3	3,6	5,0	12,6
	IX	7,5	1,8	4,6	2,9	4,6	6,5	1,4	3,6	4,7	14,6
Zmiana w %											
	<u>IX 2019</u> <u>VIII 2019</u>	22,3	-32,8	3,1	10,2	-22,5	-0,3	7,5	-0,9	-5,3	16,1
	<u>IX 2019</u> <u>IX 2018</u>	-18,9	-4,2	1,8	22,1	-33,7	-6,7	16,9	5,0	24,6	-0,9

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 6. Eksport i import pasz i produktów wtórnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport			Import		
		ciasto makaron.	wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	ciasto makaron.	wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze
2016	I-XII	35,4	119,7	510,9	74,7	24,7	142,1
2017	I-XII	40,8	130,6	578,1	82,0	29,4	165,3
2018	I-XII	42,7	143,2	592,0	79,9	32,0	169,5
	X	4,2	14,1	57,9	6,8	2,6	16,5
	XI	3,9	9,8	53,8	7,1	2,6	15,1
	XII	3,4	9,7	44,0	6,7	2,5	10,5
2019	I	4,3	12,7	51,4	6,7	3,0	14,5
	II	4,5	13,9	53,6	7,8	2,6	13,5
	III	4,6	12,9	58,4	6,5	2,3	14,7
	IV	4,1	13,5	56,7	7,3	2,9	15,2
	V	4,7	13,3	55,3	7,5	2,9	14,7
	VI	3,6	12,4	53,7	6,2	2,9	13,7
	VII	3,6	11,5	58,1	6,7	2,3	14,5
	VIII	3,9	12,8	60,4	6,9	2,2	16,5
	IX	4,5	13,1	59,1	7,6	2,6	13,7
Zmiana w %							
	<u>IX 2019</u> <u>VIII 2019</u>	14,2	2,7	-2,0	10,6	16,9	-17,0
	<u>IX 2019</u> <u>IX 2018</u>	11,1	7,4	16,8	12,9	-2,6	-15,1

^a uzyskane przez spęcznianie lub prażenie ziarna zbóż

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 7. Ceny producenta i ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (zł/kg)

Okresy		Mąka poznańska		Kasza jęczmienna		Chleb mieszany		Chleb razowy	
		cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna
2016	I-XII	0,97	2,47	2,26	4,42	3,96	4,42	4,92	5,91
2017	I-XII	1,04	2,49	2,08	4,48	4,01	4,52	5,10	6,08
2018	I-XII	1,11	2,50	1,86	4,60	4,13	4,80	5,25	6,33
2018	X	1,45	2,51	1,88	4,60	4,20	4,94	5,37	6,49
	XI	1,53	2,54	1,89	4,62	4,27	5,06	5,41	6,56
	XII	1,55	2,51	1,88	4,64	4,29	5,12	5,44	6,62
2019	I	1,57	2,62	1,85	4,64	4,33	5,18	5,52	6,65
	II	1,59	2,64	1,87	4,70	4,36	5,24	5,56	6,69
	III	1,58	2,68	1,90	4,72	4,36	5,24	5,57	6,80
	IV	1,58	2,66	1,93	4,76	4,39	5,26	5,58	6,82
	V	1,56	2,72	1,88	4,78	4,42	5,30	5,58	6,83
	VI	1,57	2,73	1,87	4,74	4,42	5,30	5,61	6,88
	VII	1,55	2,73	1,91	4,74	4,43	5,30	5,63	6,93
	VIII	1,55	2,73	1,92	4,78	4,43	5,30	5,64	6,96
	IX	1,54	2,77	1,91	4,80	4,46	5,34	5,70	6,99
	X	1,52	2,78	1,91	4,80	4,44	5,38	5,70	7,01
Zmiana w %									
	X 2019 IX 2019	1,3	0,4	0,0	0,0	-0,4	0,7	0,0	0,3
	X 2019 X 2018	4,8	10,8	1,6	4,3	5,7	8,9	6,1	8,0

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 8. Ceny detaliczne mieszanek i koncentratów (zł/t)

Okresy		Mieszanka dla bydła dorosłego (B)	Mieszanka dla loch (L)	Mieszanka dla prosiąt	Mieszanka dla tuczników (T2)	Mieszanka dla kurcząt (DKA-Starter)	Mieszanka dla kur niosek	Koncentrat Provit dla tuczników
2016	I-XII	1449,1	1791,7	2288,3	1370,7	1811,1	1600,3	2543,7
2017	I-XII	1626,3	1722,2	2317,5	1383,1	1801,2	1608,3	2519,0
2018	I-XII	1730,3	1800,4	2345,1	1422,8	1819,0	1638,6	2547,8
2018	X	1781,0	1824,9	2353,5	1456,8	1841,9	1664,2	2566,4
	XI	1794,2	1840,5	2368,4	1477,1	1851,0	1680,3	2577,4
	XII	1796,0	1843,9	2374,2	1483,4	1853,7	1685,6	2587,0
2019	I	1836,2	1840,6	2371,3	1450,9	1854,6	1693,7	2581,8
	II	1844,1	1853,5	2377,3	1461,2	1863,0	1704,8	2586,1
	III	1853,7	1859,3	2383,6	1456,4	1878,3	1709,6	2587,4
	IV	1863,6	1861,5	2383,5	1466,8	1887,0	1714,1	2591,3
	V	1862,5	1863,1	2382,7	1469,6	1889,5	1717,7	2591,4
	VI	1862,5	1867,3	2386,8	1509,2	1892,6	1722,4	2589,7
	VII	1861,4	1868,3	2389,7	1509,2	1893,5	1723,6	2583,4
	VIII	1867,4	1871,3	2387,6	1509,7	1889,9	1725,3	2579,3
	IX	1858,5	1862,6	2401,9	1510,1	1892,8	1727,7	2570,7
	X	1858,4	1867,1	2399,7	1507,0	1889,5	1730,3	2568,2
Zmiana w %								
	X 2019 IX 2019	0,0	0,2	-0,1	-0,2	-0,2	0,2	-0,1
	X 2019 X 2018	4,3	2,3	2,0	3,4	2,6	4,0	0,1

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 9. Relacje cen pasz przemysłowych do cen zbóż i cen skupu żywca i mleka^a

Miesiące	Mieszanka T2 / ceny targ. Żyta	DKA – Starter / ceny targ. pszenicy	Provit / ceny targ. żyta	Ceny skupu mleka / mieszanka B	Ceny skupu trzody / Provit	Ceny skupu trzody / mieszanka T2	Ceny skupu drobiu / DKA – Starter	
2018	VI	2,225	2,260	4,000	0,744	1,822	3,276	2,087
	VII	2,185	2,248	3,938	0,751	1,831	3,300	2,159
	VIII	2,126	2,203	3,874	0,742	1,881	3,427	2,229
	IX	2,079	2,114	3,678	0,747	1,826	3,231	2,206
	X	2,058	2,110	3,625	0,770	1,714	3,020	2,123
	XI	2,062	2,061	3,598	0,781	1,637	2,857	2,042
	XII	2,071	2,046	3,612	0,780	1,621	2,827	1,988
2019	I	1,974	2,015	3,512	0,767	1,573	2,798	1,979
	II	1,967	1,978	3,481	0,749	1,609	2,847	2,013
	III	1,945	1,984	3,456	0,743	1,728	3,069	2,066
	IV	1,924	1,988	3,399	0,729	2,206	3,897	2,056
	V	1,931	1,972	3,405	0,723	2,251	3,970	2,045
	VI	1,973	2,006	3,386	0,709	2,228	3,823	2,061
	VII	2,012	2,034	3,445	0,699	2,183	3,737	2,134
	VIII	2,084	2,099	3,561	0,699	2,256	3,855	2,169
	IX	2,088	2,129	3,554	0,706	2,310	3,932	2,118
	X	2,106	2,150	3,589	0,715	2,294	3,909	2,066

^a relacje cen wyrażonych w zł/l dla mleka i zł/kg dla pozostałych towarów

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

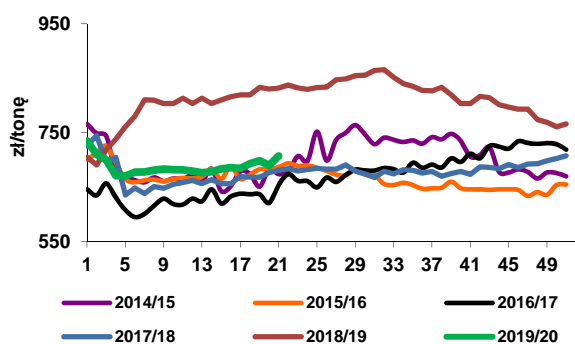
Tab. 10. Ceny zbóż za granicą (EUR/t)

Miesiące	Pszenica konsumpcyjna			Jęczmień paszowy			Kukurydza paszowa			
	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Niemcy	Czechy	Słowacja	Węgry	Francja	
2018	VIII	212	169	.	209	209	148	151	154	194
	IX	205	174	205	202	205	168	145	.	179
	X	205	185	205	204	206	.	140	.	173
	XI	204	188	204	202	205	183	141	.	173
	XII	207	188	207	202	206	.	143	.	181
2019	I	210	196	210	206	207	173	144	.	189
	II	210	199	210	196	193	.	147	.	.
	III	194	195	.	173	177	.	159	.	.
	IV	195	199	.	174	173	.	145	.	.
	V	188	194	.	164	169	.	138	.	.
	VI	184	195	.	157	169	.	143	.	.
	VII	177	186	.	156	158	.	142	133	.
	VIII	171	170	.	154	156	139	.	.	168
	IX	168	163	.	152	153	.	.	.	163
	X	175	158	.	163	164	.	134	.	175
	XI	179	162	.	166	163	.	134	.	179
Zmiana w %										
	<u>XI 2019</u> X 2019	2,3	2,5	x	1,8	-0,4	x	-0,4	x	1,9
	<u>XI 2019</u> XI 2018	-11,9	-13,7	x	-17,8	-20,2	x	-5,5	x	-5,1

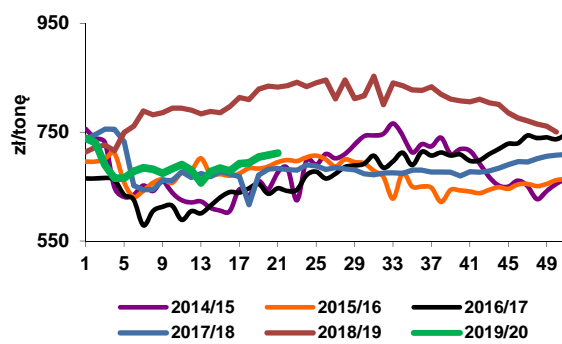
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych ZSRIR.

Tygodniowe notowania cen wybranych zbóż i produktów zbożowych (zł/t)

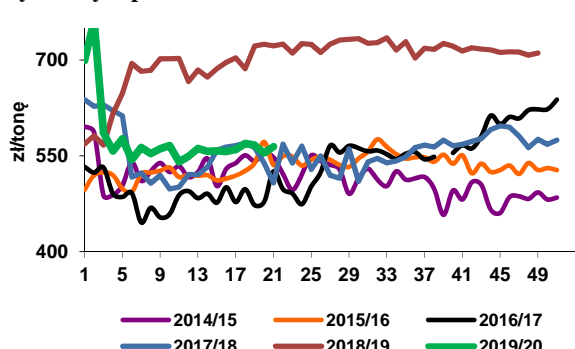
Rys. 1. Pszenica konsumpcyjna

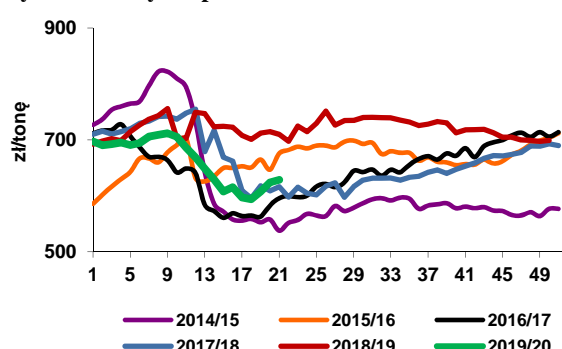
Rys. 2. Pszenica paszowa

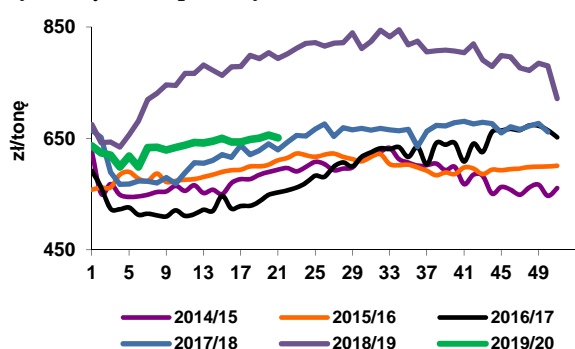
Rys. 3. Żyto paszowe

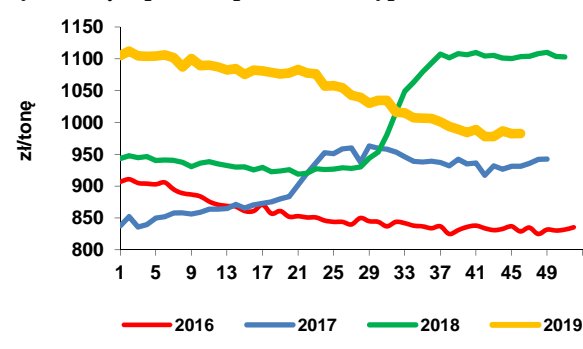
Rys. 4. Kukurydza paszowa

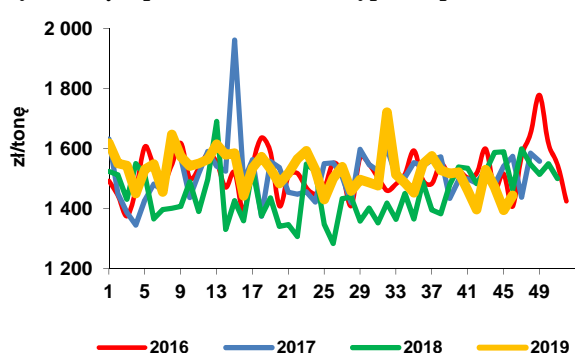
Rys. 5. Jęczmień paszowy

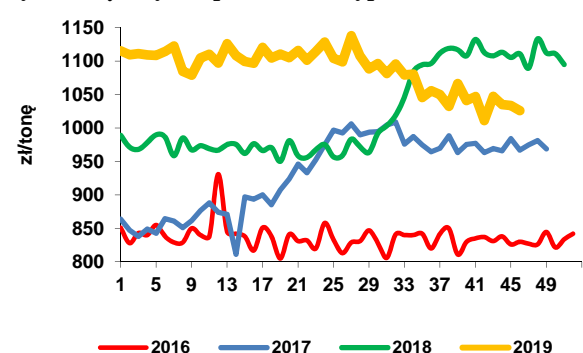
Rys. 6. Mąka pszenna piekarnicza (typ 750) w workach

Rys. 7. Mąka pszenna detaliczna (typ 500) poznańska

Rys. 8. Mąka żytnia piekarnicza (typ 580) w workach

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych ZSRIR.

Piotr Szajner

Kampania cukrownicza 2019/2020 rozpoczęła się we wrześniu i przebiega w korzystnych warunkach pogodowych. Buraki cukrowe zostaną zebrane z arealu ok. 240 tys. ha, tj. nieznacznie większego niż przed rokiem. Warunki pogodowe w okresie wiosenno-letnim były niekorzystne i negatywnie wpłynęły na plony korzeni, które wyniosą ok. 57 t/ha, a technologiczny plon cukru ok. 9,0 t/ha. Technologiczny plon cukru będzie o 10% niższy niż przed rokiem. W okresie wrzesień-październik br.

produkcja cukru wyniosła 857 tys. t i była o 1,7% większa niż przed rokiem. Mniejszy technologiczny plon cukru i krótsza kampania cukrownicza spowodują, że w sezonie 2019/2020 produkcja cukru wyniesie ok. 2000 tys. t i będzie o ok. 10% mniejsza niż przed rokiem. Produkcja będzie większa od krajowego zużycia (ok. 1850 tys. t) i nadwyżka podaży nad popytem będzie warunkowała duży eksport. Buraki cukrowe w bieżącej kampanii są przerabiane w 17 cukrowniach, gdyż jedna cukrownia została wyłączona z produkcji.

W październiku 2019 r. wzrosły ceny zbytu cukru. Średnia cena zbytu cukru w workach wyniosła 1,74 zł/kg i była o 4,2% wyższa niż we wrześniu br. i o 13,7% wyższa niż przed rokiem. W okresie styczeń-październik br. ceny te wzrosły o 10,8%. Cena zbytu cukru paczkowanego wzrosła w porównaniu z wrześniem 2019 r. o 3,2% do 1,95 zł/kg oraz była o 28,3% wyższa niż przed rokiem. Od początku 2019 r. ceny cukru paczkowanego wzrosły o 3,7%. Ceny detaliczne cukru od sierpnia nie wykazują zmian i średnia cena w październiku 2019 r. wyniosła 2,61 zł/kg. W porównaniu z październikiem 2018 r. średnia cena detaliczna wzrosła o 24,9%. W okresie styczeń-wrzesień br. ceny detaliczne wzrosły o 16,0%.

Według wstępnych danych w okresie trzech kwartałów 2019 r. eksportowano z Polski 550,1 tys. t cukru ze względu na dużą produkcję w kampanii 2018/2019 i przewidywaną dużą produkcję w sezonie 2019/2020. Na rynku UE sprzedano 268,1 tys. t po średniej cenie 363 EUR/t. Największymi odbiorcami w UE były: Rumunia (95,3 tys. t), Niemcy (87,0 tys. t) i Węgry (17,5 tys. t). Duża podaż w UE powoduje, że krajowi producenci duże ilości cukru eksportowali do krajów trzecich: Izrael (84,3 tys. t), Egipt (43,7 tys. t), Gruzja (30,7 tys. t) i Arabia Saudyjska (16,5 tys. t). Średnia cena eksportowa do krajów trzecich wyniosła 301 EUR/t. Import cukru wyniósł 153,5 tys. t, w tym 93,5 tys. t z UE. Średnia cena importowa wyniosła 378 EUR/t, w tym z UE 391 EUR/t. Największe ilości cukru importowano z Niemiec (56,2 tys. t) i Czech (13,5 tys. t). W marcu br. importowano cukier surowy do rafinacji z Nikaragui (20,5 tys. t) po średniej cenie 290 EUR/t, a w maju z Laosu (30 tys. t) po średniej cenie 320 EUR/t.

Według danych ERS USDA w październiku br. średnia cena cukru białego wyniosła 340 USD/t, a cukru surowego 275 USD/t. Ceny te były odpowiednio o 6,0 i 11,6% wyższe niż przed miesiącem. Według danych International Sugar Organisation w listopadzie br. ceny cukru białego wynosiły ok. 345 USD/t, a cukru surowego 275 USD/t. Ceny cukru białego i surowego były nieznacznie niższe niż przed rokiem. Relatywnie niskie ceny są niekorzystne dla krajowych producentów cukru, gdyż eksport ma duży udział (ok. 25%) w przychodach ze sprzedaży.

Tab. 1. Ceny w handlu zagranicznym cukrem (EUR/tonę)

Miesiące	Eksport			Import			
	ogółem	UE-28	kraje trzecie	ogółem	UE-28	kraje trzecie	
2017	IX	502,98	533,30	408,26	535,09	514,14	739,43
	X	395,74	471,96	358,35	557,48	533,67	762,42
	XI	381,57	426,35	352,35	479,06	463,12	792,07
	XII	367,17	430,49	343,81	480,09	462,89	711,03
2018	I	371,58	416,56	338,30	467,93	436,82	783,98
	II	365,21	415,87	334,37	422,11	411,97	588,00
	III	348,90	395,59	325,87	398,62	382,79	896,10
	IV	341,24	392,55	318,70	460,73	432,79	900,02
	V	338,03	410,81	299,69	471,01	440,61	764,90
	VI	336,51	390,66	350,06	384,12	364,45	876,23
	VII	341,48	375,57	313,35	343,60	331,67	805,31
	VIII	334,11	377,64	305,93	337,06	316,98	778,69
	IX	341,28	380,28	311,88	418,59	393,80	850,45
	X	336,82	388,69	302,86	466,30	450,42	1051,04
	XI	331,32	384,01	308,13	459,55	447,58	608,08
	XII	331,82	370,43	312,01	458,24	490,99	393,57
2019	I	343,81	375,76	315,62	490,88	504,41	471,50
	II	337,41	366,93	309,09	421,75	395,20	941,77
	III	330,96	348,65	311,93	334,52	408,49	297,45
	IV	324,45	354,06	301,43	410,26	391,87	612,58
	V	329,33	373,22	301,09	356,38	395,53	339,12
	VI	332,20	356,94	301,25	390,63	363,66	599,36
	VII	332,19	364,73	295,02	351,26	341,52	903,11
	VIII	328,68	363,68	288,80	438,44	409,25	673,65
	IX	323,61	376,00	280,91	438,10	411,73	720,51

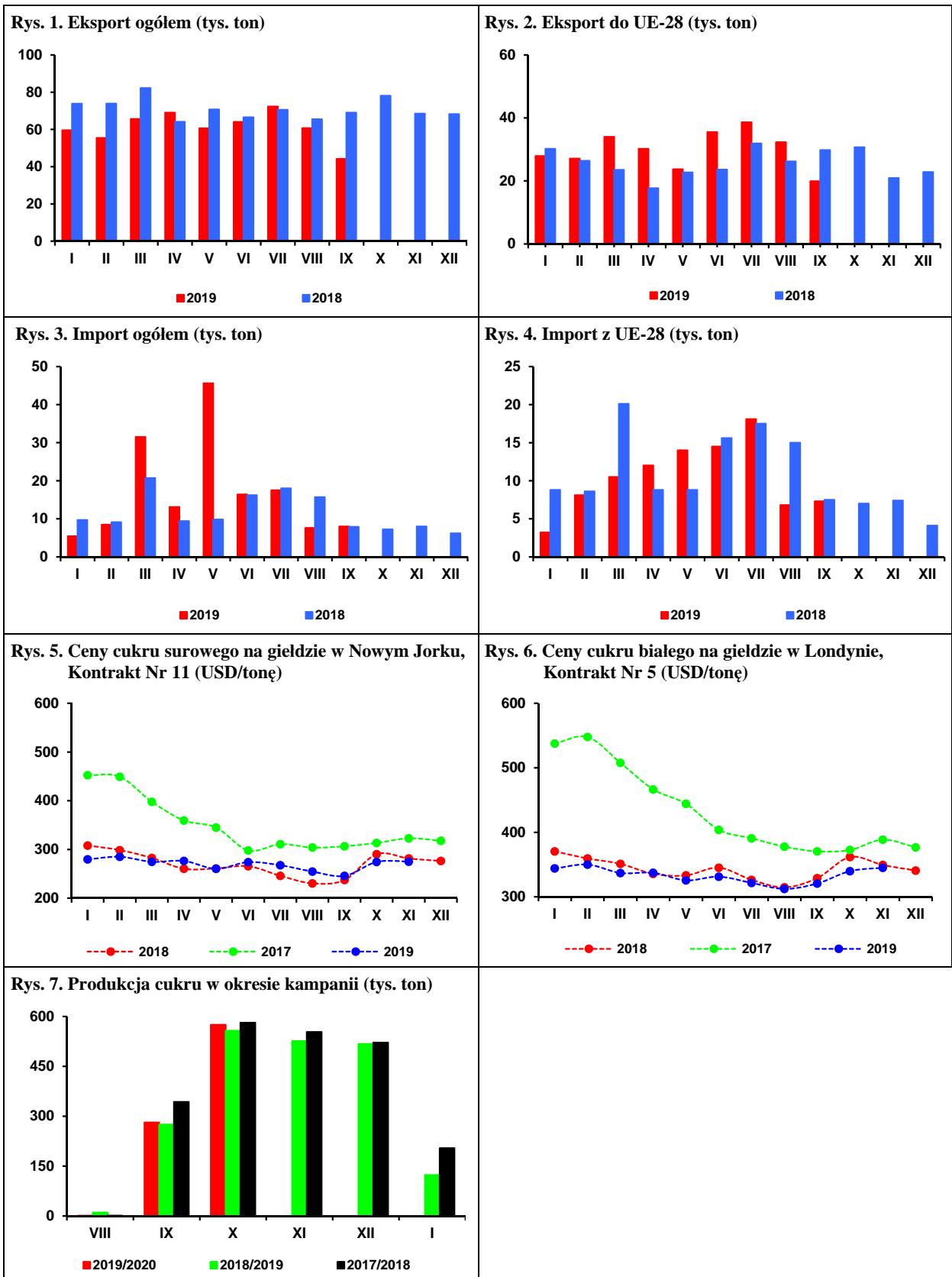
Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF i CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 2. Ceny cukru w Polsce (zł/kg)

Miesiące	Ceny zbytu		Cena referencyjna ^a	Cena detaliczna	
	Workowany	Paczkowy			
2017	IX	2,20	2,09	1,74	2,98
	X	1,88	1,80	1,73	2,92
	XI	1,80	1,69	1,70	2,76
	XII	1,71	1,68	1,70	2,62
2018	I	1,68	1,62	1,71	2,52
	II	1,66	1,58	1,72	2,28
	III	1,67	1,54	1,71	2,21
	IV	1,67	1,45	1,72	2,15
	V	1,66	1,40	1,73	2,08
	VI	1,65	1,37	1,73	2,03
	VII	1,64	1,48	1,74	1,97
	VIII	1,62	1,69	1,74	2,04
	IX	1,60	1,65	1,75	2,07
	X	1,53	1,52	1,75	2,09
	XI	1,58	1,68	1,74	2,05
	XII	1,61	1,85	1,75	2,14
2019	I	1,57	1,88	1,74	2,25
	II	1,57	1,79	1,75	2,41
	III	1,59	1,80	1,74	2,47
	IV	1,62	1,83	1,75	2,51
	V	1,68	1,97	1,76	2,53
	VI	1,67	1,98	1,77	2,55
	VII	1,68	2,04	1,78	2,58
	VIII	1,69	1,98	1,78	2,61
	IX	1,67	1,89	1,77	2,61
	X	1,74	1,75	1,77	2,61

^a cenę referencyjną 404,4 EUR/tonę przeliczono na polską walutę wg miesięcznych kursów NBP, bez VAT

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB, dane MRiRW, MF, ERS USDA, GUS.

Oil World w najnowszym miesięcznym raporcie opublikowanym 22 listopada 2019 r. zwiększył szacunki światowych zbiorów nasion 7 najważniejszych roślin oleistych w sezonie 2019/20 do 552,6 mln t (o 0,1 mln t w porównaniu z szacunkami sprzed miesiąca), w wyniku ich zwiększenia dla nasion słonecznika (0,9 mln t do 54,5 mln t) i orzeszków ziemnych (o 0,4 mln t do 30,4 mln t), przy stabilizacji dla bawełny (43,9 mln t) oraz zmniejszeniu dla soi (o 0,1 mln t do 338,8 mln t), rzepaku (o 0,1 mln t do 61,8 mln t), a także ziaren palmowych łącznie z koprą (o 0,1 mln t do 23,3 mln t). Z uwagi na rekordowe zapasy na początku sezonu wynoszące 125,1 mln t, globalne zasoby nasion oleistych będą niewiele (o 0,4%) mniejsze niż w sezonie 2018/19. Przy spodziewanym wzroście światowego zużycia o 1,6%, zapasy nasion oleistych na koniec sezonu zmniejszą się, ale nadal będą wysokie, wyniosą 113,6 mln t (20,1% rocznego zużycia) i będą przeciwdziałały wzrostom cen nasion oleistych w bieżącym i kolejnym sezonie.

Według najnowszej prognozy Oil World, w sezonie 2019/20 (lipiec-czerwiec) w europejskich portach przeciętne ceny amerykańskiej soi wyniosą 385 USD/t (cif Rotterdam), a europejskiego rzepaku 440 USD/t (cif Hamburg) i będą odpowiednio o 3,8% i 4,3% wyższe niż w poprzednim sezonie. W grupie czterech głównych olejów roślinnych najbardziej podrożeje olej palmowy – o 21,5% do 644 USD/t (cif N. W. Europa), w związku ze spodziewanym spadkiem produkcji w 2020 r. w Malezji, która jest drugim jego producentem i eksporterem na świecie. Cena oleju słonecznikowego zwiększy się o 10,9% do 791 USD/t (fob N. W. Europa porty), sojowego o 6,0% do 792 USD/t (fob ex-mill Holandia), a rzepakowego o 8,3% do 903 USD/t (fob ex-mill Holandia). Niższe niż w sezonie 2018/19 będą ceny śrut oleistych: sojowej – spadek o 4,1% do 354 USD/t (argentyńska cif Rotterdam) i rzepakowej – spadek o 13,0% do 228 USD/t (fob ex-mill Hamburg).

Od lipca do października 2019 r. ceny rzepaku na krajowym i europejskim rynku wolno rosły, ale były niższe niż przed rokiem. W listopadzie wzrostowy trend cen skupu rzepaku na krajowym rynku został zahamowany. Według monitoringu cen prowadzonego przez MRiRW, w listopadzie 2019 r. przeciętne ceny skupu rzepaku na krajowym rynku wyniosła 1637 zł/t i była o 0,2% niższa niż przed miesiącem i o 0,2% niższa niż przed rokiem. Nastąpił też spadek cen zbytu oleju rzepakowego rafinowanego o 0,5% do 3520 zł/t i śruty rzepakowej o 0,4% do 815 zł/t. W relacji rok do roku cena oleju rzepakowego rafinowanego była o 5,3% wyższa, a śruty rzepakowej 13,0% niższa.

Przewiduje się, że w 2019 r., przy wzroście krajowych zbiorów rzepaku (według szacunku IERiGŻ-PIB o ok. 10% do 2,4 mln t) i spodziewanym wysokim, choć mniejszym niż przed rokiem, jego imporcie, przerób i produkcja oleju rzepakowego będą większe niż przed rokiem. Mniejsza może być produkcja margaryn. W pierwszych dziewięciu miesiącach 2019 r. duże i średnie zakłady przemysłu tłuszczowego (zatrudniające 50 i więcej osób stałej załogi), które mają dominującą pozycję w przemyśle tłuszczowym (w 2018 r. 92,9% udziału w produkcji oleju rzepakowego i 100% udziału

w produkcji margaryn całego przemysłu tłuszczowego) wyprodukowały 842,9 tys. t surowego oleju rzepakowego, tj. o 1,6% więcej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Produkcja oleju rzepakowego rafinowanego wyniosła 518,8 tys. t i była o 7,4% mniejsza, z tego produkcja oleju rzepakowego na cele jadalne zmniejszyła się o 9,2% do 362,6 tys. t, a na cele techniczne o 3,1% do 156,3 tys. t. Produkcja margaryn wyniosła 226,2 tys. t i była o 1,1% mniejsza niż w pierwszych dziewięciu miesiącach 2018 roku.

Ujemne saldo handlu produktami oleistymi w 2019 r. prawdopodobnie zmniejszy się. W pierwszych dziewięciu miesiącach 2019 r. deficyt handlowy produktami oleistymi obniżył się do 1168,4 mln EUR, tj. o 8,8% w relacji r/r, w wyniku wzrostu wpływów z eksportu produktów oleistych o 20,2% do 530,9 mln EUR, przy spadku wydatków na ich import o 1,4% do 1699,3 mln EUR. Od stycznia do września 2019 r. wywieziono: 355,3 tys. t nasion oleistych (o 43,0% więcej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku), w tym 246,6 tys. t rzepaku (o 52,7% więcej); 123,0 tys. t olejów roślinnych (o 30,7% więcej), w tym 66,5 tys. t oleju rzepakowego (o 17,7% więcej); 502,3 tys. t śrut oleistych (o 3,2% mniej), w tym 418,5 tys. t śruty rzepakowej (o 13,4% mniej) i 118,9 tys. t margaryn (o 14,8% więcej). Jednocześnie w okresie pierwszych dziewięciu miesięcy 2019 r. przywieziono: 2393,6 tys. t śrut oleistych (o 12,2% więcej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku); 657,0 tys. t olejów roślinnych (o 12,7% więcej), w tym 128,3 tys. t oleju rzepakowego (o 3,8% mniej); 683,2 tys. t nasion oleistych (o 22,7% mniej), w tym 397,8 tys. t rzepaku (o 32,3% mniej) oraz 71,8 tys. t margaryn (o 0,7% mniej).

Ceny detaliczne tłuszczów roślinnych w 2019 r. będą prawdopodobnie zbliżone lub niewiele wyższe niż w poprzednim roku. W okresie pierwszych dziewięciu miesięcy 2019 r., w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku, przy wzroście cen całej żywności łącznie z napojami bezalkoholowymi o 4,6%, ceny tłuszczów roślinnych spadły średnio o 0,2%, z tego ceny margaryn o 0,5%, a olejów roślinnych poniżej 0,1%, przy wzroście cen oliwy z oliwek o 0,7%. Spadek cen tłuszczów roślinnych był znacznie mniejszy niż cen tłuszczów zwierzęcych, który wyniósł średnio 3,2% i był następstwem spadku cen masła o 3,6%, przy wzroście cen „pozostałych tłuszczów zwierzęcych” (słoniny, smalcu) o 2,5%. W wyniku tych zmian tłuszcze roślinne podrożały względem masła, natomiast potaniały względem „pozostałych tłuszczów zwierzęcych”.

Ewa Rosiak

Tab. 1. Krajowy bilans olejów roślinnych^a (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^b	Import olejów ogółem	Eksport olejów ogółem	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^c w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2017 I-XII	1 148 694	751 669	178 657	1 721 706	44,80	15,6	66,7
2018 I-XII	1 239 264	804 543	136 471	1 907 336	49,63	11,0	65,0
2018 IX	95 623	66 562	8 819	153 366	3,99	9,2	62,3
X	110 130	77 259	12 729	174 659	4,54	11,6	63,1
XI	105 969	72 192	12 723	165 437	4,30	12,0	64,1
XII	105 233	57 636	8 804	154 065	4,01	8,4	68,3
2019 I	106 875	65 509	13 383	159 001	4,14	12,5	67,2
II	92 017	66 501	17 153	141 365	3,68	18,6	65,1
III	101 250	72 168	15 547	157 871	4,11	15,4	64,1
IV	99 116	68 757	13 768	154 105	4,01	13,9	64,3
V	92 591	77 340	10 419	159 513	4,15	11,3	58,0
VI	68 774	76 314	13 423	131 665	3,43	19,5	52,2
VII	88 414	67 703	14 024	142 094	3,70	15,9	62,2
VIII	102 771	79 847	12 047	170 571	4,44	11,7	60,3
IX	91 043	82 795	13 278	160 560	4,18	14,6	56,7
Zmiany w %							
<u>IX 2019</u> VIII 2019	-11,4	3,7	10,2	-5,9	-5,9	x	x
<u>IX 2019</u> IX 2018	-4,8	20,5	31,9	4,1	4,2	x	x
<u>IX 2019</u> XII 2018	-13,5	27,6	7,5	1,8	1,7	x	x

^a bez zmiany stanu zapasów, ^b produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 i więcej osób,

^c produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 2. Krajowy bilans oleju rzepakowego^a (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^b	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^c w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2017 I-XII	1 148 694	163 213	140 988	1 170 920	30,5	12,3	98,1
2018 I-XII	1 239 264	181 352	82 402	1 338 214	34,8	6,6	92,6
2018 IX	95 623	19 513	5 083	110 054	2,86	5,3	86,9
X	110 130	15 707	7 369	118 468	3,08	6,7	93,0
XI	105 969	12 547	8 332	110 184	2,87	7,9	96,2
XII	105 233	10 711	6 657	109 287	2,84	6,3	96,3
2019 I	106 875	9 423	9 019	107 279	2,79	8,4	99,6
II	92 017	10 059	9 244	92 832	2,42	10,0	99,1
III	101 250	8 799	8 406	101 643	2,64	8,3	99,6
IV	99 116	11 340	7 538	102 918	2,68	7,6	96,3
V	92 591	13 885	5 269	101 207	2,63	5,7	91,5
VI	68 774	14 973	6 737	77 010	2,00	9,8	89,3
VII	88 414	15 606	7 530	96 489	2,51	8,5	91,6
VIII	102 771	22 461	5 689	119 543	3,11	5,5	86,0
IX	91 043	21 800	7 035	105 808	2,75	7,7	86,0
Zmiany w %							
<u>IX 2019</u> VIII 2019	-11,4	-2,9	23,6	-11,5	-11,6	x	x
<u>IX 2019</u> IX 2018	-4,8	10,2	23,4	-3,6	-3,5	x	x
<u>IX 2019</u> XII 2018	-13,5	46,4	-15,3	-5,4	-5,5	x	x

^a bez zmiany stanu zapasów, ^b produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 i więcej osób,

^c produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 3. Krajowy bilans śrut oleistych^a (tony)

Okres	Produkcja śruty rzepakowej ^b	Import śrut ogółem	Eksport śrut ogółem	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^c w %
2017 I-XII	1 535 440	2 921 930	675 154	3 782 216	44,0	40,6
2018 I-XII	1 651 336	2 963 432	659 332	3 955 436	39,9	41,7
2018 IX	143 435	149 523	49 972	242 986	34,8	59,0
X	165 195	231 828	49 650	347 373	30,1	47,6
XI	158 954	295 208	41 886	412 276	26,4	38,6
XII	157 850	289 903	52 799	394 954	33,4	40,0
2019 I	130 847	302 012	37 999	394 859	29,0	33,1
II	128 552	249 579	51 499	326 631	40,1	39,4
III	136 751	230 112	54 905	311 958	40,1	43,8
IV	134 820	210 078	72 362	272 536	53,7	49,5
V	128 076	316 172	54 868	389 380	42,8	32,9
VI	82 136	175 750	43 814	214 072	53,3	38,4
VII	128 561	321 713	54 445	395 829	42,3	32,5
VIII	155 044	275 696	71 342	359 398	46,0	43,1
IX	146 124	312 487	61 109	397 502	41,8	36,8
Zmiany w %						
<u>IX 2019</u> VIII 2019	-5,8	13,3	-14,3	10,6	x	x
<u>IX 2019</u> IX 2018	12,1	102,8	22,0	69,6	x	x
<u>IX 2019</u> XII 2018	8,6	6,5	25,6	4,8	x	x

^a bez zmiany stanu zapasów, ^b wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^c produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 4. Krajowy bilans śruty rzepakowej^a (tony)

Okres	Produkcja ^b	Import	Eksport	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^c w %
2017 I-XII	1 535 440	35 778	605 312	965 906	39,4	159,0
2018 I-XII	1 651 336	32 843	605 993	1 078 185	36,7	153,2
2018 IX	143 435	10 204	46 977	106 662	32,8	134,5
X	165 195	2 185	44 636	122 744	27,0	134,6
XI	158 954	1 678	35 147	125 485	22,1	126,7
XII	157 850	1 307	47 330	111 826	30,0	141,2
2019 I	130 847	1 564	31 771	100 640	24,3	130,0
II	128 552	1 529	43 974	86 107	34,2	149,3
III	136 751	2 455	45 743	93 464	33,4	146,3
IV	134 820	1 966	61 901	74 885	45,9	180,0
V	128 076	2 902	42 873	88 106	33,5	145,4
VI	82 136	2 567	31 110	53 592	37,9	153,3
VII	128 561	3 109	42 949	88 721	33,4	144,9
VIII	155 044	4 475	64 627	94 892	41,7	163,4
IX	146 124	4 867	53 548	97 443	36,6	150,0
Zmiany w %						
<u>IX 2019</u> VIII 2019	-5,8	8,8	-17,1	2,7	x	x
<u>IX 2019</u> IX 2018	12,1	-52,4	14,0	4,1	x	x
<u>IX 2019</u> XII 2018	8,6	222,0	24,0	4,9	x	x

^a bez zmiany stanu zapasów, ^b wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^c produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 5. Krajowy bilans margaryny^a (tony)

Okres	Produkcja ^b	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystar- czalności ^c w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2017 I-XII	335 124	100 483	129 468	306 139	7,97	38,6	109,5
2018 I-XII	320 434	99 466	149 728	270 172	7,03	46,7	118,6
2018 IX	29 086	7 857	13 861	23 083	0,60	47,7	126,0
X	34 360	9 470	17 489	26 341	0,69	50,9	130,4
XI	33 749	9 534	16 278	27 005	0,70	48,2	125,0
XII	23 543	7 609	11 990	19 162	0,50	50,9	122,9
2019 I	26 812	7 308	13 509	20 611	0,54	50,4	130,1
II	23 630	7 938	12 054	19 514	0,51	51,0	121,1
III	25 526	6 490	13 783	18 233	0,47	54,0	140,0
IV	26 166	7 735	11 848	22 053	0,57	45,3	118,7
V	22 955	8 087	12 272	18 770	0,49	53,5	122,3
VI	23 984	7 471	11 736	19 720	0,51	48,9	121,6
VII	20 553	7 517	11 552	16 518	0,43	56,2	124,4
VIII	27 952	9 403	14 318	23 037	0,60	51,2	121,3
IX	28 519	9 875	17 836	20 558	0,53	62,5	138,7
Zmiany w %							
<u>IX 2019</u> VIII 2019	2,0	5,0	24,6	-10,8	-11,7	x	x
<u>IX 2019</u> IX 2018	-1,9	26,4	28,6	-10,8	-11,7	x	x
<u>IX 2019</u> XII 2018	21,1	26,9	47,1	7,1	6,0	x	x

^a bez zmiany stanu zapasów, ^b produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 i więcej osób,

^c produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.xcv

Tab. 6. Ceny skupu (zł/t)

Okres	Rzepak przemysłowy ^a	Pszenica konsumpcyjna i paszowa	Relacja cen rzepak : pszenica
2017 I-XII	1576	664	2,37
2018 I-XII	1553	723	2,15
2018 X	1615	810	1,99
XI	1636	823	1,99
XII	1634	831	1,97
2019 I	1668	833	2,00
II	1660	838	1,98
III	1639	829	1,98
IV	1609	800	2,01
V	1599	790	2,02
VI	1586	763	2,08
VII	1520	676	2,25
VIII	1539	664	2,32
IX	1592	660	2,41
X	1622	664	2,44
Zmiany w %			
<u>X 2019</u> IX 2019	1,9	0,6	x
<u>X 2019</u> X 2018	0,4	-18,0	x
<u>X 2019</u> XII 2018	-0,7	-20,1	x

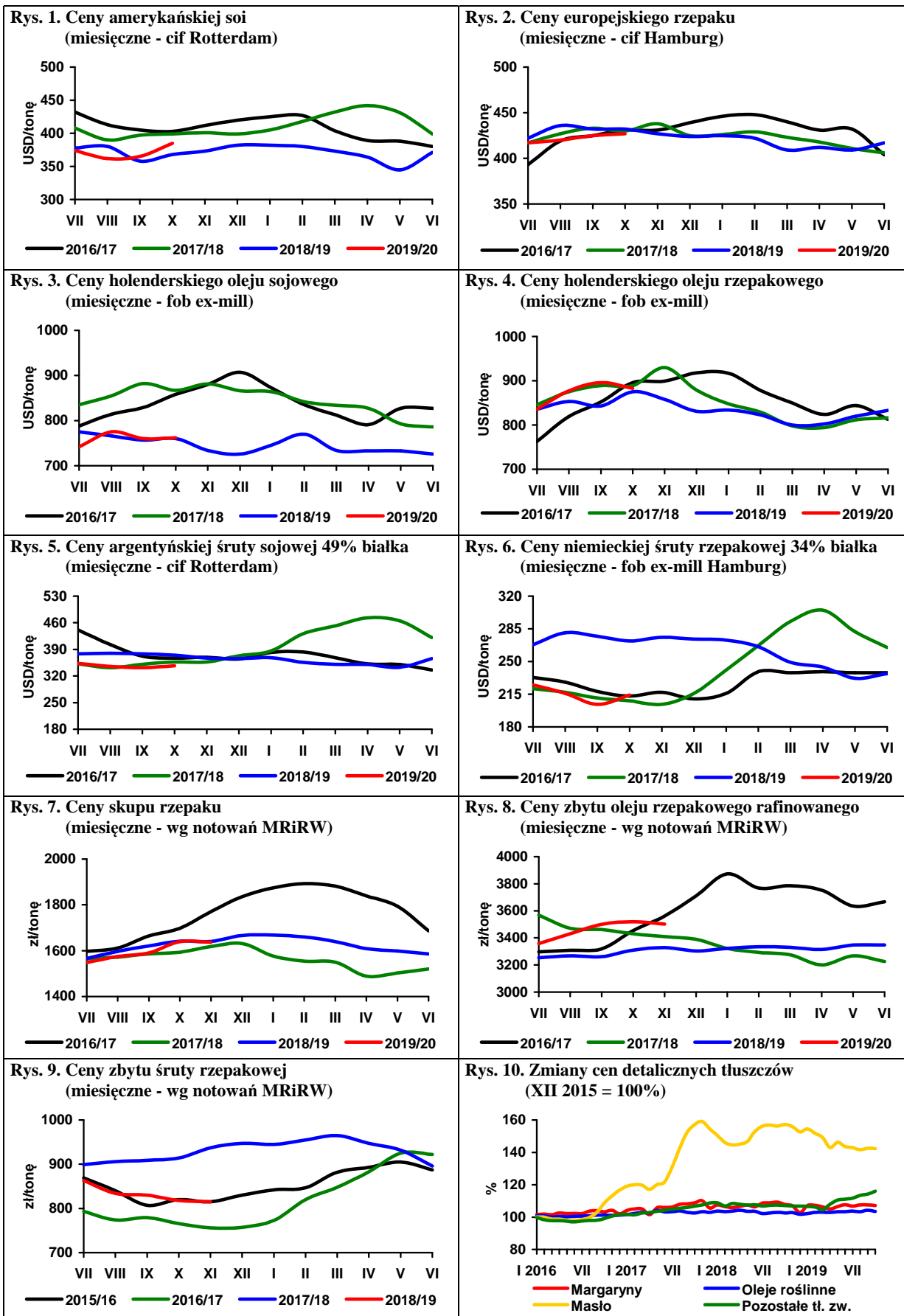
^a ceny roczne oraz miesięczne za II półrocze dane GUS; miesięczne za I półrocze – dane MRiRW

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 7. Ceny tłuszczów roślinnych i zwierzęcych (zł/litr/kg)

Okres	Ceny zbytu				Ceny detaliczne			
	olej rzepakowy za 1 l	margaryny do smarowania pieczywa za 1 kg	masło w op. 200 g ^a	smalec w op. 250 g	olej rzepakowy za 1 l	margaryny do smarowania pieczywa w op. 400 g	masło w op. 200 g ^b	smalec w op. 250 g
2017 I-XII	4,97	6,67	22,85	6,00	6,10	9,73	29,15	6,68
2018 I-XII	4,50	6,91	23,89	6,11	6,06	9,40	31,80	6,84
2018 X	4,53	6,91	24,80	6,15	6,08	9,40	33,40	6,72
XI	4,51	6,80	24,26	6,18	6,01	9,38	33,00	6,72
XII	4,51	6,85	23,67	6,19	5,95	8,98	32,70	6,72
2019 I	4,24	6,85	22,97	6,19	6,01	9,28	16,20	4,18
II	4,34	6,86	22,12	6,21	6,10	9,30	15,83	4,18
III	4,40	6,88	21,50	6,26	6,24	9,33	15,48	4,08
IV	4,38	6,88	21,26	6,47	6,09	9,38	30,00	6,64
V	4,50	6,85	20,86	6,52	6,16	9,40	29,85	6,72
VI	4,47	6,97	20,38	6,52	6,28	9,33	29,05	6,80
VII	4,44	6,87	20,07	6,50	6,32	9,30	28,70	6,76
VIII	4,47	6,92	19,88	6,54	6,27	9,25	28,40	6,84
IX	4,47	6,89	20,62	6,60	7,27	9,23	28,40	6,84
X	4,49	6,92	20,82	6,62	6,27	9,23	28,50	6,88
Zmiany w %								
<u>X 2019</u> IX 2019	0,4	0,4	1,0	0,3	-13,8	0,0	0,4	0,6
<u>X 2019</u> X 2018	-0,9	0,1	-16,0	7,6	3,1	-1,9	-14,7	2,4
<u>X 2019</u> XII 2018	-0,4	1,0	-12,0	6,9	5,4	2,8	-12,8	2,4

^a masło świeże o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy, ^b masło świeże o zawartości tłuszczu 82,0-82,5% masy
 Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych Oil World, MRiRW i GUS.

Z powodu wysokich cen w sezonie 2018/19 w większości krajów Europy Zachodniej doszło do znaczącego wzrostu powierzchni uprawy ziemniaków, która w UE-5 (Niemcy, Belgia, Francja, Holandia i Wielka Brytania) w 2019 r. wyniosła ok. 862 tys. ha i była większa w porównaniu z rokiem poprzednim o 5,1%. Czynnikiem zwiększającym areal uprawy ziemniaków w tych krajach jest systematycznie rosnący popyt na ziemniaki z przeznaczeniem do przetwórstwa spożywczego na frytki i chipsy, stymulowany wysoką dynamiką produkcji i eksportu przetworów ziemniaczanych.

Spośród krajów Europy Środkowo-Wschodniej największy wzrost arealu uprawy miał miejsce na Słowacji (o 6,0%), w Rumunii (o 4,4%) i w Polsce (o 2,0%). W pozostałych krajach regionu była stabilizacja arealu obsadzonego ziemniakami, względnie niewielki jego spadek. W skali całej UE-28 areal uprawy ziemniaków ogółem w 2019 r. szacuje się na 1,75 mln ha, tj. o 2,4% powyżej poziomu z roku poprzedniego.

Warunki agrometeorologiczne w trakcie wegetacji w 2019 r. były wyjątkowo niesprzyjające (susza i bardzo wysokie temperatury w okresie wzrostu bulw i akumulacji plonu), zwłaszcza w Europie Środkowo-Wschodniej. Nieco lepsza była sytuacja pogodowa w Europie Zachodniej, gdzie wprawdzie plony znacząco wzrosły w porównaniu z bardzo niekorzystnym 2018 r., ale w odniesieniu do średniej z ostatnich pięciu lat ich poziom (z wyjątkiem Francji) był od kilku do kilkunastu procent niższy.

Zbiory ziemniaków ogółem w UE-28 zwiększyły się z 52,0 w 2018 r. do 56,9 mln ton w 2019 r., tj. o ok. 9%, przy czym wzrost ten wynikał ze zwiększenia zbiorów w Niemczech i Wielkiej Brytanii (po 1,5 mln ton), w Holandii (o 1,1 mln ton) oraz w Belgii (o 1,0 mln ton).

Konsekwencją wzrostu zbiorów w Europie Zachodniej jest spadek cen do poziomów zbliżonych do średniej wieloletniej. Po kłopotach z niewystarczającą podażą i nie najlepszą jakością bulw w sezonie 2018/19, obecnie unijny przemysł przetwórczy nie powinien mieć problemów z zaopatrzeniem w surowiec, co z kolei pozwoli powrócić do wzrostowej tendencji w produkcji i eksporcie przetworów ziemniaczanych.

Geny ziemniaków jadalnych na rynku niemieckim w ostatnich tygodniach listopada 2019 r. wynosiły 228 EUR/t, wobec 250 EUR/t w listopadzie roku poprzedniego i 110 EUR/t w analogicznym okresie 2017 r. Ceny ziemniaków z przeznaczeniem na frytki i chipsy, w zależności od regionu, kształtowały się w przedziale 110-145 EUR/t, wobec 230-280 EUR/t w sezonie poprzednim i 40-60 EUR/t dwa sezony wcześniej.

We Francji ziemniaki jadalne najbardziej popularnych, tańszych odmian, w zależności od wielkości bulw i wielkości opakowania, w końcu listopada 2019 r. kosztowały od 250 do 350 EUR/t i były o ok. 20% tańsze niż przed rokiem, ale prawie 2-krotnie droższe w odniesieniu do listopada 2017 r. Ceny ziemniaków do przetwórstwa na frytki, bez względu na odmianę, wynosiły ok. 115 EUR/t, wobec 190-260 EUR/t w analogicznym okresie roku poprzedniego i 30-50 EUR/t w końcu listopada 2017 r.

Ceny ziemniaków do przetwórstwa spożywczego (odmiana Bintje i Fontane) w obrocie wolnorynkowym w Belgii w tym okresie wynosiły ok. 125 EUR/t wobec 217 EUR/t przed rokiem i zaledwie 30-35 EUR/t w końcu listopada 2017 r. W Holandii poziom cen był wyższy o ok. 10-15%.

W Polsce powierzchnia uprawy ziemniaków, według szacunków IHAR-PIB i IERiGŻ-PIB, w 2019 r. wyniosła ok. 304 tys. ha i była większa niż w roku poprzednim o ok. 2%. Plony szacuje się na 225 dt/ha, wobec 251 dt/ha w roku poprzednim i 234 dt/ha średnio w latach 2011-2015. Zbiory wyniosły 6,84 mln t i były o 0,64 mln t mniejsze niż w 2018 r., a w odniesieniu do średniej z lat 2011-2015 spadek wyniósł 1,10 mln t.

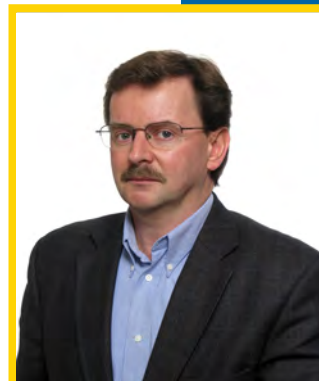
Z powodu spadku produkcji, ceny ziemniaków w Polsce są rekordowo wysokie, a dalszy ich wzrost jest hamowany rosnącą podażą z importu. W okresie lipiec-listopad 2019 r. ceny ziemniaków w obrocie targowiskowym były ponad 2-krotnie wyższe w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku i znacząco przekraczały 2,00 zł/kg.

Przeciętne ceny ziemniaków z produkcji krajowej w obrocie hurtowym w sierpniu i we wrześniu były na poziomie 1,97 i 1,65 zł/kg, wobec odpowiednio 0,80 i 0,77 zł/kg w 2018 r., co stanowiło ponad 2-krotny wzrost. W październiku, gdy bieżąca podaż ze zbiorów jest największa, obniżyły się do ok. 1,44 zł/kg, a w listopadzie zanotowano dalszy nieznaczny ich spadek.

Krajowe ziemniaki w Broniszach osiągały cenę 1,13-1,33 zł/kg, w Łodzi 1,20-1,60 zł/kg, w Poznaniu 1,33-1,73 zł/kg, w Bydgoszczy 1,33-1,53 zł/kg, w Rzeszowie 1,60-1,80 zł/kg, w Lublinie 1,33-2,00 zł/kg, we Wrocławiu 1,20-1,40 zł/kg, w Szczecinie 1,47-1,67 zł/kg i w Białymstoku 1,00-2,00 zł/kg.

Na przełomie listopada i grudnia średnie ceny ziemniaków w dużym hurcie (tj. płacone bezpośrednio producentom) oscylowały na poziomie ok. 1 zł/kg. Ceny ziemniaków w okresie zimy będą przypuszczalnie systematycznie powoli rosnąć, a skala tego wzrostu będzie determinowana warunkami pogodowymi oraz wolumenem ziemniaków z importu.

Geny detaliczne ziemniaków w sezonie 2018/19 były o 55,9% wyższe w porównaniu z sezonem 2017/18 i wyniosły średnio 1,91 zł/kg, wobec 1,23 w sezonie poprzednim i 1,19 zł/kg przed dwoma laty. W październiku ceny te wyniosły 2,57 zł/kg, wobec 1,38 zł/kg w analogicznym okresie 2018 r. W dalszej części sezonu spodziewana jest początkowo ich stabilizacja, natomiast w okresie zimy i wiosną ceny te mogą wzrosnąć do 2,50-3,00 zł/kg.

**Wiesław
Dzwonkowski**

Tab. 1. Skup ziemniaków i produkcja skrobi ziemniaczanej (tony)

Wyszczególnienie	Skup ziemniaków				Produkcja skrobi ziemniaczanej			
	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019
I	62 500	63 700	75 700	64 600	221	1 230	2 630	174
II	69 800	60 600	59 300	62 100	274	185	101	54
III	69 500	76 600	69 300	70 300	248	267	110	28
IV	71 800	62 100	69 000	53 500	143	198	136	163
V	45 500	28 000	52 400	44 200	168	117	127	74
VI	58 800	54 100	52 600	50 000	233	154	127	104
VII	48 700	44 000	50 500	33 100	52	182	183	59
VIII	138 800	130 100	139 200	92 200	10 030	13 946	10 514	4 210
IX	349 800	332 800	346 400	276 700	48 727	48 502	50 926	37 028
X	356 000	350 700	411 300	362 300	55 531	52 185	55 371	
XI	321 200	326 600	246 100		51 152	50 369	40 017	
XII	178 900	185 200	95 400		23 291	26 495	8 028	
RAZEM	1 771 300	1 714 500	1 667 200	1 109 000	190 070	193 830	168 270	41 894

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Eksport ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2015 I-XII	1 201	1 666	13 656	82 505	14 331	42 007	9 990	159 341	37 518	20 829
2016 I-XII	2 804	1 065	22 815	104 854	18 857	53 935	10 449	168 016	38 838	20 093
2017 I-XII	4 100	3 179	28 605	140 173	37 446	74 377	12 101	191 585	52 071	18 346
2018 I-XII	2 687	4 835	29 368	133 324	47 112	72 247	12 249	199 248	60 918	13 862
2018 VII	99	181	424	9 846	4 501	5 700	841	19 521	6 146	809
VIII	543	-	1 405	9 058	4 056	6 205	1 134	22 002	5 259	979
IX	28	11	1 956	10 457	4 026	5 558	1 069	17 895	4 568	1 283
X	20	41	3 893	15 535	4 282	6 854	995	15 104	5 124	1 679
XI	28	2	4 141	15 404	4 046	5 299	1 140	14 844	4 803	1 785
XII	42	397	4 851	11 995	3 886	4 651	1 083	13 886	3 352	1 478
2019 I	316	-	5 237	11 666	4 280	4 383	827	14 233	4 511	1 617
II	273	207	3 637	11 280	3 881	3 754	853	14 560	4 022	1 922
III	964	442	2 340	9 588	4 530	5 891	904	16 257	4 954	1 232
IV	494	1 251	2 356	9 880	3 754	7 348	1 172	16 410	5 583	1 260
V	731	20	1 082	7 575	3 107	5 215	914	17 567	3 068	1 798
VI	1292	35	866	6 066	3 529	7 077	827	18 622	5 059	1 132
2019 VII	188	-	473	7 168	6 456	6 343	914	20 111	5 719	914
VIII	23	-	251	4 449	4 398	5 342	1 013	19 367	2 858	640
IX	41	-	811	6 091	4 904	7 893	898	16 893	2 734	1 025

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 3. Import ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2015 I-XII	28 911	14 272	103 270	14 882	155 473	182 899	78 359	56 782	7 302	11 271
2016 I-XII	39 746	21 440	90 084	13 714	151 354	201 447	79 793	74 705	8 390	16 237
2017 I-XII	44 197	14 813	58 019	15 861	140 317	197 696	87 721	91 014	14 151	20 491
2018 I-XII	37 084	19 487	90 776	16 123	116 651	175 170	100 441	104 733	16 170	9 275
2018 VII	103	4	7 351	1 602	10 907	17 375	10 313	8 317	1 445	1 585
VIII	13	-	315	1 234	10 066	15 919	8 096	10 129	1 335	1 778
IX	29	-	1 796	1 453	8 233	12 359	8 181	9 298	1 256	1 607
X	53	-	903	1 719	10 346	15 967	8 385	8 689	686	1 232
XI	69	319	1 823	957	9 271	13 047	8 406	8 613	1 052	265
XII	163	1 057	3 131	817	9 712	14 735	8 541	6 729	927	141
2019 I	357	549	3 507	998	9 532	15 002	9 544	6 743	1 249	1 669
II	882	1 147	8 876	916	8 534	13 126	7 603	8 857	838	2 614
III	2 203	5 010	10 054	703	10 269	15 572	8 584	10 633	819	2 239
IV	8 915	7 783	19 727	1 097	10 115	14 426	7 905	10 096	755	2 102
V	23 580	1 381	26 791	877	12 151	15 472	8 306	12 870	344	2 359
VI	4 335	-	16 163	1 185	8 365	14 960	6 714	8 968	1 557	2 383
2019 VII	428	-	17 182	1 393	8 725	15 865	10 915	10 692	2 010	2 240
VIII	636	-	15 591	1 775	8 584	13 409	8 785	10 515	1 859	2 245
IX	1 545	-	18 472	1 896	8 851	13 276	8 312	11 131	1 190	1 271

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 4. Ceny oraz relacje cen ziemniaków i ich przetworów

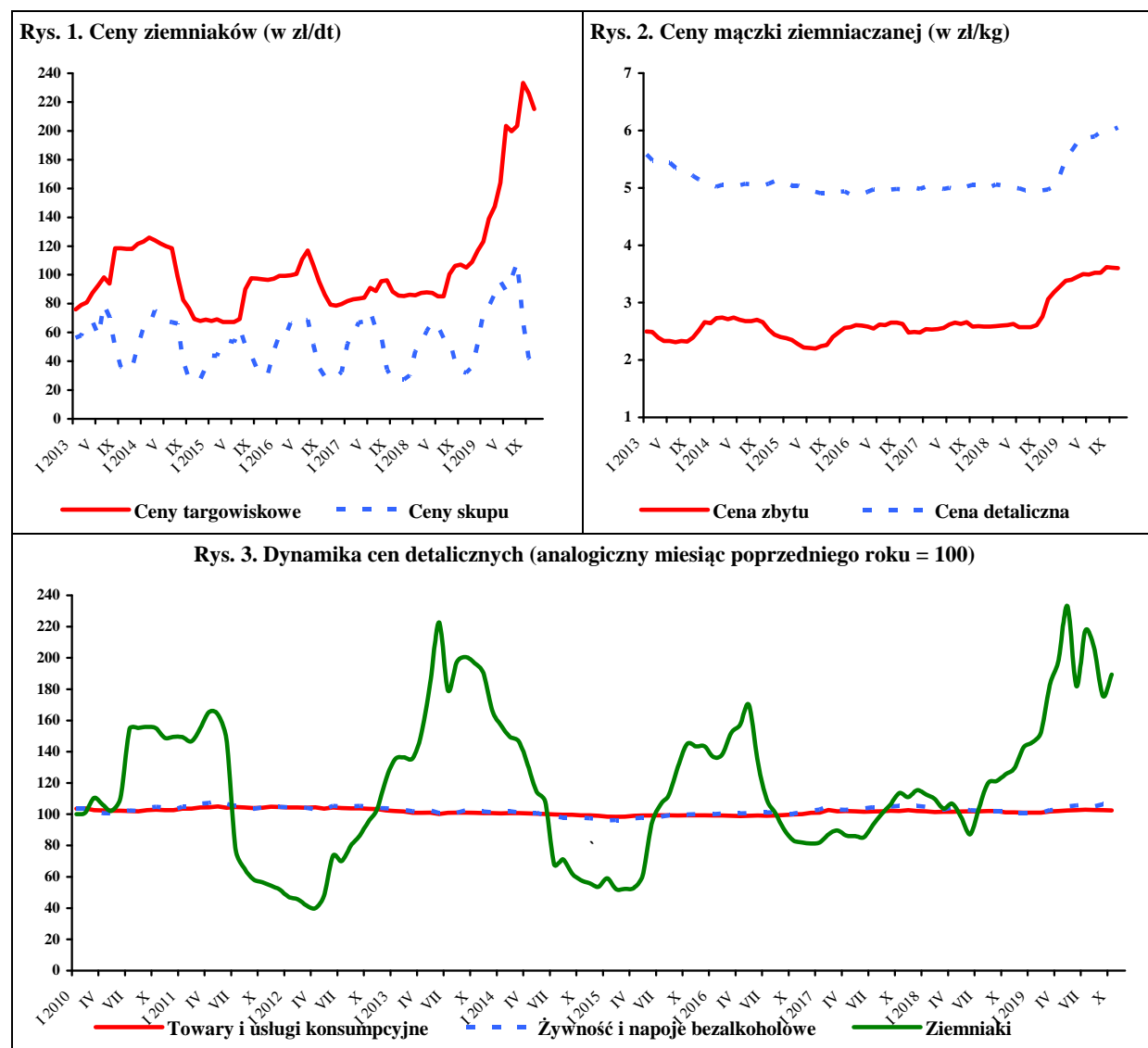
Wyszczególnienie	Rodzaj	X	VIII	IX	X	Wskaźnik zmian cen	
	Ceny	2018	2019	2019	2019	roczny	miesięcz.
	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
Ziemniaki	skupu	31,8	67,8	42,2	37,0	116,4	87,7
	targowiskowa	105,1	233,4	226,1	215,2	204,8	95,2
	detaliczna (zł/kg)	1,38	2,85	2,67	2,57	186,2	96,3
	importowa	183,8	107,7	101,4	.	94,5	94,1
	eksportowa	99,8	260,1	184,9	.	179,7	71,1
Relacje cen	skup / targowisko	0,30	0,29	0,19	0,17	56,8	92,1
	targowisko / detal	0,76	0,82	0,79	0,84	109,9	98,9
	skup / detal	0,23	0,24	0,15	0,14	62,5	91,1
Skrobia ziemniaczana	zbytu (zł/kg)	3,06	3,62	3,64	3,60	117,6	99,7
	detaliczna (zł/kg)	4,97	5,99	3,61	6,05	121,7	100,7
Frytki	detaliczna (zł/kg)	8,36	8,70	8,74	8,68	103,8	99,3
Chipsy	detaliczna (zł/kg)	34,90	36,00	36,10	36,40	104,3	100,8
Kopytka	detaliczna (zł/kg)	10,48	11,10	11,12	11,18	106,7	99,8

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Ceny ziemniaków na targowiskach

Wyszczególnienie	2018		2019		wsk. zmian cen		
	październik	sierpień	wrzesień	październik	roczny	miesięczny	
	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%	
1	Dolnośląskie	122,0	247,1	261,0	255,4	209,4	97,8
2	Kujawsko-pomorskie	109,9	242,1	231,7	214,9	195,6	92,7
3	Lubelskie	95,5	252,7	220,7	224,8	235,4	101,9
4	Lubuskie	147,5	.	271,3	262,0	177,6	96,6
5	Łódzkie	90,4	248,2	219,0	206,9	229,0	94,5
6	Małopolskie	96,6	216,4	202,1	190,1	196,8	94,1
7	Mazowieckie	101,4	212,7	212,0	199,2	196,4	94,0
8	Opolskie	119,4	257,5	257,8	233,6	195,5	90,6
9	Podkarpackie	96,3	227,5	234,4	225,3	233,9	96,1
10	Podlaskie	107,6	263,3	228,1	210,7	195,8	92,4
11	Pomorskie	120,5	226,1	206,1	203,3	168,7	98,6
12	Śląskie	98,8	240,7	227,3	214,1	216,7	94,2
13	Świętokrzyskie	79,4	230,0	215,6	189,6	238,8	88,0
14	Warmińsko-mazurskie	114,3	.	220,9	214,1	187,4	96,9
15	Wielkopolskie	113,0	231,8	233,4	230,1	203,6	98,6
16	Zachodniopomorskie	127,8	.	242,2	225,3	176,3	93,0
maksimum		147,5	263,3	271,3	262,0		
minimum		79,4	212,7	202,1	189,6	X	
różnica w %		95,8	23,8	34,2	38,2		

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Dane GUS.

W listopadzie 2019 r., w porównaniu z październikiem br., w skupie z przeznaczeniem do konsumpcji bezpośredniej obniżyły się ceny skupu kalafiorów gruntowych (o 29%), kapusty białej (o 14%), cebuli w spółdzielniach ogrodniczych (o 12%), marchwi i buraków ćwikłowych (po 10%), pieczarek (o 6%) oraz pietruszki i cebuli na targowiskach (po 5%). Wzrosły ceny skupu pomidorów szklarniowych (o 9%). W tym samym okresie w zakładach przetwórczych obniżyły się ceny skupu marchwi na kostkę (o 11%), cebuli obieranej i buraków (po 8%), kalafiorów różyczkowanych (o 2%) oraz brokułów różyczkowanych (o 1%).

W listopadzie 2019 r., porównaniu z październikiem br., w handlu hurtowym obniżyły się ceny marchwi (o 45%), kapusty białej (o 39%), buraków ćwikłowych (o 8%) i cebuli (o 1%). Wzrosły ceny hurtowe pomidorów spod osłon (o 54%), kalafiorów gruntowych (o 28%) i ogórków spod osłon (o 24%).

W listopadzie 2019 r., w porównaniu z listopadem 2018 r., w skupie do konsumpcji bezpośredniej obniżyły się ceny skupu pietruszki (o 65%), marchwi (o 47%), cebuli w spółdzielniach ogrodniczych (o 41%), kapusty białej (o 26%), kalafiorów gruntowych (o 9%), buraków ćwikłowych i pomidorów szklarniowych (po 3%) oraz pieczarek (o 2%). Wzrosły ceny skupu cebuli na targowiskach o 21%. W zakładach przetwórczych i chłodniach w listopadzie 2019 r., w porównaniu z analogicznym miesiącem 2018 r., obniżyły się ceny skupu cebuli obieranej (o 33%), kapusty białej (o 25%), brokułów różyczkowanych (o 14%), marchwi na kostkę (o 11%) i kalafiorów różyczkowanych (o 9%). W handlu hurtowym, w analizowanym okresie, wzrosły ceny kalafiorów różyczkowanych (o 32%), pomidorów spod osłon (o 27%) i buraków (o 19%). Obniżyły się ceny marchwi (o 19%), kapusty białej (o 16%) i ogórków spod osłon (o 15%) i cebuli (o 10%).

W październiku 2019 r., w porównaniu z wrześniem 2019 r., obniżyły się ceny detaliczne kapusty białej (o 20%), porów (o 12%), marchwi (o 9%), selerów (o 8%), buraków ćwikłowych (o 7%), cebuli (o 6%), papryki (o 5%) i kalafiorów (o 1%). Wzrosły ceny detaliczne pomidorów (o 11%), a nie zmieniły się ceny pieczarek. W relacji do cen detalicznych z października 2018 r. wzrosły ceny kapusty białej (o 44%), cebuli (o 33%), buraków ćwikłowych (o 27%), selerów (o 23%), porów (o 13%) i pieczarek (o 7%). Obniżyły się ceny detaliczne pomidorów (o 13%), marchwi (o 7%), papryki (o 6%) i kalafiorów (o 1%).

We wrześniu 2019 r., w porównaniu z wrześniem 2018 r., w średnich i dużych zakładach przetwórczych wzrosła produkcja konserw warzywnych (o 55%), marynat (o 9%) i warzyw mrożonych (o 5%), a obniżyła się produkcja soku pomidorowego (o 1%).

Paweł Kraciński

Tomasz Smoleński

Eksport warzyw świeżych we wrześniu 2019 r. wyniósł 49,2 tys. t, a jego wartość 37,6 mln EUR. W porównaniu z wrześniem 2018 r. wolumen sprzedanych warzyw świeżych obniżył się o 10%, a jego wartość zmniejszyła się o 9%. Do spadku wolumenu eksportu przyczyniło się zmniejszenie sprzedaży kapusty (o 36%), marchwi (o 31%), cebuli (o 15%) i pomidorów (o 10%). W tym samym czasie wyeksportowano 58,4 tys. t przetworów warzywnych o wartości 50,8 mln EUR. W porównaniu z wrześniem 2018 r. wolumen eksportu przetworów warzywnych nie zmienił się, a jego wartość wzrosła o 10%. Wolumen eksportu pieczarek i ich przetworów obniżył się o 15%, suszy o 5% i mrożonek o 2%. Zwiększył się natomiast eksport konserw o 10%, w tym kapusty kwaszonej o 14% i marynat o 5%.

We wrześniu 2019 r. zaimportowano 31,8 tys. t warzyw świeżych, tj. o 145% więcej niż we wrześniu 2018 r. Wartość ich importu wyniosła 18,5 mln EUR, tj. o 36% więcej niż we wrześniu 2018 r. Wzrost wolumenu importu spowodowany był zwiększeniem przywozu cebuli (o 371%), marchwi (o 292%), pomidorów (o 43%) i papryki (o 61%). Wolumen importu przetworów warzywnych wyniósł 27,9 tys. t, tj. o 23% więcej niż we wrześniu 2018 r. Wartość importu przetworów warzywnych wyniosła 27,5 mln EUR i wzrosła o 24% w porównaniu z wrześniem 2018 r. Zwiększył się import marynat (o 67%), mrożonek (o 37%) i konserw (o 16%), w tym kukurydzy konserwowej (o 3%), suszy (o 13%) i koncentratu pomidorowego (o 5%). We wrześniu 2019 r. dodatnie saldo w handlu warzywami i ich przetworami wyniosło 42,4 mln EUR wobec dodatniego (51,4 mln EUR) we wrześniu 2018 r. W okresie styczeń-wrzesień br. ujemne saldo w handlu osiągnęło poziom 76,8 mln EUR. Deficyt w handlu był większy niż w analogicznym okresie 2018 r. o 43,1 mln EUR.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Cebula ^a	Cebula ^b	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki do konserwowania	Ogórki do kwaszenia	Pietruszka	Pomidory szklarniowe	Kalafiori gruntowe (szt.)	Pieczarki
2018 XI	1,64	2,19	0,97	1,30	0,72	-	-	5,70	3,95	2,34	5,56
XII	1,78	2,37	1,04	1,39	0,72	-	-	5,75	-	-	5,58
2018 I-XII	1,05	1,96	0,66	1,46	0,78	2,14	1,54	5,37	3,59	2,37	5,06
2019 I	1,86	2,45	1,24	1,47	0,76	-	-	6,27	-	-	5,48
II	2,03	2,58	1,85	1,50	0,81	-	-	6,81	-	-	5,34
III	2,23	2,74	1,89	1,50	0,78	-	-	7,70	-	-	5,51
IV	2,45	2,85	2,29	1,45	0,82	-	-	8,11	-	-	5,52
V	2,89	3,34	4,22	1,78	1,21	-	-	9,45	-	-	5,40
VI	3,38	4,07	2,53 ^c	1,86	2,18	-	-	11,73	3,59	-	5,42
VII	2,94	3,99	2,74 ^c	1,78	2,03	-	-	13,49	3,94	3,07	5,52
VIII	1,77	3,45	3,52 ^c	1,51	1,24	2,76	1,88	9,60	3,36	3,17	5,78
IX	1,21	3,01	0,93	0,97	0,91	-	1,98	4,58	3,18	2,40	5,88
X	1,10	2,79	0,84	0,77	0,78	-	-	2,08	3,49	2,98	5,82
XI	0,97	2,64	0,72	0,69	0,70	-	-	1,98	3,82	2,13	5,47
Wskaźnik zmian w %											
<u>XI 2019</u> X 2019	88	95	86	90	90	x	x	95	109	71	94
<u>XI 2019</u> XI 2018	59	121	74	53	97	x	x	35	97	91	98

^a z notowań spółdzielni ogrodniczych, ^b cena targowiskowa z notowań ZSRIR MRiRW, ^c za główkę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw kierowanych do przetwórstwa (zł/kg, loco zakład)

Miesiące	Cebula obierana	Kapusta biała	Marchew na kostkę	Buraki	Groszek zielony	Fasola szparagowa	Brokuly różyczk.	Kalafiori różyczk.	Ogórki do konserw.	Pomidory do mrożenia	Pomidory do tłoczenia
2018 XI	1,98	0,80	0,28	0,56	-	-	2,13	1,41	-	-	-
XII	2,19	0,90	0,30	0,60	-	-	-	-	-	-	-
2018 I-XII	1,25	0,59	0,27	0,35	1,11	0,80	2,00	1,34	2,23	0,61	0,37
2019 I	2,46	0,50	0,34	0,36	-	-	-	-	-	-	-
II	2,65	-	-	0,37	-	-	-	-	-	-	-
III	2,63	-	0,55	0,36	-	-	-	-	-	-	-
IV	2,70	-	0,60	0,37	-	-	-	-	-	-	-
V	2,77	-	-	0,37	-	-	-	-	-	-	-
VI	2,90	-	-	-	1,15	-	1,95	-	2,20	-	-
VII	-	-	-	-	1,30	0,83	1,95	-	2,58	-	-
VIII	1,46	-	0,35	-	-	1,15	1,97	1,45	2,82	0,63	0,38
IX	1,59	-	0,30	-	-	0,85	1,95	1,26	-	0,68	0,37
X	1,44	-	0,28	0,38	-	-	1,85	1,31	-	-	-
XI	1,32	0,60	0,25	0,35	-	-	1,83	1,28	-	-	-
Wskaźnik zmian w %											
<u>XI 2019</u> X 2019	92	x	89	92	x	x	99	98	x	x	x
<u>XI 2019</u> XI 2018	67	75	89	63	x	x	86	91	x	x	x

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Produkcja wybranych przetworów warzywnych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pomidorowy	Warzywa mrożone	Konserwy warzywne ^a	Marynaty
2018 VIII	4 852	63 809	36 739	7 017
IX	4 708	69 522	38 652	4 035
X	3 839	79 464	34 628	2 603
XI	4 305	63 221	35 443	2 576
XII	2 790	29 898	23 272	2 070
2018 I-XII	44 691	589 889	344 941	39 402
2019 I	3 480	33 120	24 265	2 808
II	3 701	31 688	21 929	1 855
III	4 323	31 927	25 059	2 568
IV	4 558	23 154	20 743	1 645
V	3 804	24 578	20 863	1 493
VI	4 044	31 381	19 812	1 749
VII	4 127	36 610	20 045	5 901
VIII	4 436	52 733	24 692	7 660
IX	4 676	72 993	59 906	4 394
Wskaźnik zmian w %				
<u>IX 2019</u> IX 2018	99	105	155	109

^aw tym: przecier pomidorowy i pasta oraz warzywa i mieszanki warzywne zamrożone, gotowane lub nie, zakonserwowane octem lub kwasem octowym

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Eksport wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2018												2019												IX 2019 IX 2018 (%)
	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX										
Warzywa ogółem	55651	54880	48915	40715	32962	512864	35794	33147	36604	29876	32963	37807	40523	47147	49126	90									
Cebula	10800	14509	15292	14354	13748	161858	13734	14824	15188	10133	8121	7656	9894	9207	12393	85									
Kapusta	3185	3322	4321	3682	4185	41140	4332	2775	3336	1712	926	1594	1919	1807	2134	64									
Marchew	2260	1838	1765	1609	1801	24533	2716	1816	2220	2384	2012	1067	892	1085	1276	69									
Ogórki	3499	1557	835	555	842	17890	596	542	939	1747	1555	2171	2693	3080	1651	106									
Pomidory	17082	12551	8942	3616	526	91704	429	712	468	3587	10276	12774	11065	11017	11305	90									
Kalafiony	2479	2684	2390	2431	101	20167	384	394	585	521	736	2800	1983	3271	2851	106									
Przetwory ogółem	55737	58474	69987	65776	50675	727658	64183	60153	62334	57564	46578	43548	52337	50608	58387	100									
Susze	2154	2258	2110	2631	1730	26646	2192	2302	2096	2242	1979	1606	1941	1875	2143	95									
Marynaty	4586	3971	5706	5578	4178	53315	4432	3940	4651	4499	4018	3406	3307	3785	4150	105									
Konserwy	4887	5687	6317	6752	5925	66480	6141	5542	6314	5727	4711	3998	4875	5843	6274	110									
-kapusta kwasz.	700	884	1115	1241	1162	11485	1106	1081	1101	1196	791	590	600	483	1011	114									
Mrożonki	36619	39135	47812	42872	31818	479491	41942	39122	38851	34815	26241	26272	32346	31114	38200	98									
Pieczarki i ich przetwory	24810	25190	28744	29331	26358	328676	28304	24524	27861	25351	24381	22426	22660	20642	21463	85									
Warzywa ogółem	33120	41176	31699	24165	19993	297139	22043	22754	25290	24476	28633	29271	32822	36859	37596	91									
Cebula	5183	6923	8274	9662	8809	73729	9334	10494	10844	7560	6809	5939	6984	5976	7309	106									
Kapusta	1136	1144	1341	1281	1553	12089	1858	1445	1788	1272	740	809	1061	948	982	86									
Marchew	838	680	671	640	985	9701	1317	1008	960	1243	1186	612	464	448	475	70									
Ogórki	2184	1315	1082	797	917	14807	730	839	1307	1581	1379	1458	2378	1986	1233	94									
Pomidory	9461	13611	8907	3338	773	69594	542	746	600	3912	8134	9151	10331	9410	10850	80									
Kalafiony	1758	2333	1813	1493	112	14333	419	404	556	580	649	1993	2020	2986	2460	105									
Przetwory ogółem	45407	46034	56574	55507	44530	585785	55819	53667	54844	51727	43623	40041	47271	46027	50826	110									
Susze	5148	4970	5253	6244	4370	62327	5766	6026	5796	5511	5165	3901	5144	5299	5386	108									
Marynaty	4153	3714	5296	5282	4035	50003	4150	3886	4378	4449	4135	3248	3215	3881	4535	122									
Konserwy	5477	6080	6977	6790	6478	73771	6968	6617	7477	6767	5800	5019	6208	6875	7555	124									
-kapusta kwasz.	484	633	811	934	839	8147	840	870	854	988	677	490	521	432	802	127									
Mrożonki	22530	23627	30500	28818	22233	290970	28837	27104	26699	24350	18651	18855	22426	21556	25442	108									
Pieczarki i ich przetwory	36366	37748	42513	44249	41312	479279	43914	38390	42696	40430	39432	35964	36871	34927	37396	99									

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 5. Import wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2018												2019									IX 2019	IX 2018
	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	IX 2019 IX 2018 (%)							
	tony	tony	tony	tony	tony	tony	tony	tony	tony	tony	tony	tony	tony	tony	tony								
Warzywa ogółem	11 768	13006	30826	54333	72248	613478	82581	97126	99807	96452	76428	49282	44588	38 406	31815	245							
Cebula	1 571	4015	6657	10278	11184	65948	11963	25021	15492	17295	16575	11720	13737	21 650	18914	471							
Kapusta	47	156	8	407	493	14412	1096	2049	2658	6514	2582	931	1833	288	121	77							
Marchew	187	299	309	1479	3271	49138	4446	5541	6178	8455	11875	10995	3975	379	1175	392							
Ogórki	1 845	1849	5523	8990	8723	61548	10697	8171	7530	2854	1600	2796	3507	1 794	2069	112							
Pomidory	3 866	2891	5363	9879	19450	155337	22194	20760	22112	17510	14003	6108	6785	7 768	4127	143							
Papryka	756	547	3543	6158	7046	69682	8432	8218	9529	9304	8053	4747	4868	1 329	882	161							
Czosnek	583	649	686	839	965	9797	803	782	838	2443	673	412	1110	893	643	99							
Przetwory ogółem	22 431	22638	27080	28254	26477	297970	26946	30613	30041	29670	28681	23748	26263	23 566	27851	123							
Mrożonki	4 652	5496	6154	5080	4909	60661	7387	6923	6527	7050	7421	5187	5166	5 538	7509	137							
Susze	1 359	961	1255	1641	1181	14621	1739	1713	1280	1842	2589	1443	1387	1 156	1081	113							
Marynaty	1 389	1403	1660	2254	1484	20216	1423	1399	1752	2046	1725	1419	1566	1 565	2350	167							
Konserwy	4 137	4398	5736	6628	7139	57159	4940	6240	7447	5398	4492	4322	4616	5 198	5114	116							
-kukurydza konserw.	1 261	1995	1430	2136	2516	17858	780	1632	2207	1340	563	1280	1269	1 644	2050	103							
Koncentrat pomid.	7 121	5624	7359	7856	6705	87866	6694	9126	7452	7308	6373	6386	8620	5 375	5919	105							
Warzywa ogółem	11 417	13585	32675	55577	73107	625124	88711	93521	99421	89768	72036	41575	39548	24 107	18489	136							
Cebula	635	1385	1779	2734	2971	17459	3138	6812	6273	6074	7828	4953	4562	4 208	3620	261							
Kapusta	24	42	6	73	83	5860	321	781	1331	4531	1342	369	529	85	32	78							
Marchew	227	347	332	679	1441	23460	1878	2649	3072	3886	5206	4076	1488	414	330	95							
Ogórki	1 004	1055	4878	10082	8308	62882	9786	9135	7989	2800	1113	1212	2159	982	1243	118							
Pomidory	3 454	4739	9700	14465	25809	204738	30769	28333	29999	25377	17678	7139	8755	9 459	5559	117							
Papryka	853	814	4327	7846	9872	101099	12098	12996	15035	14051	16468	10722	10184	2 244	1334	164							
Czosnek	916	827	819	1084	1190	12667	1183	1058	1232	2327	1121	710	1439	1 470	1121	136							
Przetwory ogółem	22 085	22173	26859	27498	25712	294281	26773	29506	28805	29168	27736	23522	25838	24 358	27492	124							
Mrożonki	2 916	3900	4579	3604	3487	44124	5126	5063	4623	5136	5455	3847	3873	4 158	5261	135							
Susze	3 217	2268	3047	3582	2657	36021	4217	3736	3151	4412	4403	3113	2966	2 787	2889	127							
Marynaty	1 358	1632	1931	2391	1735	23412	1506	1593	2094	2520	1882	1621	1918	1 952	2985	183							
Konserwy	5 897	5762	7255	8093	9021	75632	7029	7675	8783	6605	5931	6031	6387	7 181	6544	114							
-kukurydza konserw.	1 210	1979	1408	2108	2462	17599	802	1615	2266	1352	605	1465	1362	1 656	2081	105							
Koncentrat pomid.	4 989	4130	5329	5753	4833	63617	4932	7049	5623	5147	4659	4752	6250	4 064	4673	113							

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 6. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych warzyw i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta	Marchew	Ogórki	Pomidory	Kalafioły	Pieczarki	Ogórki konser.	Kapusta kwaszona	Mrożona fasola
2018 VIII	0,48	0,36	0,37	0,62	0,55	0,71	1,47	0,53	0,69	0,85
IX	0,48	0,34	0,37	0,84	1,08	0,87	1,50	0,53	0,72	0,87
X	0,54	0,31	0,38	1,30	1,00	0,76	1,48	0,53	0,73	0,86
XI	0,67	0,35	0,40	1,44	0,92	0,61	1,51	0,56	0,75	0,86
XII	0,64	0,37	0,55	1,09	1,47	1,11	1,57	0,54	0,72	0,88
2018 I-XII	0,46	0,30	0,41	1,07	0,87	0,77	1,46	0,54	0,71	0,85
2019 I	0,68	0,43	0,48	1,23	1,26	1,09	1,55	0,88	0,76	0,57
II	0,71	0,52	0,55	1,55	1,05	1,03	1,57	0,91	0,81	0,53
III	0,71	0,54	0,43	1,39	1,28	0,95	1,53	0,86	0,78	0,57
IV	0,75	0,74	0,52	0,91	1,09	1,11	1,59	0,90	0,83	0,55
V	0,84	0,80	0,59	0,89	0,79	0,88	1,62	0,92	0,86	0,58
VI	0,78	0,51	0,57	0,67	0,72	0,71	1,60	0,93	0,83	0,58
VII	0,71	0,55	0,52	0,88	0,93	1,02	1,63	0,93	0,87	0,63
VIII	0,65	0,52	0,41	0,64	0,85	0,91	1,69	0,94	0,89	0,60
IX	0,59	0,46	0,37	0,75	0,96	0,86	1,74	0,94	0,79	0,60
Wskaźnik zmian w %										
<u>IX 2019</u> <u>VIII 2019</u>	91	88	90	116	112	95	103	100	89	100
<u>IX 2019</u> <u>IX 2018</u>	126	130	101	87	88	97	117	108	113	113

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki gruntowe	Pomidory gruntowe	Ogórki spod osłon	Pomidory spod osłon	Kalafioły gruntowe ^a
2018 V	1,06	0,69	2,26	1,05	-	-	-	4,11	-
VI	1,16	1,04	2,88	1,17	2,47	-	2,31	2,68	-
VII	1,35	1,24	2,07	1,11	2,51	2,43	2,21	2,71	3,31
VIII	1,29	1,02	2,08	1,11	2,54	1,40	3,04	1,95	2,98
IX	1,26	0,98	1,60	1,04	3,00	1,44	3,61	3,87	4,18
X	1,48	1,05	1,58	1,09	-	2,37	5,38	4,27	3,77
XI	1,73	1,24	1,60	0,97	-	-	8,14	4,06	2,78
XII	1,97	1,30	1,64	1,00	-	-	8,84	6,07	-
2018 I-XII	1,25	0,88	1,75	1,04	2,63	1,91	4,92	4,17	3,40
2019 I	2,14	1,62	1,75	1,08	-	-	-	-	-
II	2,37	2,23	1,83	1,16	-	-	-	-	-
III	2,39	2,32	1,87	1,21	-	-	6,77	16,52	-
IV	2,73	3,32	1,95	1,25	-	-	4,59	9,19	-
V	3,69	4,42	2,18	1,77	-	-	3,08	3,87	-
VI	3,77	3,70	2,23	2,16	3,14	-	2,60	3,25	-
VII	2,96	1,65	2,16	1,98	3,55	5,00	2,89	4,52	5,20
VIII	2,14	1,20	1,65	1,61	2,79	3,08	2,78	3,77	4,54
IX	1,70	1,69	2,14	1,32	2,96	2,04	2,99	4,09	3,21
X	1,56	1,70	2,34	1,25	-	-	5,58	3,34	2,87
XI	1,55	1,04	1,29	1,15	-	-	6,91	5,14	3,68
Wskaźnik zmian w %									
<u>XI 2019</u> <u>X 2019</u>	99	61	55	92	x	x	124	154	128
<u>XI 2019</u> <u>XI 2018</u>	90	84	81	119	x	x	85	127	132

^a ceny za sztukę

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW i dane Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe ^a	Koncentrat pomidorowy 30%	Fasola szparagowa mrożona	Kalafiory mrożone	Mieszanki warzywne mrożone ^b	Kecup	Sok pomidorowy ^a
2018 IX	3,43	9,44	3,08	3,09	3,74	5,04	2,09
X	3,48	9,38	3,08	3,07	3,68	5,10	2,09
XI	3,48	9,39	3,11	3,04	3,70	5,11	2,09
XII	3,55	9,25	3,05	3,00	3,61	5,21	2,00
2018 I-XII	3,40	9,24	3,07	3,11	3,61	5,07	2,08
2019 I	3,68	9,30	3,04	3,09	3,52	5,32	1,84
II	3,66	9,42	3,10	3,00	3,57	5,40	1,83
III	3,66	9,49	3,08	3,02	3,60	5,41	1,84
IV	3,68	8,97	3,09	3,05	3,57	5,54	1,84
V	3,72	9,01	3,02	3,04	3,58	5,51	1,81
VI	3,77	9,14	3,15	3,11	3,50	5,43	1,82
VII	3,78	9,04	3,25	3,17	3,53	5,47	1,80
VIII	3,91	9,00	3,26	3,20	3,50	5,48	1,80
IX	3,96	8,86	3,25	3,21	3,53	5,46	1,76
Wskaźnik zmian w %							
<u>IX 2019</u> VIII 2019	101	98	100	100	110	100	98
<u>IX 2019</u> IX 2018	115	94	106	104	94	69	84

^a zł/litr, ^b groszek i marchewka

Źródło: Dane GUS.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych warzyw (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Selery	Pory	Papryka	Pomidory	Ogórki gruntowe	Kalafiory ^a	Pieczarki
2018 V	2,06	1,48	3,10	1,93	4,39	6,39	11,76	6,87	7,71	6,68	7,49
VI	2,51	1,68	4,04	2,47	4,61	7,09	14,15	4,78	4,52	4,68	7,60
VII	2,95	3,57*	3,66	2,35	5,15	7,58	9,88	4,37	3,81	4,10	7,60
VIII	2,75	3,67*	2,88	2,08	4,99	6,68	5,58	3,62	3,72	4,15	7,62
IX	2,50	2,08	2,72	1,97	4,59	6,56	5,35	4,89	4,21	4,86	7,79
X	2,55	2,04	2,70	1,87	4,43	6,66	6,26	6,79	-	5,11	7,78
XI	2,77	2,01	2,69	1,84	4,33	6,67	7,30	6,63	-	4,44	7,67
XII	2,96	2,12	2,77	1,80	4,37	6,54	10,03	8,25	-	6,13	8,10
2018 I-XII	2,43	1,71	2,80	1,96	4,42	6,55	9,18	6,70	4,79	5,69	7,67
2019 I	3,14	2,26	2,85	1,87	4,41	7,41	10,25	8,64	-	7,55	8,26
II	3,54	2,92	2,91	1,94	4,38	8,23	10,68	8,93	-	8,18	8,09
III	3,69	3,05	2,96	1,99	4,48	8,01	11,16	8,90	-	6,99	8,10
IV	3,90	3,93	3,03	2,00	4,59	7,88	10,20	9,68	-	7,33	8,19
V	4,55	4,62	3,49	2,31	5,34	8,07	14,24	7,13	7,06	6,82	7,98
VI	5,23	4,28	3,81	3,25	5,79	8,68	13,23	5,20	5,04	4,98	8,15
VII	4,92	5,03 ^a	3,70	3,43	6,34	9,27	13,72	5,51	4,92	5,81	8,15
VIII	4,19	5,42 ^a	3,12	2,89	6,77	9,06	7,79	5,80	4,60	6,23	8,34
IX	3,61	3,67	2,76	2,55	5,89	8,54	6,23	5,32	-	5,11	8,32
X	3,39	2,94	2,51	2,38	5,44	7,52	5,89	5,92	5,91	5,06	8,36
Wskaźnik zmian w %											
<u>X 2019</u> IX 2019	94	80	91	93	92	88	95	111	x	99	100
<u>X 2019</u> X 2018	133	144	93	127	123	113	94	87	x	99	107

^a cena w zł/szt

Źródło: Dane GUS.

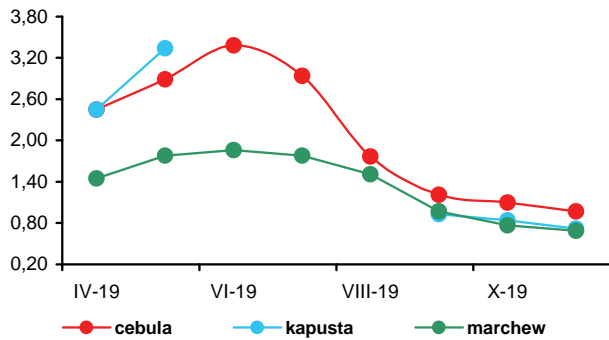
Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe	Koncentrat pomidorowy ^b	Szpinak mrożony	Kalafioły mrożone	Mieszanki warzywne mrożone	Keczup	Sok pomidorowy ^a	Groszek konserwowy	Kukurydza konserwowa	Sok wielowarzywny ^a
2018 VIII	6,24	15,55	8,64	9,84	8,82	10,65	3,77	6,43	8,74	3,99
IX	6,20	15,40	8,64	10,06	8,92	10,80	3,79	6,48	8,74	3,97
X	6,26	15,45	8,68	10,06	8,98	10,80	3,75	6,45	8,80	3,95
XI	6,09	15,40	8,88	11,12	9,10	10,80	3,76	6,38	8,74	3,95
XII	6,07	15,25	8,90	10,02	9,06	10,85	3,73	6,23	8,43	3,96
2018 I-XII	6,20	15,44	8,64	9,95	8,87	10,70	3,74	6,35	8,68	3,99
2019 I	6,23	15,60	8,82	10,14	9,20	10,95	3,72	6,35	8,83	3,98
II	6,26	15,50	9,02	10,08	9,24	10,95	3,75	6,43	8,86	3,98
III	6,20	15,55	9,02	10,14	9,24	11,05	3,75	6,43	8,74	3,99
IV	6,00	15,50	9,12	10,02	9,32	11,00	3,72	6,33	8,66	3,97
V	6,19	15,50	9,34	10,34	9,46	10,85	3,76	6,48	8,77	4,04
VI	6,10	15,55	9,44	10,46	9,58	10,90	3,79	6,48	8,83	4,04
VII	6,19	15,50	9,60	10,44	9,60	10,80	3,81	6,58	8,86	3,99
VIII	6,21	15,60	9,62	10,68	9,64	10,70	3,85	6,58	8,86	4,14
IX	6,30	15,75	9,82	10,72	9,68	10,80	3,84	6,65	8,94	4,17
X	6,27	15,75	9,84	10,66	9,66	10,70	3,87	6,75	9,00	4,15
Wskaźnik zmian w %										
<u>X 2019</u> IX 2019	100	102	113	106	108	99	103	105	102	105
<u>X 2019</u> X 2018	100	100	100	99	100	99	101	102	101	100

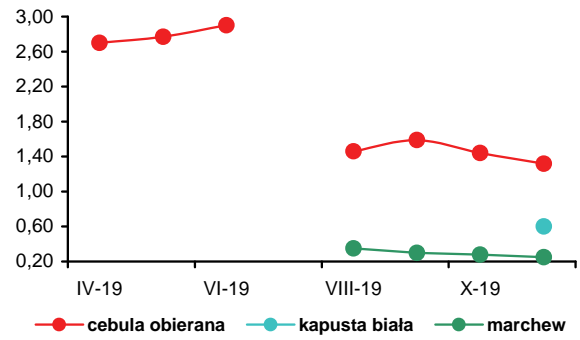
^a w zł/l, ^b cena koncentratu pomidorowego w zł/kg po przeliczeniu opakowania słoik 0,20 kg

Źródło: Dane GUS.

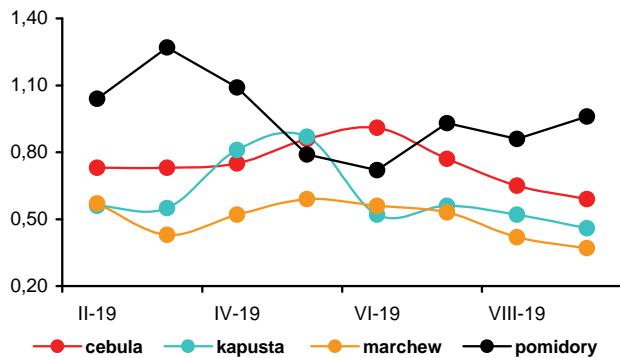
Rys. 1. Ceny skupu warzyw w spółdzielniach ogrodniczych (zł/kg)

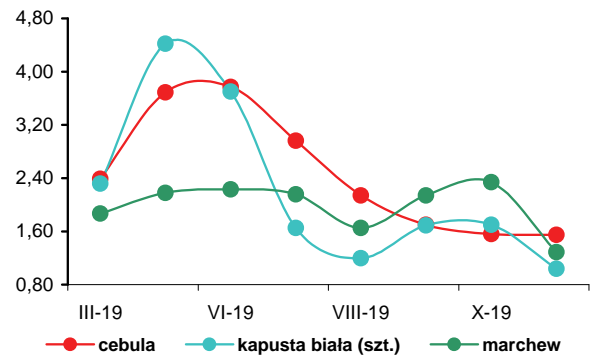
Rys. 2. Ceny skupu warzyw w zakładach przetwórczych (zł/kg)

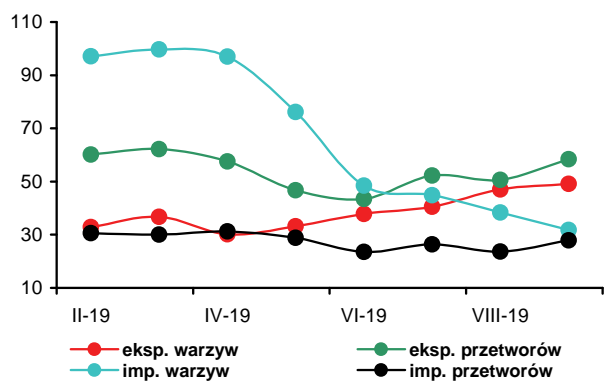
Rys. 3. Ceny eksportu warzyw (euro/kg)

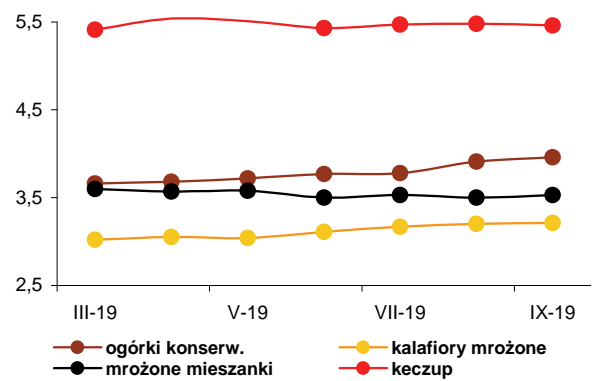
Rys. 4. Ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

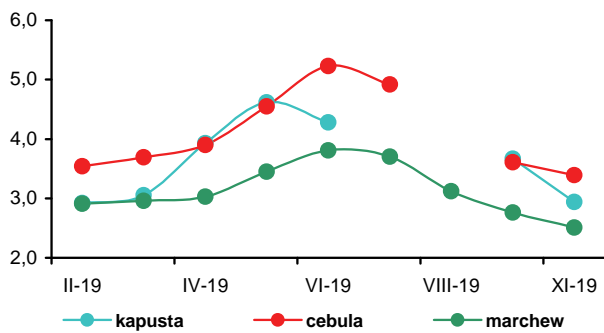
Rys. 5. Eksport i import warzyw świeżych i przetworzonych (tys. ton)

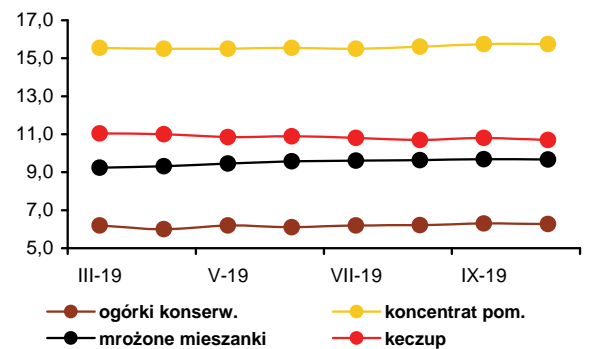
Rys. 6. Ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne warzyw świeżych (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Paweł Kraciński

W listopadzie 2019 r., z krajowych owoców, skupowano świeże jabłka oraz gruszki. Ceny jabłek deserowych w I klasie jakości w relacji do listopada 2018 r. były wyższe o 107%, a gruszek o 86%. Wszystkie odmiany jabłek były droższe w porównaniu do roku ubiegłego. Największe wzrosty cen skupu odnotowano w odniesieniu do odmian: „Idared” (o 259%) i „Jonagored” (o 211%). Najwyższe ceny w listopadzie otrzymywali producenci jabłek odmiany „Gala’ (1,41 zł/kg), a najniższe dostawcy jabłek odmiany „Idared” (1,24 zł/kg) oraz „Gloster” (1,26 zł/kg). Niekorzystny przebieg warunków pogodowych wpłynął na obniżenie jakości i zdolności przechowalniczej jabłek, co spowodowało relatywnie wysoki odsetek owoców nie spełniających wymagań jakościowych „rynku deserowego”. Spowodowało to większą podaż jabłek kierowanych do przetwórstwa, co z kolei wpłynęło na obniżkę cen jabłek przeznaczanych do produkcji soku. W listopadzie br., w relacji do października, ceny jabłek przeznaczonych do produkcji zagęszczonego soku obniżyły się o 5% do 0,59 zł/kg (loco zakład). Punkty skupu, w zależności od regionu kraju, oferowały sadownikom w listopadzie ceny od kilkunastu do kilkudziesięciu procent niższe (najczęściej z przedziału 0,45-0,55 zł/kg). Ceny płacone przez zakłady przetwórcze za jabłka na sok, były jednak o 293% wyższe w porównaniu do listopada 2018 r., kiedy w wyniku wysokich zbiorów, podaż owoców była tak duża, iż przekroczyła możliwości przerobowe części przedsiębiorstw, a ceny oferowane sadownikom osiągnęły historyczne minima. Przeciętne ceny jabłek deserowych w I klasie jakości w listopadzie były zbliżone do cen z października br. Na rynku deserowym dominowała sprzedaż na rynku krajowym, w tym głównie dostawy do sieci handlowych. Zgodnie z informacjami od podmiotów eksportujących, zainteresowanie nabywców zagranicznych było w listopadzie relatywnie niskie. Eksporterzy nie mieli problemów ze sprzedażą jedynie jabłek deserowych odmian „Gala”, „Red Delicious”, „Golden Delicious” oraz w mniejszym zakresie sportu „Red Jonaprince’. Odmiany najbardziej popularne w strukturze krajowej produkcji, tj. „Idared”, „Jonagold”, „Szampion”, czy „Gloster” cieszyły się mniejszym zainteresowaniem.

Na rynkach hurtowych, ceny otrzymywane za jabłka w listopadzie 2019 r., w porównaniu z listopadem 2018 r., były wyższe średnio o 106%. Droższe były też śliwki (o 42%), gruszki (o 36%) oraz banany (o 28%), mandarynki (o 25%) i cytryny (o 15%), podczas gdy ceny pomarańczy były zbliżone do ubiegłorocznych, a niższe (o 12%) ceny dotyczyły jedynie winogron. Na rynkach hurtowych, w październiku w porównaniu z wrześniem br., wzrosły w większym

zakresie jedynie ceny śliwek (o 32%), oraz winogron (o 10%) i truskawek (o 8%). Podaż owoców krajowych na rynkach hurtowych przewyższała znacząco popyt.

W październiku 2019 r., w relacji do października 2018 r., znacząco wyższe były ceny detaliczne jabłek (o 41%), śliwek (o 31%) oraz gruszek (o 20%), a w relacji do września br., wzrosły istotnie ceny śliwek (o 26%) oraz bananów (o 13%).

W średnich i dużych firmach we wrześniu 2019 r., w porównaniu z wrześniem 2018 r., niższa była produkcja zagęszczonego soku jabłkowego (o 58%) oraz dżemów i soków pitnych z owoców cytrusowych (o 7%). Wzrosła natomiast produkcja soku jabłkowego pitnego (o 9%) oraz owoców mrożonych (o 8%). We wrześniu w porównaniu z sierpniem br., w największym zakresie (tj. o 127%) wzrosła produkcja zagęszczonego soku jabłkowego oraz soku pitnego z jabłek (o 98%), co wynikało z większej podaży jabłek. W porównywanym miesiącach wzrosła także produkcja soków pitnych z owoców cytrusowych (o 14%), a obniżyła się produkcja owoców mrożonych (o 32%), kompotów i owoców pasteryzowanych (o 14%) oraz dżemów (o 7%).

Średnie ceny detaliczne soków pitnych: pomarańczowego i jabłkowego oraz dżemów, a także ananasów i brzoskwiń w puszkach, we wrześniu 2019 r., wobec września 2018 r. oraz wobec sierpnia 2019 r., nie zmieniły się istotnie. Wzrosły natomiast (o 8%) we wrześniu 2019 r., wobec września 2018 r. przeciętne ceny zbytu truskawek mrożonych.

Wolumen eksportu owoców świeżych oraz przetworów owocowych we wrześniu 2019 r., wobec września 2018 r. był wyższy jedynie o 1%. Znacząco wzrósł wolumen eksportu truskawek (o 377%) i gruszek (o 139%), a w mniejszym zakresie wiśni (o 63%), śliwek (o 41%) i jabłek (o 17%). Wśród przetworów owocowych wyższy we wrześniu 2019 r. w stosunku do września 2018 r. był eksport zagęszczonego soku jabłkowego (o 17%) i truskawek w puszkach (o 9%), a niższy wiśni w puszkach (o 34%) i mrożonek (o 16%). Wartość eksportu owoców świeżych z Polski we wrześniu br., wyniosła 39,8 mln EUR i była o 19% wyższa niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Wartość eksportu przetworów owocowych zmniejszyła się o 5% do 106,4 mln EUR, głównie w wyniku spadku wartości eksportu zagęszczonego soku jabłkowego (o 22%). Import owoców świeżych był wyższy we wrześniu 2019 r., wobec września 2018 r. o 4% i wyniósł 140,9 tys. t, a import przetworów zwiększył się o 11% (do 39,3 tys. t). We wrześniu 2019 r., ujemne saldo handlu owocami i ich przetworami wyniosło 26,5 mln EUR, wobec ujemnego wynoszącego 30,9 mln EUR we wrześniu poprzedniego roku. W okresie styczeń-wrzesień 2019 r. ujemne saldo handlu owocami i ich przetworami wyniosło 239,1 mln EUR, wobec ujemnego 202,7 mln EUR w analogicznym okresie poprzedniego roku.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)^a

Miesiące	Jablka	'Gala Must'	'Idared'	'Jonagored'	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Morele	Brzoskwinie	Śliwki
2018 IX	0,87	0,77	-	-	1,29	7,00	-	-	-	-
X	0,68	0,73	0,35	0,45	1,48	-	-	-	-	-
XI	0,70	0,78	0,34	0,44	1,58	-	-	-	-	-
XII	0,72	0,95	0,35	0,53	1,72	-	-	-	-	-
2018 I-XII	1,51	1,51	1,19	1,41	2,48	6,09	2,50	2,97	1,60	1,04
2019 I	0,76	0,99	0,45	0,59	1,78	-	-	-	-	-
II	0,75	1,05	0,50	0,60	1,91	-	-	-	-	-
III	0,74	1,02	0,49	0,59	2,06	-	-	-	-	-
IV	0,75	1,00	0,48	0,58	2,34	-	-	-	-	-
V	0,74	1,03	0,51	0,61	-	-	-	-	-	-
VI	0,74	1,15	0,56	0,66	-	-	-	-	-	-
VII	0,75	0,90	0,58	0,73	-	5,33	4,00	-	3,38	-
VIII	0,84	-	0,84	0,78	2,09	-	5,00	-	2,50	1,25
IX	1,58	1,56	1,15	1,34	2,16	-	-	3,13	2,31	1,40
X	1,45	1,41	1,24	1,37	2,03	-	-	-	-	1,61
XI	1,45	1,45	1,22	1,37	2,33	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)										
<u>XI 2019</u> X 2019	100	103	98	100	115	x	x	x	x	x
<u>XI 2019</u> XI 2018	207	186	359	311	147	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych
Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu owoców kierowanych do przetwórstwa (zł/kg loco zakład)^a

Miesiące	Jablka przemysłowe	Truskawki bez szypułki	Truskawki z szypułką	Porzeczki czerwone	Porzeczki czarne	Maliny	Aronia	Wiśnie do mrożenia	Wiśnie do tłoczenia	Śliwki do mrożenia
2018 VIII	0,22	-	-	-	-	2,33	0,50	1,18	0,52	0,69
IX	0,22	-	-	-	-	2,58	-	-	-	0,65
X	0,15	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XI	0,15	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,16	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2018 I-XII	0,43	4,49	3,09	2,20	0,67	2,40	0,50	1,49	0,89	0,67
2019 I	0,33	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II	0,36	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,36	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,36	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,38	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,38	4,44	2,65	-	-	-	-	-	-	-
VII	0,45	-	-	1,19	1,45	5,61	-	2,96	2,23	-
VIII	0,48	-	-	-	-	6,60	1,21	3,67	2,28	0,70
IX	0,57	-	-	-	-	5,97	-	-	-	0,79
X	0,62	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XI	0,59	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)										
<u>XI 2019</u> X 2019	95	x	x	x	x	x	x	x	x	x
<u>XI 2019</u> XI 2018	393	x	x	x	x	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych
Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Eksport wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2018												2019 ^a									IX 2019	IX 2018
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	(%)						
Owoce świeże	70 155	52 715	53 551	95 251	128 746	117 599	1 094 240	127 686	138 571	141 892	127 660	137 745	101 313	79 808	52 043	54 125	101						
Jabłka	31 537	25 594	33 958	75 620	99 590	80 699	810 386	99 024	119 977	125 321	109 129	121 348	81 198	50 613	23 934	28 241	83						
Gruszki	602	1 339	3 095	5 401	7 342	7 695	46 803	7 337	6 159	4 703	6 010	2 852	538	230	992	7 390	239						
Truskawki	207	382	81	46	22	24	6 388	89	224	364	503	281	2 715	387	668	386	477						
Śliwki	767	3 651	3 943	1 150	35	43	9 652	4	2	4	17	12	144	679	2 209	2 341	59						
Maliny	2 477	2 753	1 501	541	383	115	11 355	191	148	440	370	150	374	1 414	1 883	1 408	94						
Wiśnie	7 206	578	187	49	126	79	9 283	80	44	144	177	213	498	3 091	476	69	37						
Przetwory owocowe	96 738	97 098	93 117	117 295	122 959	85 187	1 064 520	105 485	99 670	114 533	104 676	99 602	93 225	108 349	96 137	94 398	101						
Zag. sok jabłkowy	15 840	13 733	24 638	46 626	50 940	29 260	264 367	34 485	31 760	37 702	31 699	27 395	25 582	29 731	25 434	28 924	117						
Truskawki w puszkach	975	755	819	1 061	940	748	9 906	800	748	903	966	1 034	746	1 119	909	890	109						
Wiśnie w puszkach	663	769	920	491	329	440	5 510	583	460	526	389	494	430	720	1 453	603	66						
Dżemy	3 803	3 804	3 334	4 305	3 600	3 664	46 663	3 829	3 847	3 818	4 329	3 944	3 257	3 380	3 594	3 433	103						
Mrożonki	37 758	36 792	32 468	31 592	31 688	23 599	350 684	31 646	30 856	35 808	32 707	31 784	27 583	34 999	31 155	27 121	84						
Owoce świeże	71 474	59 449	33 558	37 878	46 214	49 408	619 372	50 037	51 668	52 803	48 310	50 278	43 514	59 498	62 801	39 779	119						
Jabłka	16 245	9 270	11 167	21 346	25 842	25 178	334 864	30 568	37 129	37 593	33 205	35 387	23 958	16 268	9 699	12 733	114						
Gruszki	408	754	1 570	2 348	2 900	2 563	17 793	2 078	2 264	2 591	2 171	1 050	291	218	393	2 412	154						
Truskawki	488	1 104	304	91	38	48	9 430	173	285	301	385	676	4 150	609	1 517	876	288						
Śliwki	417	1 679	1 753	604	37	15	4 593	86	35	130	145	174	507	2 655	534	89	5						
Maliny	2 546	3 544	2 478	1 096	640	186	15 968	383	319	544	558	330	990	2 494	3 282	2 677	108						
Wiśnie	5 447	442	137	38	122	86	7 281	86	35	130	145	174	507	2 655	534	89	65						
Przetwory owocowe	126 758	117 701	112 014	135 744	129 490	90 995	1 365 309	111 163	106 862	119 573	112 978	106 214	103 795	125 471	108 364	106 388	95						
Zag. sok jabłkowy	25 070	20 788	29 082	45 988	43 927	26 272	333 646	30 273	28 535	33 118	28 773	24 990	22 961	24 663	20 502	22 633	78						
Truskawki w puszkach	1 726	1 252	1 450	1 703	1 543	1 138	17 544	1 389	1 210	1 472	1 786	1 780	1 166	2 010	1 436	1 533	106						
Wiśnie w puszkach	868	1 034	898	670	494	590	7 982	700	572	662	524	658	543	768	1 261	749	83						
Dżemy	5 808	5 919	4 971	6 392	5 482	5 164	67 927	5 708	6 200	6 107	5 876	5 552	4 725	4 893	5 464	5 729	115						
Mrożonki	47 621	42 987	38 175	40 282	39 602	30 229	476 437	39 027	37 799	42 852	41 547	39 777	34 761	44 189	41 629	37 704	99						

^a dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych (MF) Ministerstwo Finansów.

Tab. 4. Import wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2018												2019 ^a									IX 2019	IX 2018
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	(%)						
Owoce świeże	160 884	166 393	115 812	120 683	140 871	173 150	1 651 000	149 434	134 243	127 625	124 759	132 405	138 285	161 734	146 754	120 413	104						
Banany	34 371	38 048	35 447	42 551	44 766	45 049	482 388	39 449	37 590	36 925	44 776	46 912	35 987	39 934	33 375	35 749	101						
Owoce cytrusowe	14 886	17 255	19 440	31 698	55 694	97 471	495 356	82 730	62 124	52 500	37 492	26 780	19 528	15 884	15 888	19 820	102						
Brzoskwinie i nektarynki	34 149	29 655	14 225	4 229	390	182	109 393	248	5 368	482	623	5 473	17 015	29 245	28 992	19 911	140						
Winogrona	8 667	19 083	16 370	14 917	9 971	6 042	103 134	4 621	5 655	7 706	9 022	7 711	3 260	6 057	14 323	15 436	94						
Arbuzy	45 616	39 544	8 678	1 976	1 010	688	156 685	587	1 015	1 885	4 929	13 570	35 792	45 606	31 195	7 667	88						
Jablka	806	400	1 633	574	305	601	9 058	214	321	399	463	429	523	603	787	1 224	75						
Przetwory razem	37 468	35 691	35 484	40 953	41 307	33 005	444 565	33 546	32 338	36 786	42 309	37 692	33 223	40 588	38 393	39 287	111						
Soki zagęszczone	12 960	14 316	13 210	16 763	16 345	12 901	175 012	14 978	12 904	15 159	16 084	15 841	13 355	16 453	14 861	17 238	130						
-sok pomarańczowy	2 537	2 590	3 200	3 436	3 822	3 049	35 297	3 375	3 175	3 180	3 747	3 242	2 551	3 091	3 231	3 735	117						
Mrożonki	10 318	9 291	8 846	9 360	7 652	5 502	98 716	5 626	7 108	8 527	12 076	10 501	8 427	11 042	10 129	8 217	93						
Susze	1 664	1 585	1 975	2 771	2 048	1 415	18 920	1 369	1 211	1 197	1 079	908	799	1 295	1 008	1 771	90						
Dżemy	1 061	1 420	1 480	1 181	1 351	1 062	15 008	996	1 044	1 105	1 184	1 285	1 129	1 238	1 379	1 555	105						
Przetwory w puszkach	11 280	8 947	9 739	10 544	13 634	12 034	134 480	10 423	9 889	10 704	11 671	9 062	9 416	10 395	10 918	10 330	106						
-ananasy	1 083	932	1 087	1 139	1 771	1 534	15 786	1 041	742	1 741	2 443	1 104	1 500	1 210	1 208	1 176	108						
-brzoskwinie	1 401	1 960	1 332	1 633	2 909	1 830	22 889	1 300	1 632	1 739	2 075	1 309	1 300	1 235	1 915	1 583	119						
Owoce świeże	131 371	141 541	118 411	127 190	133 592	150 428	1 583 299	133 839	128 356	138 008	130 367	142 460	132 220	128 283	122 909	112 277	95						
Banany	16 932	19 656	17 861	21 349	21 433	22 609	267 009	21 022	22 695	25 259	26 674	27 433	20 023	22 131	16 979	18 399	103						
Owoce cytrusowe	17 301	20 756	19 286	25 459	39 823	65 548	398 427	55 292	43 164	37 491	27 646	22 679	18 678	16 197	16 160	17 673	92						
Brzoskwinie i nektarynki	27 756	25 027	13 357	4 829	559	304	101 595	407	2 526	939	1 115	8 000	16 133	21 582	21 474	14 784	111						
Winogrona	11 519	18 107	16 312	16 736	14 488	11 345	140 657	8 740	10 058	12 776	14 606	12 999	6 364	10 366	16 664	16 623	102						
Arbuzy	11 079	13 373	3 120	2 258	735	509	64 560	407	774	1 271	3 648	7 135	15 954	12 335	7 895	2 151	69						
Jablka	1 121	554	842	319	251	486	8 673	221	341	419	552	497	566	740	846	579	69						
Przetwory razem	62 365	59 176	58 015	64 795	64 474	50 102	704 944	54 362	51 544	58 189	64 782	62 889	50 723	64 294	62 790	60 340	104						
Soki zagęszczone	19 173	20 670	17 889	21 226	21 232	17 109	241 131	20 203	17 149	20 256	20 962	21 509	17 092	21 515	21 058	21 632	121						
-sok pomarańczowy	4 707	5 052	6 455	6 739	7 758	6 000	67 633	6 581	6 282	6 225	7 275	6 295	4 895	5 814	5 603	6 279	97						
Mrożonki	19 346	15 721	13 793	15 253	12 455	8 526	160 039	8 890	11 157	13 014	17 139	15 455	12 195	18 364	17 964	13 505	98						
Susze	4 614	5 087	5 783	7 609	6 416	4 395	58 763	4 777	3 687	4 452	3 600	3 525	2 770	3 994	3 713	4 869	84						
Dżemy	2 333	2 399	3 242	2 733	3 226	2 290	30 763	2 223	2 335	2 435	2 759	2 981	2 627	3 148	2 864	3 320	102						
Przetwory w puszkach	16 549	15 010	16 935	17 302	20 583	17 604	209 783	17 898	16 813	17 806	19 793	19 122	15 777	16 978	16 881	16 586	98						
-ananasy	951	839	903	1 032	1 581	1 358	14 489	1 006	676	1 460	1 824	943	1 265	1 016	1 143	1 062	118						
-brzoskwinie	1 037	1 574	1 057	1 255	2 461	1 491	18 455	1 029	1 244	1 501	1 390	1 149	1 016	966	1 454	1 243	104						

^a dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 5. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych owoców i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Porzeczki czarne	Maliny	Wiśnie	Mrożone truskawki	Mrożone wiśnie	Zagęszczony sok jabłkowy	Truskawki w puszkach	Wiśnie w puszkach
2018 VIII	0,36	0,55	3,24	0,28	1,34	0,78	1,66	0,87	1,59	1,69	1,34
IX	0,33	0,50	3,76	0,97	1,69	0,73	1,71	0,83	1,22	1,64	0,98
X	0,28	0,43	1,12	0,68	2,11	0,78	1,70	0,91	0,94	1,76	1,42
XI	0,26	0,39	1,69	1,02	1,75	0,95	1,72	0,90	0,86	1,81	1,50
XII	0,32	0,34	2,26	0,42	1,79	1,26	1,69	0,94	0,95	1,51	1,32
2018 I-XII	0,41	0,37	1,49	0,45	1,43	0,67	1,72	1,06	1,30	1,80	1,46
2019 I	0,31	0,28	1,93	24,12	2,00	1,07	1,05	0,88	1,74	1,20	1,49
II	0,31	0,37	1,27	15,50	2,15	0,81	1,07	0,90	1,62	1,24	1,61
III	0,30	0,55	0,83	30,89	1,24	0,90	1,04	0,88	1,63	1,26	1,60
IV	0,30	0,36	0,77	8,52	1,51	0,82	1,08	0,91	1,85	1,35	1,36
V	0,29	0,37	2,40	14,65	2,20	0,82	1,07	0,91	1,72	1,33	1,41
VI	0,30	0,54	1,53	3,53	2,65	1,02	1,11	0,90	1,56	1,26	1,45
VII	0,32	0,95	1,58	3,91	1,76	0,86	1,16	0,83	1,80	1,07	1,45
VIII	0,41	0,40	2,27	0,24	1,74	1,12	1,13	0,81	1,58	0,87	1,52
IX	0,45	0,33	2,27	0,04	1,90	1,30	1,13	0,78	1,72	1,24	1,67
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>IX 2019</u> <u>VIII 2019</u>	110	83	100	17	109	116	100	96	109	143	110
<u>IX 2019</u> <u>IX 2018</u>	136	66	60	4	112	178	66	94	141	76	170

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 6. Produkcja wybranych przetworów owocowych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pitny jabłkowy	Soki pitne z owoców cytrusowych	Sok jabłkowy skondensowany	Owoce mrożone	Dżemy ^a	Kompoty i owoce pasteryzowane
2018 VIII	18 133	12 736	26 433	39 963	3430	4 805
IX	24 290	14 379	66 928	21 006	3393	4 588
X	32 612	16 028	87 354	17 982	4779	4 874
XI	34 772	15 469	87 550	17 649	4966	4 772
XII	26 359	16 656	32 135	15 207	3216	4 239
2018 I-XII	231 473	171 280	322 195	381 167	50 577	56 419
2019 I	28 727	14 227	24 696	16 552	3 773	4 061
II	34 288	11 633	22182	17 042	3 577	4 938
III	23 615	15 843	20568	18 295	4 083	5 056
IV	18 171	14 776	16483	13 780	3 401	4 751
V	14 264	13 810	9594	16 025	3 824	4 597
VI	12 155	14 194	9707	77 209	2 745	4 242
VII	13 349	15 088	6984	95 465	3 607	4 747
VIII	13 377	11 685	12 383	33 347	3 356	5 162
IX	26 471	13 335	28 117	22 733	3 146	4 460
Wskaźniki zmian (%)						
<u>IX 2019</u> <u>VIII 2019</u>	198	114	227	68	94	86
<u>IX 2019</u> <u>IX 2018</u>	109	93	42	108	93	97

^a inne niż z owoców cytrusowych

Źródło: Dane GUS.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny hurtowe wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jablka	-Cortland	-Jonagold	-Lobo	-Szampion	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Czeresnie	Śliwki	Banany	Cytryny	Mandarynki	Pomarańcze	Winogrona
2018 IX	1,31	-	1,33	1,32	1,30	2,41	11,21	-	-	1,47	3,67	8,57	7,38	5,62	6,22
X	1,11	-	1,13	1,13	1,10	2,47	14,00	-	-	2,02	3,58	5,96	6,66	5,01	6,91
XI	1,07	-	1,09	1,10	1,05	2,59	21,45	-	-	3,01	3,39	5,11	4,81	4,91	7,65
XII	1,14	-	1,12	1,15	1,13	2,80	-	-	-	-	3,60	5,16	4,99	4,62	9,90
2018 I-XII	2,16	-	2,19	2,19	2,17	3,47	11,98	3,54	11,17	2,59	4,13	6,79	6,15	4,59	10,46
2019 I	1,16	-	1,15	1,17	1,15	3,04	-	-	-	-	4,00	5,21	4,39	4,52	11,09
II	1,22	-	1,21	1,24	1,22	3,15	-	-	-	-	4,26	5,07	4,49	4,48	10,69
III	1,28	-	1,27	1,29	1,26	3,19	-	-	-	-	4,80	4,82	4,83	4,50	9,93
IV	1,25	-	1,26	1,26	1,25	3,14	-	-	-	-	4,75	4,78	4,81	4,30	10,08
V	1,48	-	1,47	1,49	1,46	3,49	10,94	-	-	-	4,52	5,90	5,25	4,40	10,42
VI	1,63	-	1,62	1,65	1,63	3,53	6,61	-	-	-	4,60	6,37	5,53	4,65	10,46
VII	1,70	-	1,69	1,73	1,70	3,50	10,27	5,65	9,76	3,75	4,41	6,32	5,32	4,53	11,28
VIII	2,00	-	-	-	-	3,54	11,65	5,61	14,01	2,54	4,15	6,33	6,08	4,86	8,73
IX	2,29	-	2,27	2,29	2,27	3,39	10,18	-	-	2,19	4,02	6,09	6,58	4,88	6,32
X	2,14	-	2,17	2,16	2,12	3,40	17,44	-	-	3,22	4,50	6,11	6,38	4,82	6,16
XI	2,20	-	2,19	2,22	2,18	3,51	18,75	-	-	4,26	4,35	5,89	6,03	4,86	6,77
Wskaźniki zmian cen (%)															
<u>XI 2019</u> X 2019	103	x	101	103	103	103	108	x	x	132	97	96	95	101	110
<u>XI 2019</u> XI 2018	206	x	201	202	208	136	87	x	x	142	128	115	125	99	88

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżem z czarnej porzeczki	Dżem truskawkowy	Sok jabłkowy ^a	Sok pomarańczowy ^a
2018 VIII	7,70	8,27	2,46	2,68
IX	7,90	8,30	2,47	2,68
X	8,10	8,40	2,40	2,70
XI	8,00	8,40	2,18	2,69
XII	8,10	8,47	2,03	2,55
2018 I-XII	7,87	8,41	2,38	2,66
2019 I	7,57	8,03	1,94	2,57
II	7,60	8,17	1,94	2,62
III	7,47	8,20	1,92	2,60
IV	7,53	8,17	1,88	2,57
V	7,53	8,07	1,79	2,58
VI	7,27	8,13	1,78	2,57
VII	7,07	8,00	1,79	2,65
VIII	7,30	8,17	1,80	2,68
IX	7,23	8,10	1,82	2,58
Wskaźniki zmian cen (%)				
<u>IX 2019</u> VIII 2019	99	99	101	96
<u>IX 2019</u> IX 2018	92	98	74	96

^a w zł/l

Źródło: Dane GUS.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jablka	Gruszki	Śliwki	Czeresnie	Truskawki	Maliny	Winogrona	Banany	Pomarańcze	Cytryny	Mandarynki
2018 VIII	3,27	5,50	3,45	-	13,83	24,36	8,22	4,17	6,21	10,53	8,29
IX	2,71	4,45	2,89	-	-	26,86	7,11	4,37	6,26	10,68	8,90
X	2,38	4,43	3,77	-	-	-	7,85	4,44	6,18	7,98	8,54
XI	2,17	4,53	-	-	-	-	8,87	4,34	5,80	7,05	6,05
XII	2,17	4,80	-	-	-	-	11,91	4,38	5,22	6,76	5,21
2018 I-XII	3,31	5,62	3,90	11,18	12,63	27,02	12,07	4,81	5,68	8,47	7,02
2019 I	2,20	4,86	-	-	-	-	13,84	4,52	5,15	7,09	5,16
II	2,27	5,03	-	-	-	-	13,72	4,97	5,02	7,06	5,61
III	2,26	5,19	-	-	-	-	13,20	5,40	5,16	6,91	5,95
IV	2,25	5,31	-	-	-	-	12,43	5,51	5,17	6,77	6,36
V	2,32	5,50	-	-	16,47	-	12,72	5,22	5,46	7,36	6,47
VI	2,43	5,64	-	18,03	8,35	41,86	12,98	5,18	5,58	8,02	6,64
VII	2,59	6,00	6,67	13,81	12,73	27,28	13,22	5,04	5,66	8,32	7,19
VIII	3,00	6,13	4,43	-	16,51	30,40	10,41	4,94	5,91	8,28	7,55
IX	3,36	5,34	3,91	-	-	30,98	7,99	4,85	6,01	8,22	8,07
X	3,36	5,13	4,93	-	-	-	8,11	5,00	6,01	8,01	8,37
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>X 2019</u> <u>IX 2019</u>	100	96	126	x	x	x	103	113	97	100	98
<u>X 2019</u> <u>X 2018</u>	141	116	131	x	x	x	102	103	100	97	104

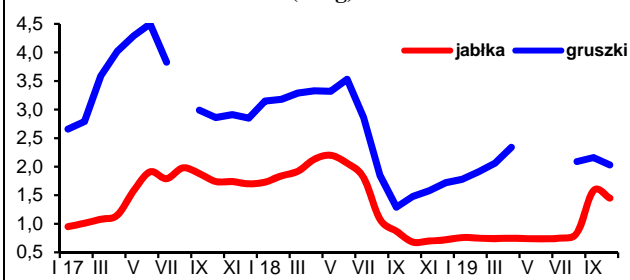
Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych (zł/kg)

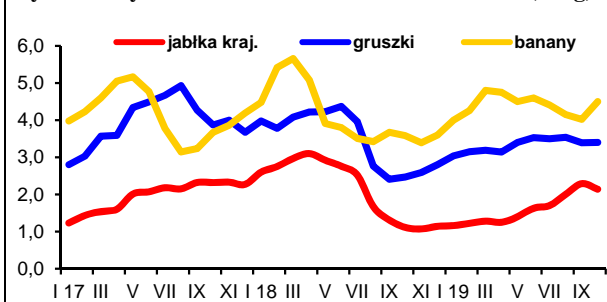
Miesiące	Dżemy	Sok jabłkowy	Sok pomarańczowy	Truskawki mrożone	Ananasy w puszkach	Brzoskwinie w puszkach
2018 VIII	13,89	3,87	4,45	16,92	8,64	6,35
IX	13,86	3,82	4,31	17,20	8,90	6,40
X	13,78	3,91	4,46	17,56	8,78	6,42
XI	13,97	3,85	4,43	17,46	8,80	6,48
XII	13,78	3,81	4,34	17,70	8,70	6,35
2018 I-XII	13,83	3,81	4,37	17,00	8,86	6,40
2019 I	13,86	3,81	4,33	18,14	8,58	6,39
II	13,94	3,85	4,39	17,70	8,74	6,45
III	13,89	3,86	4,38	17,98	8,72	6,39
IV	13,94	3,83	4,23	18,20	8,36	6,22
V	13,97	3,86	4,39	18,54	8,68	6,32
VI	14,03	3,91	4,44	18,74	8,58	6,36
VII	14,22	3,95	4,41	18,88	8,72	6,40
VIII	14,17	3,93	4,43	19,18	8,54	6,39
IX	14,11	3,94	4,40	19,12	8,58	6,32
X	13,94	3,96	4,44	19,04	8,70	6,38
Wskaźniki zmian cen (%)						
<u>X 2019</u> <u>IX 2019</u>	99	101	101	100	101	101
<u>X 2019</u> <u>X 2018</u>	101	101	100	108	99	99

Źródło: Dane GUS.

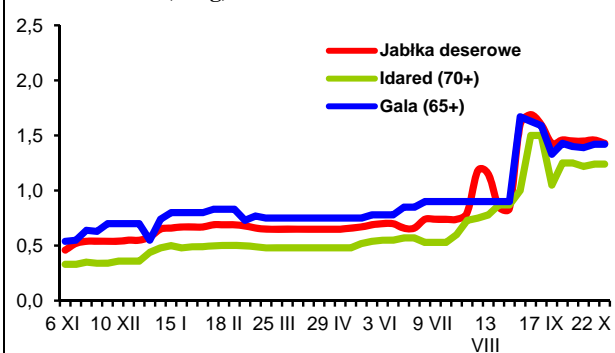
Rys. 1. Ceny skupu owoców na rynek produktów świeżych w latach 2017-2019 (zł/kg)

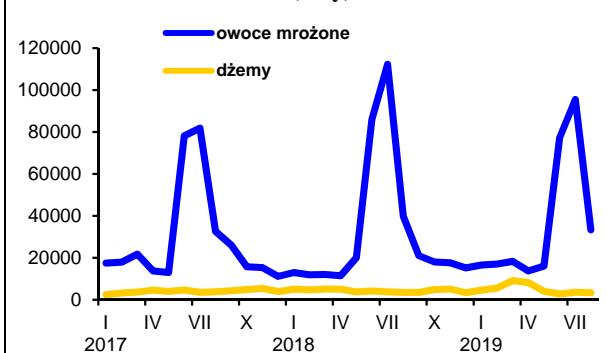
Rys. 2. Ceny hurtowe owoców w latach 2017-2019 (zł/kg)

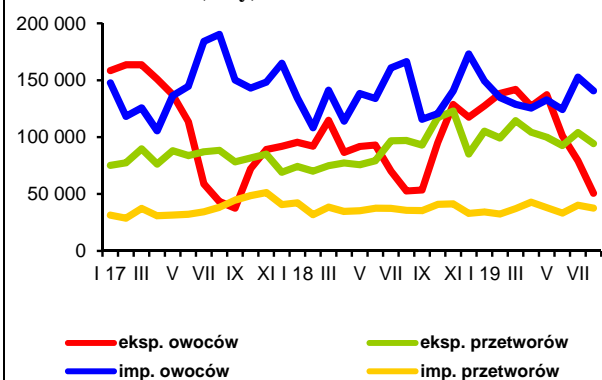
Rys. 3. Ceny skupu jabłek deserowych od XI 2018 r. do XI 2019 r. (zł/kg)

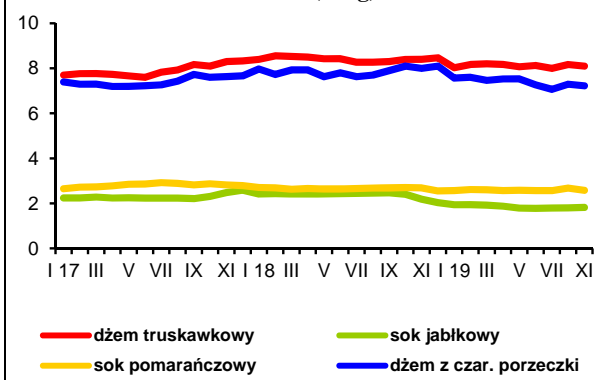
Rys. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w latach 2017-2019 (tony)

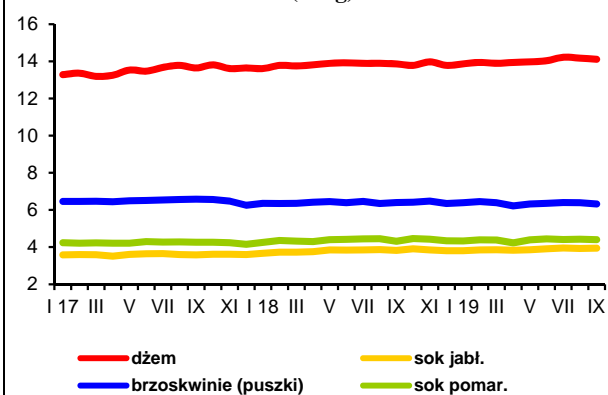
Rys. 5. Handel owocami i ich przetworami w latach 2017-2019 (tony)

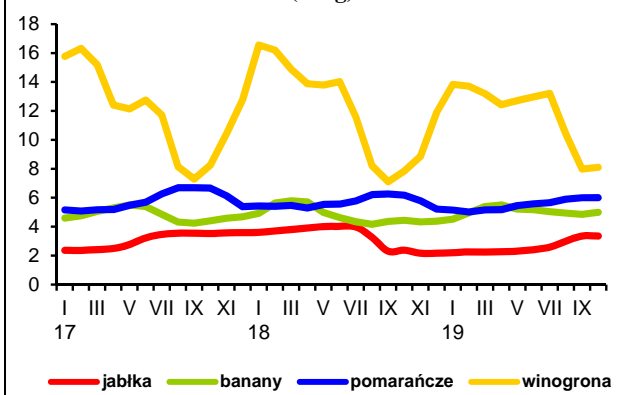
Rys. 6. Ceny zbytu wybranych przetworów owocowych w latach 2017-2019 r. (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych w latach 2017-2019 (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne wybranych owoców w latach 2017-2019 (zł/kg)

Utrzymuje się dobra koniunktura na międzynarodowym rynku mleka. W listopadzie 2019 r. światowe ceny mleka w proszku i maśła były wyższe niż w październiku. Przede wszystkim wzrosły ceny odtłuszczonego mleka w proszku (OMP). Na giełdach Europy Zachodniej OMP podrożało o 6,0% do 2481 EUR/t, a maśło o 0,9% do 3637 EUR/t. Ceny sera Cheddar na giełdach w Chicago i Oceanii spadły odpowiednio o 3,6 i 2,5% do 3931 i 3310 EUR/t, ale pozostały na znacznie wyższym poziomie niż w listopadzie ub.r. Znacznie wyższe niż przed rokiem były także ceny OMP, przy niższych cenach maśła.

Dobra jest również koniunktura na rynku krajowym, czego odzwierciedleniem są relatywnie wysokie ceny skupu mleka i ceny sprzedaży produktów mlecznych. W październiku, w porównaniu z wrześniem, ceny skupu mleka wzrosły o 1,3% do 132,95 zł/hl, przy zwiększeniu dostaw do przemysłu mleczarskiego o 1,6% do 956,4 mln l. W okresie dziesięciu miesięcy 2019 r. mleczarnie zakupiły 9,93 mld l mleka, tj. o 2,1% więcej niż w analogicznym okresie 2018 r., a przeciętny poziom cen skupu podniósł się o 0,8% do 134,01 zł/hl. Towarzyszył temu wzrost średniego poziomu targowiskowych cen krów dojnych o 9,0% do 3333 zł/szt. i jałówek 1-roczyńskich o 9,3% do 2407 zł/szt.

Od września br. ponownie rosną ceny zbytu maśła, przy trwającym od roku wzroście cen OMP i serów dojrzewających. Ceny tych produktów mają największe znaczenie w eksporcie i są silnie uzależnione od cen na rynkach światowych. W październiku ceny zbytu OMP wzrosły o 4,1%, maśła w blokach, maśła konfekcjonowanego i maśła z dodatkiem oleju odpowiednio o 1,7, 1,0 i 0,9%, a serów dojrzewających o 1,1-1,5% w skali miesiąca. Podrożały również prawie wszystkie produkty świeże, w tym najbardziej mleko skondensowane, jogurt owocowy, serki homogenizowane smakowe oraz tłuste mleko w folii (o 1,0-1,5%). W okresie styczeń-październik br. przeciętny poziom cen zbytu większości przetworów mlecznych był wyższy niż w analogicznym okresie 2018 r. Wyższe były głównie ceny OMP (o 31,1%), jogurtu naturalnego (o 7,7%) oraz serów dojrzewających (o 5,2-6,4%). Średni poziom cen zbytu maśła w blokach obniżył się o 16,5%, a maśła konfekcjonowanego o 11,9%.

W handlu detalicznym ceny artykułów mleczarskich (bez maśła) od początku 2019 r. systematycznie rosną. W październiku były średnio o 0,3% wyższe niż we wrześniu. Przede wszystkim podrożało mleko zagęszczone i w proszku (o 1,5%), przy wzroście cen pozostałych przetworów o 0,3-0,6%, z wyjątkiem świeżego mleka pitnego, które potaniało o 0,1-0,3%. Ceny maśła spadły minimalnie (o 0,1%). W okresie dziesięciu miesięcy br. przeciętny poziom cen przetworów mlecznych był o 1,4% wyższy, a maśła o 3,6% niższy niż w takim samym okresie 2018 r.

W okresie I-III kwartał 2019 r., w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego, w wyniku wzrostu skupu mleka surowego o 2,1%, a także pod wpływem wysokich cen zbytu zakłady przemysłu mleczarskiego zwiększyły produkcję prawie wszystkich przetworów mlecznych, zwłaszcza pełnego mleka w proszku (o 23,3%), serwatki (o 7,4%), napojów mlecznych innych niż jogurty (o 4,9%) oraz śmietany (o 2,9%). Dynamika produkcji głównych produktów eksportowych była mniejsza. Produkcja maśła i tłuszczów mlecznych zwiększyła się o 1,7%, twarogów o 1,8%, a serów podpuszczkowych dojrzewających i mleka płynnego po 0,3%, przy spadku produkcji OMP o 3,8%. Wzrosła również produkcja wyrobów mających niewielki udział w wartości sprzedaży przemysłu mleczarskiego, tj. serów pleśniowych, tartych i proszkowanych (o 52,9%) oraz kazeiny (o 74,6%).

Eksport przetworów mlecznych w okresie trzech kwartałów 2019 r. wyniósł 3,41 mld l w przeliczeniu na mleko surowe i był o 1,9% mniejszy niż w takim samym okresie 2018 r. Import zmalał w większym stopniu, bo o 4,3% do 1,39 mld l, wobec czego nadwyżka eksportu nad importem pozostała na niezmiennym poziomie (2,02 mld l w ekwiwalencie surowca). Zmniejszyło się natomiast dodatnie saldo obrotów w ujęciu wartościowym (o 1,7% do 0,96 mld EUR), o czym zadecydowała większa dynamika wzrostu wartości importu niż eksportu. Wpływy z eksportu zwiększyły się o 1,7% do 1,76 mld EUR, głównie w wyniku wzrostu cen transakcyjnych mleka w proszku (o 18,6%) i serwatki (o 15,6%), ale również serów i twarogów, lodów oraz kazeiny (o 2-6%), przy spadku cen mleka płynnego i śmietany (o 11,2%), maśła (o 13,2%) oraz jogurtów i innych napojów mlecznych (o 3,4%). Wartość importu wzrosła o 5,9% do 0,81 mld EUR, co było spowodowane wzrostem cen transakcyjnych wszystkich przetworów, z wyjątkiem maśła.

1. Dairy Economic Consulting, CLAL, www.clal.it (odczyt:05.12.2019).

Teresa Zdziarska

Tab. 1. Skup mleka surowego

Miesiące	Ilość mleka skupionego mln l	Cena skupu mleka	
		średnia (zł/100 l)	o standardowych parametrach (zł/100 kg)
2017 I-XII	11 312,9	139,05	.
2018 I-XII	11 614,1	134,61	.
2018 VIII	977,2	129,83	131,63
IX	935,4	132,77	135,85
X	938,7	137,15	140,12
XI	898,6	140,14	141,40
XII	959,6	140,10	142,50
2019 I	983,2	140,77	139,50
II	917,8	138,13	139,10
III	1 028,0	137,82	139,20
IV	1 017,2	135,85	136,20
V	1 059,5	134,64	135,30
VI	992,2	132,07	132,30
VII	1025,1	130,16	131,00
VIII	998,2	130,62	130,70
IX	941,2	131,26	132,40
X	956,4	132,95	135,30
Wskaźniki zmian w %			
<u>X 2019</u> IX 2019	101,6	101,3	102,2
<u>X 2019</u> X 2018	101,9	96,9	96,6

Źródło: Dane GUS i ZSRIR-MRiRW.

Tab. 2. Produkcja wyrobów mlecznych^a (tys. ton i mln litrów)

Miesiące	Mleko przetworzone (mln l)	Mleko w proszku		Jogurt (mln l)	Śmietana (mln l)	Masło i tł. mleczne	Sery	
		chude	pełne				świeże	dojrzewające
2017 I-XII	3 239,2	145,2	34,4	359,7	367,1	209,9	451,0	330,8
2018 I-XII	3 195,4	164,4	30,3	358,3	379,7	221,0	462,3	344,1
2018 VIII	271,9	12,5	1,6	33,6	30,6	17,3	38,8	29,8
IX	263,6	10,8	1,9	26,8	31,5	16,3	36,9	27,6
X	261,0	9,8	2,3	30,3	31,7	17,7	41,0	29,1
XI	250,6	9,4	1,8	29,1	29,1	17,1	40,3	28,5
XII	272,2	16,0	2,6	21,8	31,2	20,2	35,4	28,5
2019 I	268,4	15,8	2,7	30,0	30,1	21,8	39,9	27,4
II	254,1	14,6	2,6	28,0	29,1	18,0	36,3	25,9
III	281,4	15,4	3,1	31,0	33,7	20,8	43,3	30,2
IV	278,1	14,6	2,7	31,7	34,0	19,7	40,3	28,3
V	282,0	17,0	4,6	31,5	35,4	18,8	40,2	29,6
VI	254,4	11,7	4,2	33,5	36,3	15,8	36,1	27,9
VII	268,6	12,1	4,0	30,8	34,3	18,9	39,2	30,0
VIII	270,9	11,9	2,6	31,5	33,8	17,3	38,3	30,6
IX	260,3	11,1	2,7	28,3	29,3	17,7	38,4	28,8
Wskaźniki zmian w % (liczone na podstawie danych o większym stopniu dokładności)								
<u>IX 2019</u> VIII 2019	96,1	92,9	105,3	90,0	86,7	102,2	100,1	94,0
<u>IX 2019</u> IX 2018	98,7	102,8	145,2	105,7	92,9	108,5	103,8	104,2

^a dane dotyczą przedsiębiorstw zatrudniających 50 i więcej pracowników

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Ceny producentów (z VAT) wybranych wyrobów mlecznych (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku (1 kg)		Masło świeże i chłodnicze do 85% tł. (1 kg)		Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (1 l)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. gouda (1 kg)
	w folii	UHT	chude	pełne	w blokach	konfekcjonowane				
2018 VIII	1,94	2,06	6,53	13,16	24,28	25,72	1,01	6,73	10,30	14,02
IX	1,95	2,06	6,59	13,41	24,37	26,00	1,00	6,76	10,31	14,43
X	1,96	2,07	6,73	13,44	22,77	24,80	1,00	6,86	10,35	14,51
XI	1,97	2,03	6,89	13,46	22,17	24,26	0,99	6,85	10,33	14,59
XII	1,97	2,05	7,10	13,46	21,10	23,67	0,98	6,81	10,29	14,41
2019 I	1,95	2,02	7,54	13,29	20,27	22,97	0,98	6,79	10,37	14,45
II	1,95	2,04	7,75	13,21	19,90	22,12	0,98	6,79	10,47	14,45
III	1,96	2,05	7,96	13,27	19,32	21,50	1,00	6,84	10,53	14,49
IV	1,95	2,01	8,03	13,09	19,19	21,26	1,00	6,78	10,51	14,12
V	1,95	2,01	8,30	13,12	18,58	20,86	1,00	6,83	10,60	14,23
VI	1,96	2,08	8,54	13,16	17,70	20,38	1,02	6,89	10,54	14,45
VII	1,96	2,04	8,77	13,13	17,45	20,07	1,01	6,84	10,57	14,18
VIII	1,97	2,07	8,94	13,23	17,10	19,88	1,02	6,84	10,60	14,38
IX	1,97	2,10	9,17	13,22	17,93	20,62	0,99	6,85	10,64	14,37
X	2,00	2,10	9,55	13,26	18,24	20,82	1,00	6,88	10,68	14,58
Wskaźniki zmian w %										
$\frac{X\ 2019}{IX\ 2019}$	101,5	100,0	104,1	100,3	101,7	101,0	101,0	100,4	100,4	101,5
$\frac{X\ 2019}{X\ 2018}$	102,0	101,4	141,9	98,7	80,1	84,0	100,0	100,3	103,2	100,5

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.
Tab. 4. Ceny detaliczne wybranych wyrobów mlecznych (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3,2-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku „Bebiko 2” (350 g)	Mleko zagęszcz., niesłodz. (400 g)	Masło Ekstra konfekcj. (200 g)	Kefir (400 g)	Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (200 g)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. gouda (1 kg)
	paster.	UHT								
2018 VIII	2,64	2,72	16,48	3,54	6,66	1,98	1,35	1,85	14,07	20,22
IX	2,66	2,72	16,45	3,57	6,63	1,99	1,34	1,85	14,23	20,51
X	2,64	2,73	16,38	3,52	6,68	2,02	1,33	1,84	14,09	21,02
XI	2,65	2,71	16,67	3,54	6,60	2,04	1,34	1,85	14,08	20,95
XII	2,63	2,71	16,55	3,55	6,54	2,03	1,36	1,83	14,00	20,99
2019 I	2,64	2,71	16,68	3,58	6,48	2,03	1,37	1,85	14,22	21,00
II	2,64	2,71	16,71	3,65	6,33	2,03	1,37	1,85	14,20	20,99
III	2,62	2,66	16,70	3,66	6,19	2,04	1,38	1,86	14,32	20,94
IV	2,63	2,68	16,77	3,63	6,00	2,05	1,40	1,87	14,31	20,77
V	2,65	2,68	16,95	3,70	5,97	2,07	1,40	1,88	14,36	21,17
VI	2,64	2,68	16,91	3,72	5,81	2,06	1,41	1,88	14,30	21,03
VII	2,65	2,70	16,83	3,75	5,74	2,05	1,42	1,87	14,30	21,12
VIII	2,66	2,70	16,66	3,76	5,68	2,07	1,43	1,89	14,37	21,24
IX	2,67	2,73	16,90	3,78	5,68	2,07	1,41	1,89	14,47	20,88
X	2,65	2,73	16,65	3,84	5,70	2,06	1,42	1,89	14,38	21,06
Wskaźniki zmian w %										
$\frac{X\ 2019}{IX\ 2019}$	99,3	100,0	98,5	101,6	100,4	99,5	100,7	100,0	99,4	100,9
$\frac{X\ 2019}{X\ 2018}$	100,4	100,0	101,6	109,1	85,3	102,0	106,8	102,7	102,1	100,2

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport i import produktów mlecznych (tys. ton)

Miesiące	Eksport						Import					
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	serwatka	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	serwatka
2017 I-XII	125,0	246,4	61,2	662,2	99,3	218,2	98,5	95,1	20,7	205,8	73,0	89,7
2018 I-XII	165,6	260,7	68,4	678,5	105,7	219,0	102,2	94,1	20,7	225,6	74,0	97,9
2018 VIII	15,1	21,6	5,8	55,5	10,0	18,6	7,6	8,3	2,0	22,7	6,5	8,5
IX	12,3	21,3	4,7	54,9	8,8	16,6	7,0	7,8	1,5	19,4	5,7	8,4
X	15,2	22,8	5,0	61,7	9,4	17,3	5,9	8,9	1,5	17,0	6,1	4,5
XI	12,9	20,4	4,6	61,5	8,7	17,6	6,6	8,5	1,7	15,1	6,2	5,9
XII	12,4	18,5	2,9	54,0	7,1	15,4	10,1	7,0	1,1	17,4	5,3	8,5
2019 I	16,0	21,1	5,4	61,1	9,6	18,7	9,4	8,6	2,0	18,9	6,8	4,8
II	15,9	21,1	5,0	58,3	8,8	16,7	6,9	8,2	1,5	14,0	6,5	7,6
III	16,3	21,9	5,0	69,5	9,7	16,9	11,5	8,5	1,3	17,4	6,1	5,1
IV	15,8	23,0	5,2	73,3	9,9	17,4	11,6	8,3	1,2	19,0	6,6	6,1
V	14,5	22,1	4,8	70,9	9,3	14,3	12,6	8,1	1,1	17,9	6,9	6,3
VI	14,1	21,1	4,9	67,5	9,9	15,9	8,7	8,6	1,2	19,1	4,7	8,1
VII	14,5	23,8	5,7	73,3	11,0	17,3	6,8	8,4	1,0	23,0	4,6	5,9
VIII	11,3	21,8	5,2	72,1	10,2	17,6	6,9	9,2	1,1	21,0	4,1	6,7
IX	8,3	21,5	3,9	66,3	9,0	17,1	7,4	9,1	1,6	18,7	4,9	6,2
Wskaźniki zmian w % (liczone na podstawie danych o większym stopniu dokładności)												
<u>IX 2019</u> <u>VIII 2019</u>	72,8	98,6	74,0	92,0	88,1	96,8	106,4	98,3	145,5	89,2	117,7	92,1
<u>IX 2019</u> <u>IX 2018</u>	67,4	100,8	82,8	120,9	102,8	102,8	105,0	116,6	106,4	96,8	85,2	73,9

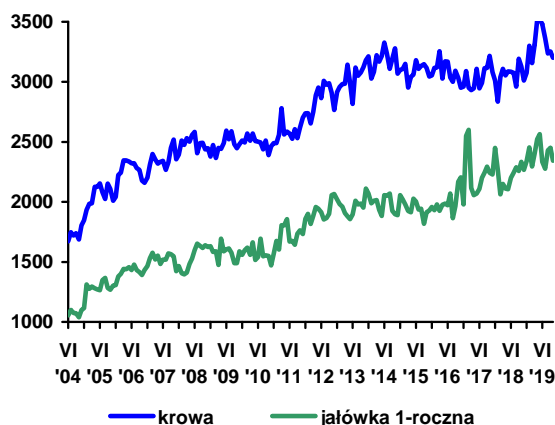
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych MF.

Tab. 6. Ceny w eksporcie i imporcie produktów mlecznych (EUR/t)

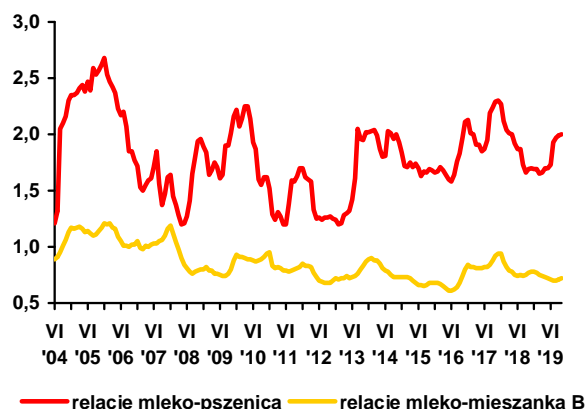
Miesiące	Eksport						Import					
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	serwatka	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	serwatka
2017 I-XII	2 020	3 031	4 666	620	1 205	997	1 637	3 506	5 352	787	1 144	548
2018 I-XII	1 578	3 012	4 716	585	1 222	848	1 468	3 618	5 441	734	1 110	454
2018 VIII	1 551	3 031	5 167	544	1 176	862	1 645	3 571	5 722	751	1 114	424
IX	1 620	3 073	5 123	672	1 224	950	2 126	3 644	5 937	667	1 125	421
X	1 595	3 076	4 805	575	1 207	899	2 131	3 636	5 761	756	1 151	638
XI	1 722	3 131	4 621	570	1 229	904	1 826	3 762	5 402	822	1 092	484
XII	1 631	3 087	4 486	523	1 283	900	1 257	3 754	5 068	914	1 131	386
2019 I	1 656	3 035	4 358	530	1 203	959	1 644	3 630	5 114	820	1 090	648
II	1 654	3 041	4 323	550	1 216	1 018	1 841	3 584	5 445	757	1 145	510
III	1 742	3 050	4 163	518	1 179	978	1 586	3 647	5 266	624	1 154	705
IV	1 788	3 043	4 146	527	1 191	950	1 560	3 809	5 045	784	1 083	696
V	1 772	3 051	4 099	577	1 220	978	1 436	3 715	5 206	765	1 138	620
VI	1 996	2 938	3 942	533	1 139	983	1 783	3 429	5 149	689	1 218	508
VII	2 089	3 045	3 955	511	1 123	953	1 915	3 660	5 229	724	1 297	524
VIII	2 022	3 113	3 866	501	1 144	927	1 964	3 586	5 196	710	1 324	664
IX	2 109	3 119	4 062	513	1 183	923	2 041	3 636	4 749	752	1 179	583
Wskaźniki zmian w % (liczone na podstawie danych o większym stopniu dokładności)												
<u>IX 2019</u> <u>VIII 2019</u>	104,3	100,2	105,1	102,4	103,4	99,6	103,9	101,4	91,4	105,9	89,0	87,8
<u>IX 2019</u> <u>IX 2018</u>	130,2	101,5	79,3	76,3	96,7	97,2	96,0	99,8	80,0	112,7	104,8	138,5

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych MF.

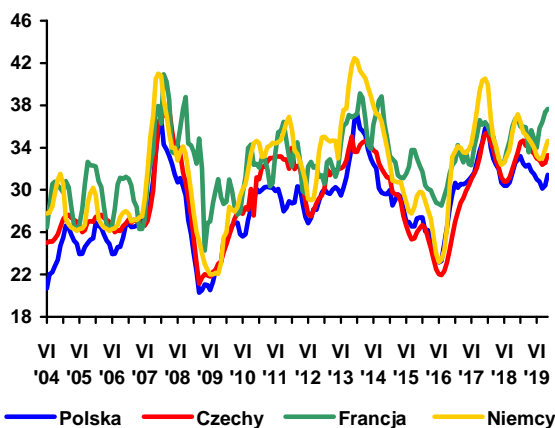
Rys. 1. Przeciętne ceny targowiskowe (zł/szt.)

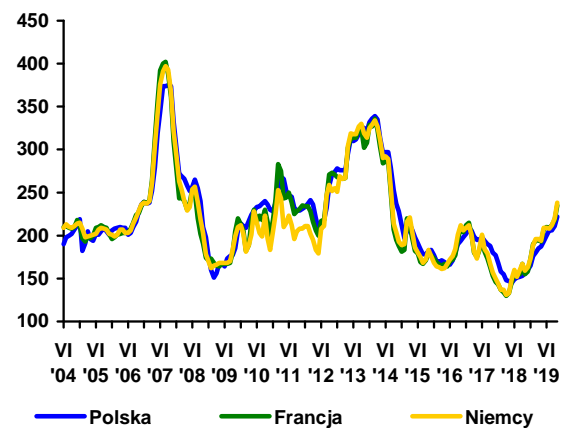
Rys. 2. Ceny mleka wyrażone w kg pszenicy oraz mieszanki B

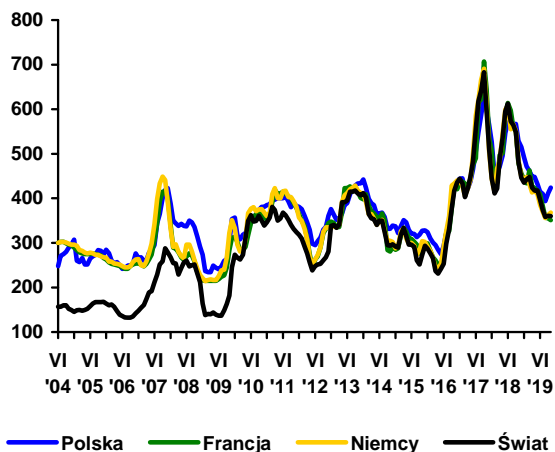
Rys. 3. Ceny skupu mleka surowego (EUR/100 kg)

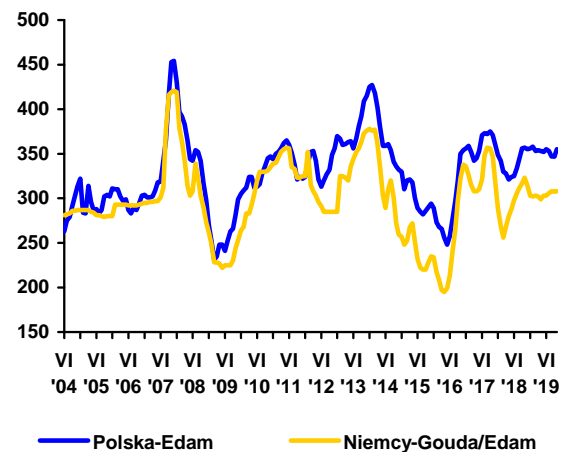
Rys. 4. Ceny zbytu mleka odtłuszczonego w proszku (EUR/100 kg)

Rys. 5. Ceny zbytu masła w blokach (EUR/100 kg)

Rys. 6. Ceny zbytu serów dojrzewających (EUR/100 kg)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, ZSRIR, Komisji Europejskiej, Dairy Markets i Dairy Economic Consulting CLAL.

**Dorota
Pasińska**

Według danych FAO produkcja wołowiny na świecie w 2019 r. zwiększyła się o 1,3%, o czym zadecyduje zwiększenie produkcji w Azji (o 3,0%), Ameryce Centralnej (o 2,0%), Ameryce Południowej (o 2,0%) i Oceanii (o 0,8%). W Ameryce Południowej produkcja wołowiny wzrosła przede wszystkim w Brazylii (z powodu zwiększonego popytu zagranicznego) i Argentynie (z powodu zwiększonych ubojów). Produkcja mięsa wołowego zmniejszyła się w Afryce (o 0,4%) i Europie (o 0,8%, w tym w UE o 0,9%). FAO przewiduje zwiększenie zarówno światowego eksportu, jak i importu (po 6,0%). Relatywnie wysoki wzrost wywozu zostanie zanotowany w Brazylii (o 10,3%), a importu w Chinach (o 29,3%). Znaczne zwiększenie potrzeb importowych Chin ma związek z dynamicznym rozprzestrzenianiem się ASF, w efekcie kraj ten zwiększa import nie tylko wieprzowiny, ale także innych źródeł białka zwierzęcego. Światowe spożycie wołowiny zwiększy się w 2019 r. o 1,3%.

W okresie styczeń–październik 2019 r. skupiono w Polsce 542,6 tys. t bydła (wagi żywej), tj. o 5,0% mniej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego, a przedsiębiorstwa przemysłu mięsnego zatrudniające 50 i więcej pracowników wytworzyły 157 tys. t wołowiny (spadek o 3,5%). Średnia cena skupu bydła wyniosła w tym okresie 6,35 zł/kg i była o 3,8% niższa niż w okresie styczeń–październik 2018 r. W październiku 2019 r. cena skupu młodego bydła wyniosła 6,17 zł/kg i była o 0,3% wyższa niż przed miesiącem, ale o 8,5% niższa niż w październiku 2018 r. Optymalność produkcji (mierzona relacją cen żywoc: mieszanka B2 dla opasów) w pierwszych dziesięciu miesiącach 2019 r. była mniej korzystna niż w analogicznych okresach roku poprzedniego.

Utrzymuje się regionalne zróżnicowanie cen skupu bydła oraz cen sprzedaży ćwierci z byków do lat dwóch i krów. W trzecim tygodniu listopada 2019 r., tak jak dotychczas, najniższe ceny skupu notowano w regionie północnym (5,58 zł/kg), a najwyższe w regionie centralnym (6,23 zł/kg). Ćwierci z byków do dwóch lat i krów były najtańsze w regionie centralnym (i wynosiły odpowiednio 12 878 zł/t i 10 455 zł/t), natomiast ceny ćwierci z krów były najwyższe w regionie północnym (i wynosiły 10 858 zł/tonę), a byków w regionie południowym (i wynosiły 13 030 zł/t).

Przeciętne ceny tusz w Polsce są niższe niż ich średnia cena w UE. W okresie 11.11-17.11.2019 r. przeciętna cena tusz kategorii A/C/Z¹ klasy R3² była w Polsce o ok. 16% niższa niż średnio w UE (366,29 EUR/dt) i wyniosła 307,29 EUR/dt. Tusze kategorii A/C/Z klasy R3 były droższe niż w Polsce również u naszych głównych odbiorców mięsa wołowego tj. we Włoszech (o 24%), Niemczech (o 17%), Holandii (o 4%), Hiszpanii (o 16%) i Francji (o 17%). W pierwszych dziesięciu miesiącach br. średnie ceny tusz w Polsce i w UE były niższe niż w porównywalnym okresie 2018 r. W październiku 2019 r. w Polsce cena tusz bydła kategorii A/C/Z klasy R3 była wyższa o 4,1% i wyniosła 293,32 EUR/100 kg, w tym czasie średnia cena tych tusz w UE wzrosła o 1,2% do 362,19 EUR/100 kg (w porównaniu z wrześniem 2019 r.).

W październiku 2019 r. w porównaniu z grudniem 2018 r. mięso wołowe staniało o 0,1%, a cielęce zdrożało o 2,3%. Ceny detaliczne różnych rodzajów mięsa wołowego zmieniły się nieznacznie. W październiku 2019 r. w porównaniu z grudniem 2018 r. spośród asortymentów monitorowanych przez GUS staniało: mięso wołowe bez kości z udźca z 33,79 do 33,53 zł/kg oraz szponder (mięso wołowe z kością) z 20,15 zł/kg do 19,99 zł/kg, a zdrożało mięso cielęce z kością z 29,71 do 30,68 zł/kg, mięso cielęce bez kości z 49,89 do 50,64 zł/kg i mięso wołowe z kością - rostbef oraz antrykot z 28,50 do 28,67 zł/kg.

Liczba ubitych sztuk bydła w Polsce spadła w okresie styczeń–wrzesień 2019 r. o 6,7% (do 1376,5 tys. szt.), na co złożył się spadek ubojów byków o 4,0%, krów o 11,9%, jałówek o 3,8% oraz cieląt o 15,8%. Podobnie jak przed rokiem największy udział wśród ubitych sztuk bydła miały byki (52,2%), a następnie krowy (28,6%). Większy udział w ubojach miały byki (wzrost o 1,5 pkt. proc.) i jałowki (o 0,5 pkt. proc. do 16,5%), a mniejszy cielęta (spadek o 0,3 pkt. proc. do 2,7%).

1. A – tusze niekastrowanego młodego bydła w wieku 12 do poniżej 24 miesięcy, C – tusze wykastrowanego bydła męskiego w wieku powyżej 12 miesięcy, Z – tusze młodego bydła w wieku od 8 do poniżej 12 miesięcy.

2. U, R, O – klasy uformowania tuszy, U – tusza bardzo dobra o profilach zasadniczo wypukłych i bardzo dobrze rozwiniętych mięśniach, R – tusza dobra o kształtach prostych na całej długości i dobrze rozwiniętych mięśniach, O – tusza dostateczna o profilu na ogół prostym do wklęsłych i przeciętnie wykształconych mięśniach, 3 – ilość tłuszczu na tuszy oraz w jamie piersiowej, klasa ta charakteryzuje się średnim odtuszczeniem, poza udźcem i topatką prawie wszędzie mięśnie pokryte tłuszczem, niewielkie złogi tłuszczu w jamie klatki piersiowej.

Tab. 1. Skup, eksport i import produktów wołowych (w tys. ton)

Wyszczególnienie		Skup żywca wołowego w wadze żywej ^a	Eksport produktów wołowych w tys. ton			Import produktów wołowych w tys. ton		
			ogółem	żywiec	mięso świeże, schłodzone i mrożone	ogółem	żywiec	mięso świeże, schłodzone i mrożone
2018	VI	37,9	44,6	1,0	38,7	4,8	2,7	1,4
	VII	36,0	42,0	1,0	36,0	4,9	2,9	1,4
	VIII	36,2	38,6	1,1	32,3	6,0	3,2	2,0
	IX	32,7	38,7	0,9	33,1	6,2	3,7	1,8
	X	37,3	38,4	0,9	32,4	8,3	4,9	2,5
	XI	34,2	36,3	0,9	30,3	8,3	4,5	2,9
2019	XII	29,6	32,8	0,8	27,1	6,2	3,6	1,9
	I	37,6	35,3	0,8	29,7	6,2	3,5	2,0
	II	29,8	31,3	0,9	25,9	5,6	3,0	1,7
	III	37,6	37,4	0,9	31,6	6,1	3,2	1,9
	IV	35,6	37,5	1,2	31,3	5,7	3,1	1,9
	V	37,6	38,4	0,9	32,6	5,5	3,0	1,6
	VI	36,0	39,6	1,6	32,9	4,3	2,1	1,3
	VII	43,6	41,7	2,1	34,3	4,2	1,7	1,6
	VIII	35,6	38,1	1,2	31,9	4,5	2,1	1,7
	IX	39,0	40,1	0,7	34,1	5,1	2,5	1,7
w % skupu	sprzed roku	111,8	x	x	x	x	x	x
	sprzed m-ca	106,9	x	x	x	x	x	x

^a dane za okresy miesięczne dotyczące skupu produktów rolnych dotyczą danych meldunkowych o ilości skupu realizowanego przez osoby prawne i samodzielne jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej

Źródło: Na podstawie danych MF, skup na podstawie Biuletynu Statystycznego GUS.

Tab. 2. Cena skupu, zbytu i cena detaliczna wołowiny

Wyszczególnienie		Cena skupu żywca wołowego w zł/kg	Cena skupu cieląt w zł/kg żywca	Cena zbytu mięsa wołowego z kością Rostbef w zł/kg	Cena detaliczna mięsa wołowego z kością ^a w zł/kg	Relacje ceny zbytu wołowiny z kością do ceny żywca wołowego	Relacje ceny detalicznej wołowiny z kością do ceny żywca wołowego
2018	VIII	6,52	9,16	25,80	28,54	3,96	4,38
	IX	6,48	9,31	25,82	28,54	3,98	4,40
	X	6,51	9,38	25,91	28,44	3,98	4,37
	XI	6,50	9,90	25,99	28,56	4,00	4,39
	XII	6,54	9,77	26,09	28,50	3,99	4,36
2019	I	6,60	9,90	25,92	28,62	3,93	4,34
	II	6,39	10,68	25,91	28,42	4,05	4,45
	III	6,53	9,75	25,97	28,49	3,98	4,36
	IV	6,49	9,90	26,01	28,62	4,01	4,41
	V	6,52	9,55	26,10	28,70	4,00	4,40
	VI	6,06	9,82	25,94	28,44	4,28	4,69
	VII	6,22	9,20	25,80	28,57	4,15	4,59
	VIII	6,11	9,08	25,82	28,47	4,23	4,66
	IX	6,01	9,54	25,84	28,67	4,30	4,77
	X	6,05	8,77	25,78	28,67	4,26	4,74
w % ceny	sprzed roku	92,9	x	x	x	x	x
	sprzed m-ca	100,7	x	x	x	x	x

^a obejmuje średnie ceny detaliczne antrykotu i rostbefu

Źródło: Na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Ceny zakupu bydła rzeźnego w ubojniach, ceny targowiskowe cieląt i ceny zbytu wołowiny

Wyszczególnienie	II 2019	III 2019	IV 2019	V 2019	VI 2019	VII 2019	VIII 2019	IX 2019	X 2019	XI 2019
	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca
Cena zakupu bydła rzeźnego w ubojniach (zł/kg wagi żywej):										
Bydło ogółem	6,30	6,43	6,27	6,30	6,13	5,70	5,98	5,92	6,00	6,15
Byki (12-24 miesiące)	6,87	6,96	6,77	6,65	6,45	6,00	6,45	6,30	6,43	6,70
Krowy	5,01	5,21	5,15	5,22	5,14	4,75	4,87	4,80	4,87	4,89
Średnia cena targowiskowa cieląt 60-100 kg (zł/kg wagi żywej)	13,15	12,70	12,68	14,50	14,50	13,00	11,00	11,33	12,35	9,83
Cena sprzedaży w zakładach mięsnych (zł/tonę):										
ćwierci z byków do 2 lat	12892	13017	12760	13149	12305	11966	12598	12383	12316	12949
ćwierci z krów rzeźnych	10429	11193	10940	11148	11162	10220	10412	10484	10485	10578
Średnia cena rynkowa (EUR/100 kg) tuszy od młodego bydła:										
UE	374,34	371,57	366,63	367,05	359,47	350,85	352,98	355,28	361,67	366,29
Polska	307,39	311,66	306,12	299,62	293,12	274,72	287,52	279,66	294,85	307,29

Źródło: Na podstawie tygodniowych informacji Departamentu Rynków Rolnych MRiRW, danych KE.

Tab. 4. Ceny tusz kategorii A/C/Z klasy R3 w wybranych krajach UE (w EUR/100 kg)

Wyszczególnienie		Niemcy	Irlandia	Hiszpania	Francja	Włochy	Polska	Wielka Brytania	EU
2017	XII	410,69	391,30	398,03	356,56	427,48	346,12	425,05	390,61
2018	I	402,88	394,64	397,42	352,39	426,94	347,13	420,02	389,24
	II	396,46	388,30	397,44	347,34	422,28	345,50	413,86	385,90
	III	398,39	392,73	395,45	347,85	417,04	338,44	416,37	386,01
	IV	390,85	398,76	394,24	342,46	402,66	339,37	427,18	383,11
	V	374,94	411,43	393,93	337,50	389,96	332,93	429,66	379,25
	VI	373,74	412,86	392,53	336,74	386,81	329,92	432,45	378,05
	VII	366,38	391,59	387,14	338,54	383,21	325,41	422,84	371,94
	VIII	363,54	385,22	384,54	338,44	385,76	334,37	413,95	370,37
	IX	377,05	374,83	383,97	340,26	389,44	331,83	425,96	373,51
	X	381,02	367,89	382,20	341,01	393,45	333,58	427,96	374,19
	XI	386,45	368,25	384,36	340,71	403,61	331,21	422,18	375,91
	XII	384,20	370,12	383,92	346,25	416,26	331,08	406,13	375,86
2019	I	379,04	370,21	386,14	349,09	414,07	329,75	406,13	375,75
	II	372,23	369,80	385,48	352,14	413,22	312,78	408,71	374,24
	III	366,83	368,50	381,52	351,75	408,98	314,10	403,91	371,34
	IV	352,29	369,19	383,24	347,96	399,98	305,35	405,33	367,18
	V	347,96	387,08	383,29	347,72	398,10	300,20	408,86	366,65
	VI	337,88	382,32	372,34	346,49	394,08	291,15	388,33	359,29
	VII	335,91	358,44	364,70	354,40	387,44	275,55	373,93	352,25
	VIII	346,75	346,53	360,56	376,69	392,78	286,60	366,21	352,84
	IX	354,11	345,76	360,72	378,46	395,42	281,71	373,64	357,89
	X	362,65	346,71	363,64	371,92	404,30	293,32	375,67	362,19

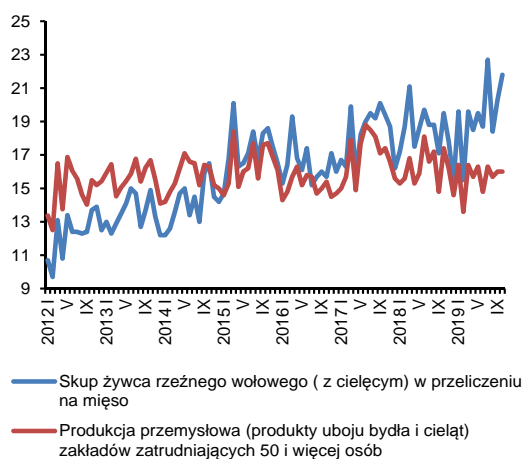
Źródło: Dane KE.

Tab. 5. Pogłowie bydła według grup produkcyjno-użytkowych

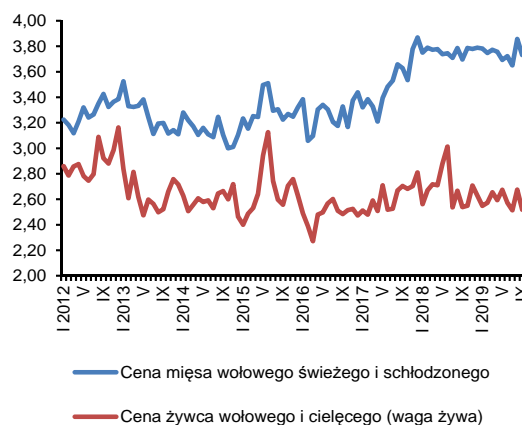
Rok	ogółem	cielęta w wieku poniżej 1 roku	młode bydło w wieku 1-2 lat	bydło w wieku 2 lat i więcej	bydło w wieku 2 lat i więcej - krowy
2014					
stan w czerwcu	5920,4	1608,6	1432,9	2879,0	2479,1
stan w grudniu	5660,3	1450,0	1444,9	2765,4	2403,0
2015					
stan w czerwcu	5960,7	1668,7	1528,8	2763,1	2444,5
stan w grudniu	5762,5	1616,9	1531,5	2614,1	2302,8
2016					
stan w czerwcu	5939,0	1728,1	1575,9	2635,1	2332,2
stan w grudniu	5970,2	1717,8	1637,3	2615,1	2303,5
2017					
stan w czerwcu	6143,1	1720,7	1701,2	2721,2	2374,4
stan w grudniu	6035,7	1713,1	1668,7	2653,9	2340,7
2018					
stan w czerwcu	6201,4	1686,4	1734,0	2781,0	2429,2
stan w grudniu	6183,3	1709,4	1731,7	2742,3	2417,4
2019					
stan w czerwcu	6296,7	1709,5	1767,6	2819,6	2461,0

Źródło: Opracowanie na podstawie danych GUS.

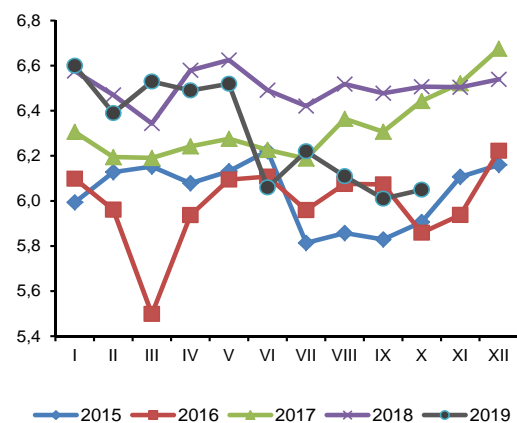
Rys. 1. Produkcja przemysłowa i skup żywca wołowego i cielęcego w m-cach I 2012 – X 2019 r. (w tys. ton)

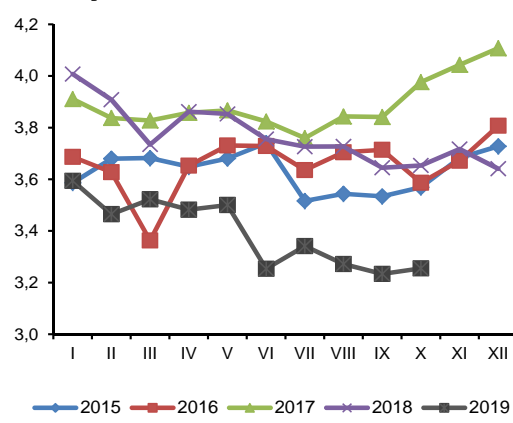
Rys. 2. Ceny uzyskiwane w eksporcie mięsa wołowego świeżego i schłodzonego oraz żywca wołowego i cielęcego w m-cach I 2012 – IX 2019 r. (w EUR/kg)

Rys. 3. Ceny skupu żywca wołowego w Polsce w zł/kg

Rys. 4. Ceny żywca wołowego wyrażone w kg mieszanki paszowej dla opasów w Polsce

Źródło: Opracowanie na podstawie danych GUS, MF.

**Danuta
Zawadzka**

W październiku 2019 r. przeciętna cena trzody klasy E w UE-28 wyniosła 182,74 EUR/100 kg wagi poubojowej i była o 0,6% wyższa niż we wrześniu 2019 r. i o 32,3% wyższa niż w październiku 2018 r. Wzrost ceny w stosunku do miesiąca poprzedniego jest ewenementem, gdyż o tej porze roku mamy do czynienia z sezonowym spadkiem cen. Tymczasem ceny nadal rosną z tygodnia na tydzień. W trzecim tygodniu listopada cena trzody była o 1,5% (o 3,24 EUR/100 kg) wyższa niż pierwszym tygodniu tego miesiąca. Jeśli podobna sytuacja utrzyma się do końca roku, to w grudniu cena trzody klasy E w UE może wynieść 189-190 EUR/100 kg. Byłaby wówczas wyższa niż w grudniu 2018 r. o ok. 40% i jednocześnie o 4-5% wyższa niż we wrześniu.

O tak wysokich cenach trzody decydują dwa czynniki. Pierwszy to spadek pogłowia i ubojów trzody w UE-28, a drugi to pojawienie się wirusa ASF w Chinach i innych krajach azjatyckich. Ten ostatni przyczynia się do wzrostu popytu zgłaszanego przez te kraje, a w związku z tym wzrostu eksportu wieprzowiny między innymi z krajów Unii Europejskiej. W okresie od stycznia do końca września eksport produktów wieprzowych z UE-28 do krajów trzecich zwiększył się o 16,2%, w tym mięsa o 19,7%. Nominalny wzrost eksportu produktów wieprzowych wyniósł 470 tys. t w wadze poubojowej, w tym mięsa 383 tys. t. W okresie I-IX 2019 r. eksport z UE-28 do Chin zwiększył się o 55% (o 546 tys. t), do Japonii o 7% (o 23 tys. t), a do Wietnamu o 28% (o 16 tys. t). Eksport do pozostałych krajów uległ zmniejszeniu, w tym do Korei Półd. o 15% (o 38 tys. t), a do Hongkongu o 16% (o 28 tys. t). We wrześniu 2019 r. eksport z UE-28 do krajów trzecich był o 24% większy niż w sierpniu 2019 r., a więc można mówić o przyspieszeniu jego dynamiki.

Wzrostowi eksportu towarzyszy spadek ubojów w wielu krajach UE. W okresie od stycznia do końca sierpnia uboje wyrażone w sztukach były w UE-28 o 1,5% mniejsze niż przed rokiem. Relatywnie duży ich spadek miał miejsce w Danii i wyniósł 6,6%. W Niemczech uboje trzody zmniejszyły się o 3,4%, w Belgii o 4,6%, w Austrii o 2,1%, na Węgrzech o 2,3%, a we Francji o 0,4%. Największy wzrost ubojów nastąpił na Litwie (o 11,6%). W Holandii uboje trzody wzrosły o 5,5%, a w Hiszpanii o 1,1%.

Cena trzody klasy E w Polsce wyniosła 178,17 EUR/100 kg wagi poubojowej i była o 0,2% wyższa niż przed miesiącem i o 32,2% wyższa niż przed rokiem. Cena skupu trzody w Polsce wyniosła w październiku 2019 r. 5,89 zł/kg i była o 1% niższa niż we wrześniu br. i o 33,9% wyższa niż w październiku 2018 r. Z danych ZSRIR/MRiRW wynika, że w listopadzie może ona wynieść ok. 5,80 zł/kg. Byłaby wówczas o ok. 1-2% niższa niż w październiku, ale w relacji rocznej wyższa o ok. 37%. Zachowanie sezonowości w rozwoju cen trzody w Polsce (wyrażonych w złotych) wynika z niewielkiej aprecjacji złotego względem euro. Zarówno w październiku, jak i w listopadzie 2019 r. euro było na średnich poziomach 4,30 zł i 4,28 zł, podczas gdy w analogicznych miesiącach 2018 r. odpowiednio na poziomach 4,31 zł i 4,30 zł.

Wzrost cen skupu trzody jest podstawą wzrostu cen detalicznych wieprzowiny. W październiku 2019 r. przeciętna cena detaliczna mięsa wieprzowego była o 14,6% wyższa niż w grudniu 2018 r. i o 14,1% wyższa niż w październiku 2018 r. Cena schabu środkowego bez kości wyniosła 19,31 zł/kg i była o 11,5% wyższa niż przed rokiem, szynki gotowanej 29,45 zł/kg (wzrost o 9,7%), mięsa wieprzowego bez kości (łopatki) 15,95 zł/kg (wzrost o 25,2%), a polędwicy sopockiej 25,69 zł/kg (wzrost o 11,0%). Wzrost cen będzie prawdopodobnie podstawą redukcji spożycia wieprzowiny. IERiGŻ-PIB ocenia, że 2019 r. spożycie wieprzowiny może zmniejszyć się o 1,5 kg do 38,5 kg/mieszkańca.

Wzrost cen detalicznych wieprzowiny odnotowano we wszystkich krajach unijnych, poza Wlk. Brytanią. Z danych Eurostatu wynika, że w październiku 2019 r. w porównaniu z październikiem 2018 r. przeciętne ceny detaliczne mięsa wieprzowego w UE-28 wzrosły o 6,3%. W czternastu krajach unijnych wzrost cen był większy od średniego w UE-28, w tym największy na Słowacji (o 16,2%), na Węgrzech (o 15,5%), w Bułgarii (o 14,3%) i w Polsce (o 14,1%). W Niemczech i w Czechach, a więc u najbliższych sąsiadów Polski, ceny detaliczne wieprzowiny w październiku 2019 r. były wyższe niż rok wcześniej odpowiednio o 5,9% i 5,7%. W krótkookresowej prognozie KE zakłada spadek spożycia wieprzowiny w krajach UE-28 z 32,5 do 31,8 kg/mieszkańca.

Tab. 1. Skup trzody i handel zagraniczny wieprzowiną

Lata i miesiące	Skup trzody ^a		Eksport mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Import mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Saldo handlu zagranicznego tys. ton	
	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	tys. ton	wskaźniki zmian ^b		
2018	I	144,9	117,9	78,4	123,7	66,5	122,4	11,9
	II	123,7	104,0	70,8	104,4	64,4	123,8	6,4
	III	153,0	111,0	81,2	104,0	75,2	115,0	6,0
	IV	134,4	111,3	71,1	110,6	60,6	108,6	10,5
	V	135,3	108,2	71,9	101,6	61,2	98,6	10,7
	VI	132,6	114,4	72,0	105,6	63,1	106,2	8,9
	VII	132,2	102,2	72,9	110,3	64,9	111,9	8,0
	VIII	119,3	85,6	73,4	102,7	71,5	113,7	1,9
	IX	126,9	95,4	79,6	107,6	67,0	154,7	12,6
	X	149,0	101,5	87,1	111,5	74,6	113,7	12,5
	XI	144,9	98,2	84,7	111,6	70,0	103,4	14,7
	XII	159,4	118,0	72,1	102,1	60,6	94,4	11,5
2019	I	148,9	102,8	85,0	108,4	66,0	99,2	19,0
	II	130,7	105,7	77,7	109,7	60,6	94,1	17,1
	III	142,7	93,2	83,4	102,7	63,0	83,8	20,4
	IV	132,8	98,9	71,5	100,6	65,8	108,6	5,7
	V	122,8	90,7	69,6	96,8	59,0	96,4	10,6
	VI	115,6	87,2	67,1	93,2	49,9	79,1	17,2
	VII	119,3	90,3	65,3	89,6	60,1	92,6	5,2
	VIII	122,1	102,4	64,7	88,1	57,1	79,9	7,6
	IX	130,4	102,7	63,2	79,4	51,3	76,6	11,9
	X	141,3	94,8	x	x	x	x	x

^a miesięczny skup nie jest pełny, gdyż nie obejmuje skupu realizowanego przez małe jednostki, w przeciwieństwie do okresów rocznych i półrocznych, ^b analogiczny okres poprzedniego roku = 100, ^c w wadze produktu, ^d dane miesięczne eksportu i importu nie są pełne, gdyż nie obejmują żywych zwierząt, niektórych przetworów i podrobów.

Źródło: Dane GUS, MF i przeliczenia własne.

Tab. 2. Ceny żywca wieprzowego, mieszanki dla tuczników (II faza tuczu), koncentratu i prosiąt

Lata i miesiące	Cena skupu trzody w zł/kg wagi żywej	Relacje cen trzody do targowiskowych cen:		Cena mieszanki (II faza tuczu) w zł/dt	Relacja cen trzoda: mieszanka	Cena koncentratu w zł/dt	Relacja cen trzoda: koncentrat	Cena prosiąt w zł/szt.	
		żyta	jęczmienia						
2018	I	4,26	6,5	5,7	139,02	3,1	251,53	1,7	194
	II	4,43	6,8	5,9	139,47	3,2	251,48	1,8	186
	III	4,63	7,1	6,1	139,63	3,3	252,47	1,8	185
	IV	4,51	6,9	5,8	139,10	3,2	252,98	1,8	188
	V	4,44	6,8	5,9	139,41	3,2	253,93	1,7	181
	VI	4,64	7,3	6,2	141,64	3,3	254,70	1,8	181
	VII	4,68	7,2	6,2	141,81	3,3	255,54	1,8	183
	VIII	4,81	7,3	6,3	140,35	3,4	255,73	1,9	187
	IX	4,69	6,7	5,9	145,17	3,2	256,83	1,8	176
	X	4,40	6,2	5,5	145,68	3,0	256,64	1,7	172
	XI	4,22	5,9	5,1	147,71	2,9	257,74	1,6	181
	XII	4,19	5,9	5,0	148,34	2,8	257,80	1,6	169
2019	I	4,06	5,5	4,7	145,09	2,8	258,18	1,6	171
	II	4,16	5,6	4,7	146,12	2,8	258,61	1,6	169
	III	4,47	6,0	5,0	145,64	3,1	258,74	1,7	180
	IV	5,72	7,5	6,3	146,68	3,9	259,13	2,2	195
	V	5,83	7,7	6,5	146,98	4,0	259,14	2,2	217
	VI	5,77	7,5	6,5	150,92	3,8	258,97	2,2	198
	VII	5,64	7,5	6,5	150,92	3,7	258,34	2,2	203
	VIII	5,82	8,0	6,9	150,97	3,9	257,93	2,3	215
	IX	5,94	8,2	7,2	151,01	3,9	257,07	2,3	198
	X	5,89	8,2	7,1	150,70	3,9	256,82	2,3	213

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 3. Ceny producenta, zbytu i ceny detaliczne wieprzowiny w Polsce (w zł/kg)

Lata i miesiące	Cena skupu za wagę poubojową schłodzoną	Ceny zbytu			Ceny detaliczne			Cena detaliczna w % cen zbytu		
		schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej
2018 I	5,55	13,02	20,71	13,47	x	26,35	x	x	127,2	x
II	5,78	12,94	20,60	13,42	x	26,41	x	x	128,0	x
III	6,04	13,06	20,65	13,44	x	26,29	x	x	127,3	x
IV	5,88	12,97	20,59	13,44	x	26,42	x	x	128,3	x
V	5,79	12,96	20,59	13,44	x	26,56	x	x	129,0	x
VI	6,05	12,98	20,59	13,45	x	26,64	x	x	129,4	x
VII	6,10	12,97	20,52	13,43	x	26,70	x	x	130,1	x
VIII	6,27	13,14	20,59	13,44	x	26,99	x	x	131,1	x
IX	6,11	13,24	20,74	13,61	x	26,82	x	x	129,3	x
X	5,73	13,13	20,90	13,66	x	26,84	x	x	128,4	x
XI	5,50	13,08	20,80	13,63	x	27,10	x	x	130,3	x
XII	5,46	13,12	20,83	13,65	x	26,91	x	x	129,2	x
2019 I	5,34	13,06	20,95	13,67	x	27,00	x	x	128,9	x
II	5,47	13,00	21,08	13,67	x	26,89	x	x	127,6	x
III	5,88	13,24	21,25	13,68	x	27,15	x	x	127,8	x
IV	7,52	14,50	21,90	14,22	x	27,73	x	x	126,6	x
V	7,66	14,68	22,32	14,48	x	28,22	x	x	126,4	x
VI	7,58	14,56	22,34	14,54	x	28,47	x	x	127,4	x
VII	7,41	14,46	22,44	14,59	x	28,64	x	x	127,6	x
VIII	7,65	14,65	22,69	14,65	x	28,78	x	x	126,8	x
IX	7,80	14,75	22,94	14,89	x	29,13	x	x	127,0	x
X	7,73	14,73	23,14	14,91	x	29,45	x	x	127,3	x

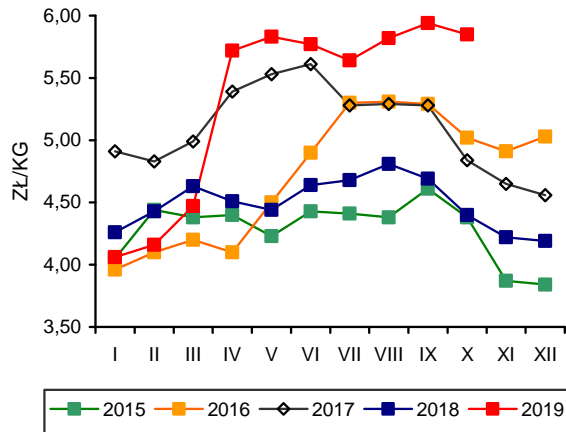
Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 4. Rynkowe ceny trzody w Unii Europejskiej (EUR/100 kg wagi poubojowej)

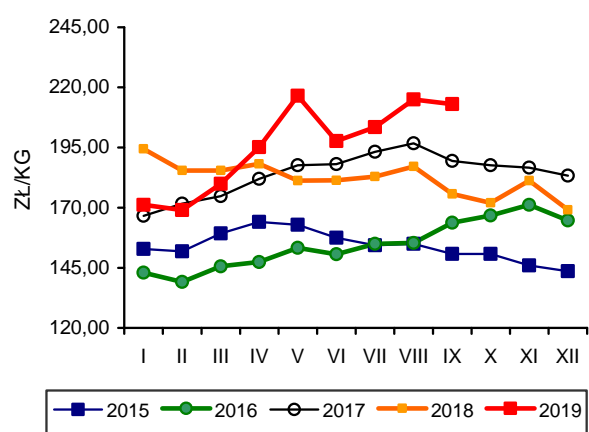
Lata i miesiące	UE-28	Polska	Niemcy	Dania	Ceny w Polsce w % cen w:		
					UE-28	Niemczech	Danii
2018 I	136,32	134,69	137,11	126,85	98,8	98,2	106,2
II	140,80	140,83	146,43	124,96	100,0	96,2	112,7
III	146,75	146,08	152,28	130,27	99,5	95,9	112,1
IV	143,73	142,58	147,90	127,14	99,2	96,4	112,1
V	141,60	137,94	144,97	127,14	97,4	95,2	108,5
VI	145,32	143,14	148,94	126,75	98,5	96,1	112,9
VII	145,01	142,17	147,13	127,13	98,0	96,6	111,8
VIII	148,73	148,50	154,21	130,01	99,8	96,3	114,2
IX	146,78	144,60	150,28	131,80	98,5	96,2	109,7
X	138,08	134,73	141,48	126,89	97,6	95,2	106,2
XI	135,76	130,11	140,40	127,10	95,9	92,7	102,7
XII	135,66	128,36	140,27	130,08	94,6	91,5	98,7
2019 I	134,33	125,70	140,09	127,18	93,6	89,7	98,8
II	135,61	127,48	143,10	129,26	94,0	89,1	98,6
III	142,12	136,51	149,98	133,69	96,1	91,0	102,1
IV	166,24	175,44	175,77	154,33	105,5	99,8	113,7
V	172,63	178,08	182,07	165,19	103,2	97,8	107,8
VI	177,67	178,04	187,42	172,64	100,2	95,0	103,1
VII	175,55	172,56	182,92	170,75	98,4	94,5	101,2
VIII	178,82	175,33	188,79	170,38	98,1	92,9	102,9
IX	181,74	177,78	190,30	176,67	97,8	93,4	100,6
X	182,74	178,17	190,32	183,46	97,5	93,6	97,1

Źródło: Dane Komisji Europejskiej.

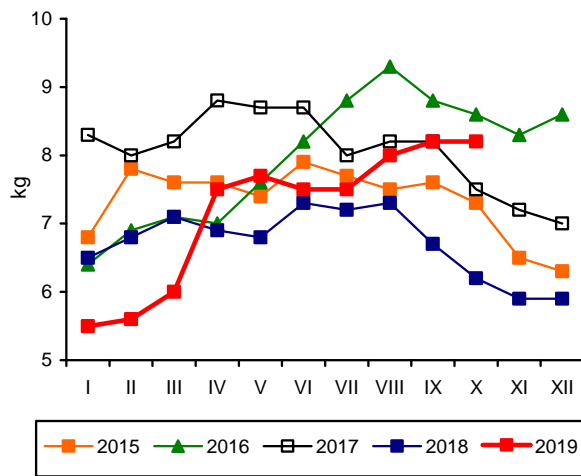
Rys. 1. Ceny skupu żywca wieprzowego w Polsce

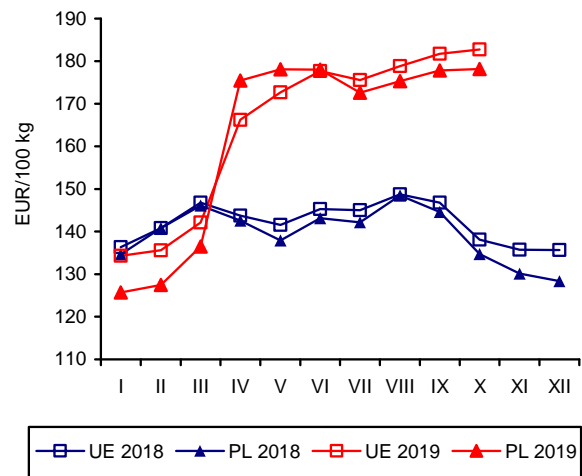
Rys. 2. Miesięczne ceny prosiąt w Polsce

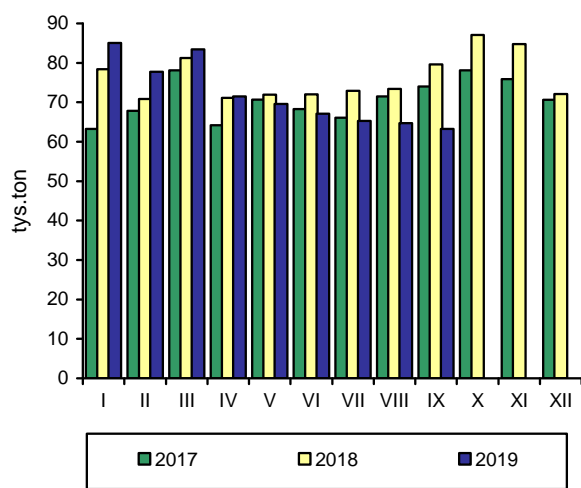
Rys. 3. Ceny żywca wieprzowego wyrażone w kg żyta w Polsce

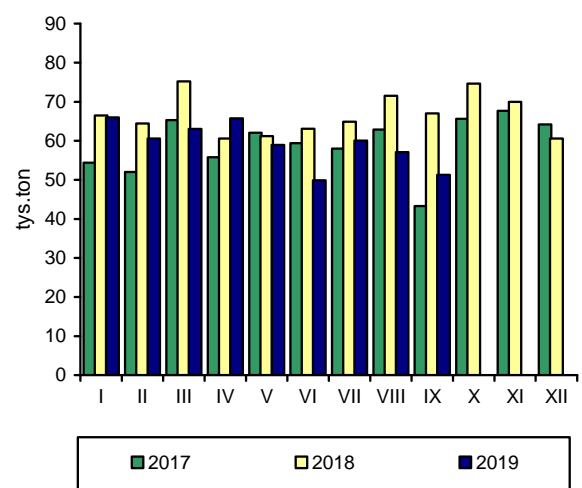
Rys. 4. Przeciętne ceny trzody klasy E w UE (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Rys. 5. Polski eksport produktów wieprzowych

Rys. 6. Polski import produktów wieprzowych

Źródło: GUS, CIHZ, CAAC, Komisja Europejska oraz przeliczenia własne.

Dorota Pasińska

Według przewidywań ekspertów FAO światowa produkcja drobiu w 2019 r. wzrośnie o 4,7% i dotyczyć będzie wszystkich kontynentów (w Azji o 9,0%, Afryce o 0,5%, Ameryce Centralnej o 2,5%, Ameryce Południowej o 2,5%, Ameryce Północnej o 2,4%, Europie o 2,6% i Oceanii o 1,8%). Światowy eksport i import prawdopodobnie zwiększą się o 4,4%. Obroty handlowe zwiększą się na wszystkich kontynentach z wyjątkiem importu do Ameryki Północnej. Popyt na drób wzrośnie we wszystkich regionach świata.

W okresie styczeń–październik 2019 r. skupiono w Polsce 2572,5 tys. t drobiu (wagi żywej), tj. o 0,9% więcej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego, a przedsiębiorstwa przemysłu mięsnego zatrudniające 50 i więcej pracowników wytworzyły 2338 tys. t mięsa drobiowego (wzrost o 3,4%). Średnia cena skupu drobiu wyniosła w tym okresie 3,89 zł/kg i była o 3,3% wyższa niż w okresie styczeń–październik 2018 r. W październiku 2019 r., podobnie jak we wrześniu br., opłacalność produkcji kurcząt (mierzona relacją cen żywca: mieszanka pełnoporcjowa grower/finisher) była bardzo zbliżona do tej sprzed roku, a w produkcji indyków poprawiła się.

Przeciętne ceny tuszek kurcząt w Polsce są niższe niż ich średnia cena w UE. W październiku 2019 r. przeciętna cena tuszek kurcząt (65%)¹ była w Polsce o ok. 41% niższa niż średnio w UE (185,88 EUR/dt) i wyniosła 110,44 EUR/dt. W porównaniu z rokiem poprzednim rozpiętość ta zwiększyła się o 4 pkt. proc. W październiku 2019 r. ceny tuszek w Polsce były niższe o 6,8%, a przeciętne ceny w UE o 0,5% niższe niż w październiku 2018 r. Porównując ceny tego asortymentu z cenami z października 2018 r. można zauważyć, że najgłębsze spadki tych cen zanotowano w Belgii (o 8,2%), Polsce (o 6,8%), Hiszpanii (o 5,9%) i we Włoszech (o 4,5%), a najwyższe wzrosty – w Austrii (o 18,5%), Słowacji (13,8%) i Finlandii (o 13,0%). Tuszki kurcząt były droższe niż w Polsce również u naszych głównych odbiorców mięsa drobiowego, tj. w Niemczech (o 62%), Wielkiej Brytanii (o 34%) i Francji (o 52%).

Utrzymuje się regionalne zróżnicowanie cen sprzedaży tuszek kurcząt brojlerów. W październiku 2019 r., tak jak dotychczas, najwyższe ceny notowano w regio-

nie zachodnim (5,60 zł/kg), a najniższe w regionie południowo-wschodnim (4,57 zł/kg). Średnia cena sprzedaży tuszki w Polsce wynosiła 4,78 zł/kg.

W październiku 2019 r. w porównaniu z grudniem 2018 r. mięso drobiowe zdrożało o 6,4%, w tym mięso z kur kogutów i kurcząt o 6,2%, a mięso z pozostałego drobiu o 7,1%. Ceny detaliczne różnych rodzajów mięsa zmieniły się. W październiku 2019 r. w porównaniu z grudniem 2018 r. spośród asortymentów monitorowanych przez GUS zdrożały: kurczę patroszone z 6,92 do 7,41 zł/kg, porcje rosółowe z 2,25 do 2,43 zł/kg, piersi z kurczęcia z 15,01 do 15,42 zł/kg, piersi z indyka z 23,66 do 26,19 zł/kg, udziec z indyka z 13,49 do 14,43 zł/kg, kaczka patroszona z 12,81 do 12,91 zł/kg.

W II kwartale 2019 r. przeciętne miesięczne spożycie mięsa drobiowego w gospodarstwach domowych zwiększyło się do 1,50 kg/osobę (wobec 1,48 kg w II kwartale 2018 r.), a wędlin drobiowych do 0,20 kg (wobec 0,18 kg w II kwartale 2018 r.).

W pierwszych trzech kwartałach 2019 r. eksport żywca, mięsa, podrobów oraz przetworów drobiowych był większy o 10,6% i wyniósł ok. 1199 tys. t. Wzrost wolumenu wywozu był wynikiem zwiększenia eksportu mięsa i podrobów: kurzych (o 11,7%), indyckich (o 6,5%) i pozostałych o 1,5%, a także przetworów kurzych (o 15,9%) i indyckich (o 7,7%). Zmniejszył się eksport przetworów pozostałych (o 6,9%) i drobiu żywego (o 4,1%). Przewiduje, że eksport nadal będzie utrzymywał się na relatywnie wysokim poziomie, a produkcja w br. w Polsce będzie rekordowo wysoka. W związku ze zniesieniem w listopadzie 2019 r. zakazu importu drobiu z USA do Chin, uwarunkowania w eksporcie do Chin mogą się pogorszyć. Głównymi odbiorcami w UE mięsa i podrobów drobiowych eksportowanych z Polski były: Niemcy, Wielka Brytania, Holandia i Francja, a w krajach trzecich (niebędących członkami UE) Ukraina i Hongkong. Import żywca drobiowego, mięsa, podrobów oraz przetworów drobiowych w pierwszych dziewięciu miesiącach 2019 r. zwiększył się o 5,1% do ok. 165 tys. t.

1. Np. według Wspólnej Taryfy Celnej „kurczaki 65%” są to niecięte na kawałki tuszki, które są „oskubane i wypatroszone, bez głów i łapek oraz bez szyi, serc, wątróbek i żołądków”.

Tab. 1. Przemysłowa produkcja mięsa w zakładach o zatrudnieniu powyżej 50 osób (tys. ton)

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
I	180,0	200,0	214,0	212,0	247,0
II	160,0	188,0	197,0	197,0	213,0
III	183,0	203,0	229,0	226,0	230,0
IV	172,0	213,0	209,0	220,0	228,0
V	178,0	201,0	232,0	225,0	237,0
VI	175,0	213,0	228,0	221,0	211,0
VII	176,0	206,0	227,0	215,0	237,0
VIII	166,0	211,0	228,0	222,0	231,0
IX	180,0	216,0	225,0	233,0	234,0
X	201,0	222,0	237,0	263,0	264,0
XI	190,0	220,0	238,0	254,0	
XII	190,0	207,0	217,0	229,0	
RAZEM	2151,0	2500,0	2681,0	2717,0	

Źródło: Biuletyn Statystyczny GUS.

Tab. 2. Handel zagraniczny mięsem i podrobami drobiowymi (tony)

Wyszczególnienie	Import			Eksport		
	2017	2018	2019*	2017	2018	2019*
I	4366	5563	7509	87139	101641	123549
II	4959	4986	7782	84977	97327	113983
III	5353	5728	8876	92177	111121	122716
IV	3924	4239	7663	86084	104344	124407
V	4436	6473	8880	97958	113383	126336
VI	4167	6761	7175	98802	110592	111481
VII	4000	6277	8340	93396	114478	116711
VIII	4313	9335	7847	97191	107976	114121
IX	4648	8856	6939	104386	107887	118753
X	7295	8646		111068	128143	
XI	5997	7204		108027	122808	
XII	5316	5303		95112	104910	
RAZEM	58775	79371		1156317	1324610	

*dane wstępne

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 3. Ceny na rynku kurcząt brojlerów

Miesiące	Mieszanka dla kurcząt pełnoporcjowa grower/finiszera (zł/tonę)		Żywiec (skup) (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt) patroszona, z szyją (zł/kg) ^{a, b}		Tuszka (detal) (zł/kg)	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019
I	1286	1377	3,28	3,15	6,35	5,97	7,12	6,85
II	1300	1399	3,36	3,38	6,62	6,17	7,16	7,05
III	1300	1400	3,43	3,52	6,41	6,37	7,32	7,49
IV	1321	1394	3,40	3,49	6,64	6,40	7,26	7,63
V	1340	1390	3,35	3,46	x	6,24	7,13	7,61
VI	1349	1405	3,53	3,46	6,25	6,11	7,46	7,56
VII	1355	1373	3,68	3,56	6,87	6,99	7,57	7,73
VIII	1364	1353	3,73	3,53	6,58	6,14	7,59	7,62
IX	1396	1336	3,62	3,48	7,02	5,97	7,68	7,62
X	1375	1328	3,44	3,29	6,36	6,03	7,24	7,41
XI	1379		3,25	3,21	6,25	6,00	7,14	
XII	1368		3,19		5,83		6,92	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, ^b konfekcjonowane

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 4. Ceny na rynku indyków brojlerów

Wyszczególnienie	Mieszanki dla indyków pełnoporcjowe grower/finisz (zł/tonę)			Żywiec (skup) – indory (zł/kg) ^a			Tuszka (zbyt), (zł/kg) ^a		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
I	1343	1302	1417	4,94	5,04	5,69	7,90	8,22	8,75
II	1369	1374	1440	5,05	4,90	5,72	8,20	7,86	8,84
III	1351	1333	1453	5,05	4,70	5,68	8,44	8,51	8,80
IV	1358	1360	1446	5,14	4,73	5,67	8,75	7,91	9,45
V	1366	1373	1427	5,31	4,70	5,70	8,71	7,90	9,01
VI	1382	1368	1377	5,47	4,72	5,76	8,52	8,14	9,20
VII	1395	1374	1381	5,31	4,78	5,77	8,46	8,22	9,14
VIII	1384	1426	1391	5,17	4,91	5,83	8,30	8,09	9,13
IX	1345	1457	1372	5,11	5,41	5,92	8,34	8,68	9,16
X	1380	1411	1357	5,17	5,85	6,03	8,43	9,00	9,33
XI	1316	1418		5,12	5,81	6,01	8,64	9,26	9,44
XII	1302	1421		5,03	5,80		9,72	9,63	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW.

Tab. 5. Ceny sprzedaży tuszek brojlerów kurcząt w wybranych krajach UE (EUR/100 kg)

Wyszczególnienie		Polska	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Hiszpania	UE	
2017	IV	118,21	266,70	176,34	143,42	230,00	160,21	180,47	
	V	117,48	269,77	176,08	143,51	230,00	169,53	182,20	
	VI	129,28	270,63	177,89	145,87	230,00	175,83	184,92	
	VII	131,51	268,87	181,45	144,77	230,00	177,94	184,24	
	VIII	130,90	270,42	182,71	149,55	230,00	172,34	183,12	
	IX	127,09	271,00	182,69	147,37	230,00	159,74	183,78	
	X	122,28	271,00	186,03	147,20	230,00	152,88	181,68	
	XI	126,73	271,00	191,50	147,12	230,00	162,84	182,89	
	XII	123,30	271,00	190,83	147,06	230,00	165,30	183,18	
	2018	I	123,71	271,00	192,54	148,68	230,00	165,87	183,04
		II	131,80	271,00	194,12	146,41	230,00	161,63	183,18
		III	132,62	271,00	194,83	148,41	230,00	159,80	184,18
IV		125,19	271,73	195,11	151,61	230,00	159,52	185,29	
V		129,85	273,61	195,32	152,07	230,00	163,54	189,30	
VI		137,62	274,00	193,98	148,47	230,00	170,33	191,46	
VII		140,49	276,23	195,93	149,53	230,00	175,54	189,87	
VIII		142,23	277,61	198,08	151,89	230,00	178,45	190,94	
IX		130,68	279,87	200,82	149,98	230,00	168,96	188,78	
X		118,47	281,32	204,25	149,97	230,00	161,49	186,75	
XI		113,42	282,00	207,44	152,20	230,00	156,90	185,77	
XII		103,58	282,00	210,81	151,82	230,00	156,09	182,70	
2019	I	110,82	282,00	211,56	152,04	230,00	156,31	182,61	
	II	126,54	282,00	212,38	152,72	230,00	147,39	183,02	
	III	132,03	282,00	211,32	153,12	230,00	145,82	184,34	
	IV	132,23	284,20	213,45	152,51	230,00	149,32	188,28	
	V	127,92	287,00	213,83	148,99	230,00	156,28	189,22	
	VI	127,86	287,70	216,17	153,45	230,00	167,23	190,14	
	VII	132,71	288,00	213,70	151,74	230,00	168,16	191,37	
	VIII	126,83	288,00	211,76	149,98	230,00	158,44	189,85	
	IX	122,45	288,00	211,22	147,78	230,00	158,55	189,32	
	X	110,44	288,58	212,13	149,75	230,00	151,93	185,88	

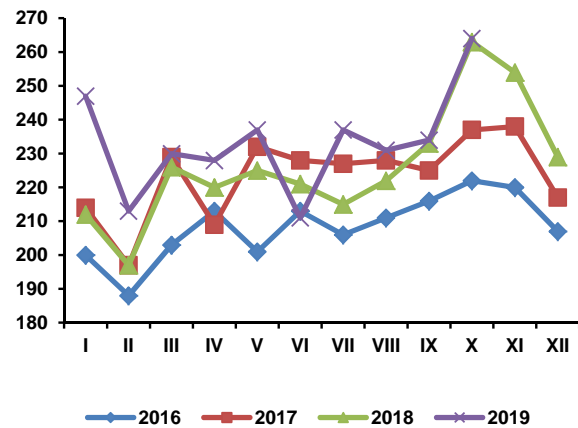
Źródło: Dane KE.

Tab. 6. Spożycie mięsa drobiowego i wędlin drobiowych wg budżetów rodzinnych (w kg/1 osobę miesięcznie)

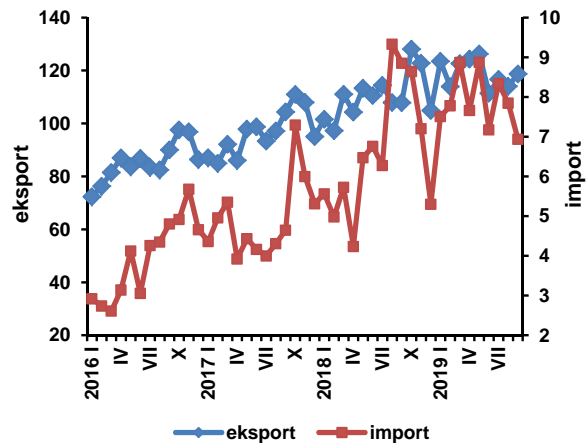
Kwartał	Mięso drobiowe			Wędliny drobiowe		
	2017	2018	2019	2016	2017	2018
I	1,54	1,57	1,52	0,19	0,19	0,20
II	1,56	1,48	1,50	0,18	0,18	0,20
III	1,54	1,43		0,19	0,20	
IV	1,57	1,61		0,19	0,20	

Źródło: Dane GUS.

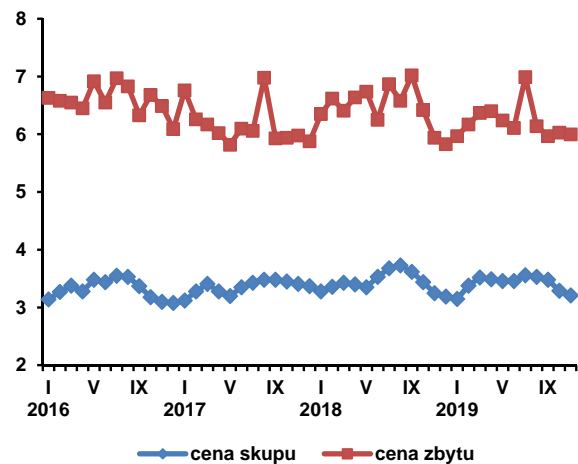
Rys. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu pow. 50 osób (tys. ton)

Rys. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tys. ton)

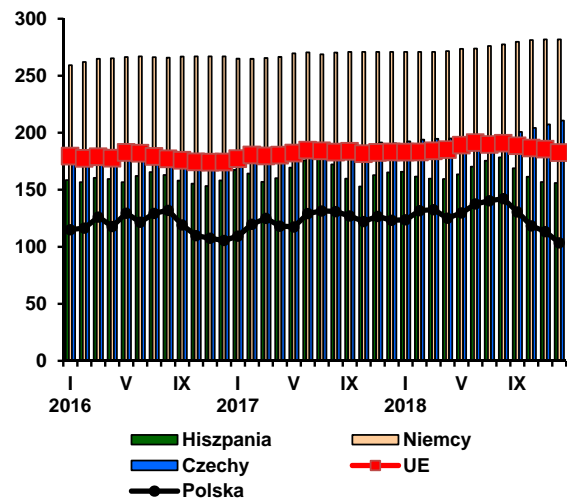

Rys. 3. Ceny skupu brojlerów kurcząt i ceny zbytu tuszek kurcząt średnio w Polsce w zł/kg*

*trzeci tydzień każdego miesiąca, tuszka - konfekcjonowane

Rys. 4. Ceny zbytu tuszek kurcząt w wybranych krajach UE, w EUR/100 kg

Źródło: Dane GUS, KE, MRiRW i MF.

**Danuta
Zawadzka**

W okresie od stycznia do końca lipca 2019 r. uboje owiec w UE-28 były o 4% większe niż przed rokiem, a w okresie od stycznia do końca sierpnia o 2,9%. Spowolnienie dynamiki wzrostu ubojów może zapowiadać zmianę tendencji, a tym samym zmianę tendencji cen. Tym bardziej, że dotyczy to największych producentów, jak Wielka Brytania czy Rumunia.

W 2019 r., w Unii Europejskiej mamy do czynienia z postępującym spadkiem cen jagniąt i owiec ciężkich. W I kwartale 2019 r. przeciętna cena jagniąt w UE-28 wyniosła 528 EUR/100 kg wagi poubojowej, w II kwartale 538 EUR, a w III kwartale 530 EUR/100 kg. Cena w I kwartale była o 1% niższa niż rok wcześniej, a w II kwartale o 4% wyższa. Wzrost ceny był jednak krótkotrwały, bo w III kwartale cena jagniąt była ponownie o 4% niższa niż rok wcześniej. W październiku cena jagniąt wyniosła 569 EUR i była o 1% niższa niż w październiku 2018 r. Ceny owiec ciężkich obniżyły się w jeszcze większym stopniu. Przeciętna w UE-28 cena owiec ciężkich wyniosła w I kwartale 2019 r. 503 EUR/100 kg i była o 6% niższa niż rok wcześniej. W II kwartale wyniosła ona 540 EUR, a w III kwartale 465 EUR. Ceny te były niższe niż w analogicznych kwartałach przed rokiem odpowiednio o 11% i 8%. W październiku przeciętna cena owiec ciężkich w UE-28 wyniosła 466 EUR/100 kg i była o 2% niższa niż przed rokiem.

W odróżnieniu od przeciętnych cen unijnych, ceny polskich owiec ciężkich były wyższe w relacji rocznej. W I kwartale 2019 r. cena owiec wyniosła 435 EUR/100 kg, a w II kwartale 444 EUR/100 kg. Ceny te były wyższe niż w analogicznych kwartałach 2018 r. odpowiednio o 18% i 20%. W III kwartale cena ta wyniosła 436 EUR i była o 2,6% wyższa. W rezultacie nierównomiernych zmian cen w Polsce i średniej w UE-28 zmaleła różnica w poziomie tych cen. W III kwartale 2018 r. wynosiła ona 18% na niekorzyść cen polskich owiec, a w III kwartale 2019 r. zmniejszyła się do 6%. W październiku 2019 r. cena polskich owiec ciężkich wyniosła 434 EUR/100 kg i była o 2,6% wyższa niż w październiku 2018 r. W stosunku do średniej ceny w UE-28 była ona o 7% niższa.

Wzrost cen wyrażonych w euro nie przełożył się na adekwatny wzrost cen wyrażonych w złotych, pomimo sprzyjającej im deprecjacji złotego względem euro. W I kwartale 2019 r. przeciętna cena skupu owiec w Polsce wyniosła 6,62 zł/kg, a w II kwartale 6,55 zł/kg. Cena

w I kwartale była o 3% niższa niż rok wcześniej, a w II kwartale o 1% wyższa. W III kwartale cena skupu owiec wyniosła 6,10 zł/kg i była o 6% wyższa niż w analogicznym kwartale 2018 r. W październiku cena skupu owiec wyniosła 6,22 zł/kg i była o prawie 2% wyższa niż rok wcześniej.

W krótkookresowej prognozie Komisji Europejskiej¹ założono spadek podaży na ok. 22 tys. t. Jest to relatywnie mało i w związku z tym spadek spożycia może być niewielki. Zdaniem Komisji w 2019 r. spożycie baraniny może wynieść (średnio w UE-28) 1,7 kg/mieszkańca (w wadze detalicznej), wobec 1,8 kg/mieszkańca rok wcześniej. Do spadku spożycia przyczyni się wzrost cen detalicznych, które nie korelują ze spadkiem cen żywców baranin. W październiku 2019 r. średnie ceny detaliczne baraniny w UE-28 były o 2,1% wyższe niż w październiku 2018 r. Wzrost cen większy od średniego w UE-28, nastąpił w Rumunii (o 6,9%), Bułgarii (o 5,7%), na Cyprze (o 4,7%) i na Litwie (o 4,2%), a także w Holandii (o 3,7%), Polsce (o 3,6%) i w Niemczech (o 3,3%). Spadek cen detalicznych baraniny miał miejsce w Irlandii (o 4,7%) i w znacznie mniejszym stopniu (nie przekraczającym 1%) w Grecji, Chorwacji i Luksemburgu.

Z dotychczasowych danych wynika, że w okresie od stycznia do końca września 2019 r. do UE-28 sprowadzono z krajów trzecich 117,6 tys. t produktów baranin (w wadze poubojowej). Import ten był o 21,6% mniejszy niż w analogicznym okresie rok wcześniej, w tym mięsa o 22,2%. Spośród krajów UE-28 największymi importarami były: Wielka Brytania, Holandia i Niemcy. Import do tych trzech krajów stanowił ok. 80% ogólnego importu do UE-28. Import do Niemiec był o 24,0% mniejszy niż rok wcześniej, do Holandii o 17,1%, a do Wlk. Brytanii o 22,8%. Produkty baranie importowano głównie z Nowej Zelandii i Australii. W I półroczu 2019 r. import z Nowej Zelandii był o 20% mniejszy niż przed rokiem, a z Australii o 22%.

¹ Short-Term Outlook for EU Agricultural Markets, Autumn 2019.

Tab. 1. Produkcja baraniny w Polsce (w tonach wagi poubojowej)

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	zmiana w % 2018/2017
I półrocze	735	672	603	89,7
II półrocze	531	618	675	109,2
Rok	1 266	1 290	1 278	99,1

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Polski handel zagraniczny żywcem i mięsem baranin w ekwiwalencie mięsa (tony)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Eksport 2018	66,9	66,2	196,5	35,2	91,4	92,2	73,0	52,8	61,4	31,1	42,9	73,4	883
2019	62,0	54,5	45,3	194,3	49,8	67,5	98,9	40,5	59,3	x	x	x	x
miesiąc roku poprzedniego = 100	92,7	82,3	23,1	552,0	54,5	73,2	135,5	76,7	96,6	x	x	x	x
Import 2018	82,6	87,2	84,4	87,7	75,6	55,3	77,4	57,0	85,6	43,8	166,5	92,8	996
2019	73,6	129,6	97,8	132,5	106,3	148,2	74,5	54,9	80,4	x	x	x	x
miesiąc roku poprzedniego = 100	89,1	148,6	115,9	151,1	140,6	268,0	96,3	96,3	93,9	x	x	x	x

Źródło: Dane MF.

Tab. 3. Przeciętne ceny skupu owiec w Polsce (w zł/kg wagi żywej)

Lata	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
2017/2018	6,21	7,56	6,11	6,59	7,77	6,50	6,81	6,12	6,28	5,14	5,83	6,11
2018/2019	5,61	7,42	6,24	6,66	6,97	7,32	6,18	6,16	6,11	5,93	6,26	6,22
miesiąc roku poprzedniego = 100	90,3	98,1	102,1	101,1	89,7	112,6	90,7	100,7	97,3	115,4	107,4	101,8

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Średnie ceny zakupu owiec żywych w Polsce

Wyszczególnienie	zł/kg		EUR/kg	
	cena za wagę żywą	cena za wagę poubojową	cena za wagę żywą	cena za wagę poubojową
VIII 2018	7,4	15,7	1,74	3,70
IX	7,8	16,5	1,80	3,83
X	7,7	16,4	1,79	3,80
XI	7,5	16,0	1,75	3,72
XII	8,0	17,0	1,86	3,95
I 2019	7,7	16,3	1,78	3,79
II	7,8	16,5	1,80	3,82
III	7,8	16,5	1,82	3,87
IV	8,4	17,8	1,95	4,14
V	7,9	16,8	1,84	3,91
VI	7,7	16,5	1,80	3,83
VII	8,0	16,9	1,88	3,99
VIII	7,9	16,9	1,82	3,87
IX	7,7	16,3	1,76	3,75
x	7,7	16,3	1,78	3,78

Źródło: Dane Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW oraz przeliczenia własne.

Tab. 5. Przeciętne ceny detaliczne udźca baraniego w Polsce (zł/kg)

Lata	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
2017/18	55,55	54,52	55,16	54,91	54,80	53,99	52,97	52,89	54,96	55,32	55,00	54,96
2018/19	54,91	53,32	52,28	52,93	53,69	54,97	54,68	54,16	54,89	56,02	56,49	56,47
miesiąc roku poprzedniego = 100	98,8	97,8	94,8	96,4	98,0	101,8	103,2	102,4	99,9	101,3	102,7	102,7

Źródło: Dane GUS.

Tab. 6. Przeciętne ceny jagniąt w UE-28 i we Włoszech (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
UE-28												
2017/2018	603,7	597,1	542,6	516,2	534,5	523,5	511,1	511,5	523,8	555,5	575,3	574,3
2018/2019	557,7	571,6	540,2	518,8	524,7	566,8	534,1	513,8	516,8	523,4	550,2	568,9
miesiąc roku poprzedniego = 100	92,4	95,7	99,6	100,5	98,2	108,3	104,5	100,4	98,7	94,2	95,6	99,1
Włochy												
2017/2018	681,0	681,5	554,2	499,8	586,9	535,5	500,0	510,7	576,5	592,0	602,1	620,2
2018/2019	603,0	656,5	540,8	518,8	514,3	692,8	553,2	553,5	544,8	563,6	597,3	620,0
miesiąc roku poprzedniego = 100	88,5	96,3	97,6	103,8	87,6	129,4	110,6	104,9	94,5	95,2	99,2	100,0

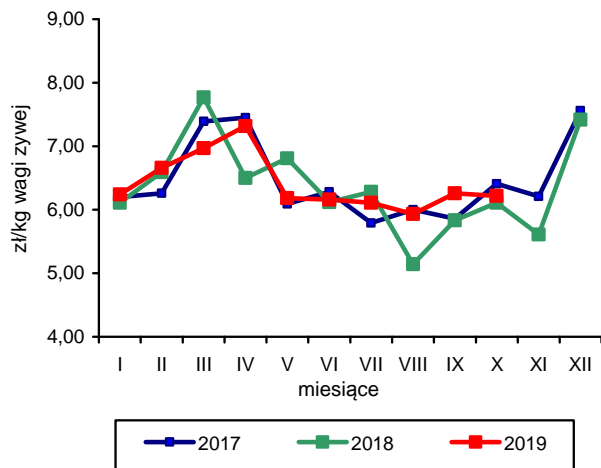
Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab.7. Przeciętne ceny owiec ciężkich w UE-28 i w Wielkiej Brytanii (EUR/100 kg wagi poubojowej)

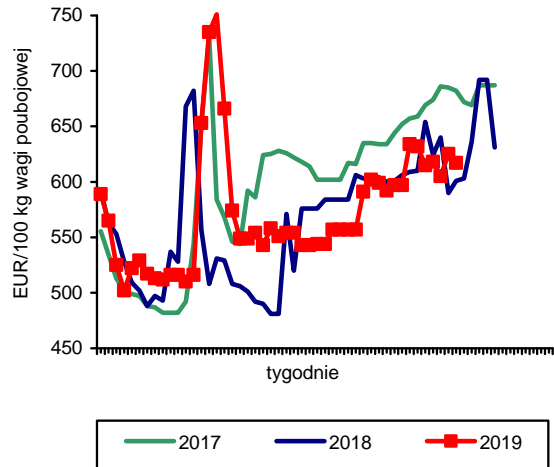
Lata	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
UE-28												
2017/2018	488,1	495,5	494,9	521,5	586,9	616,0	618,4	581,3	518,0	501,2	491,8	477,2
2018/2019	482,1	490,3	501,4	498,3	510,7	549,7	542,8	519,1	477,6	461,1	462,4	466,4
miesiąc roku poprzedniego = 100	98,8	99,0	101,3	95,6	87,0	89,2	87,8	89,3	92,2	92,0	94,0	97,7
Wielka Brytania												
2017/2018	442,9	450,9	465,5	517,8	582,0	647,3	649,4	598,8	491,1	471,9	456,2	438,6
2018/2019	448,1	457,7	484,1	482,8	493,1	538,0	537,2	510,1	456,3	427,1	420,3	422,4
miesiąc roku poprzedniego = 100	101,2	101,5	104,0	93,2	84,7	83,1	82,7	85,2	92,9	90,5	92,1	96,3

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

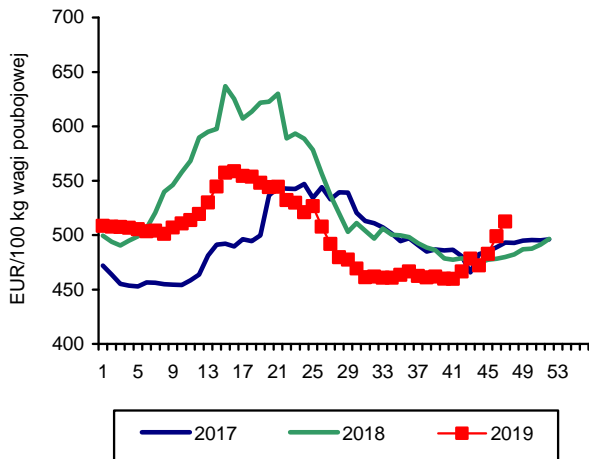
Rys. 1. Ceny skupu żywca baraniego w Polsce w zł/kg

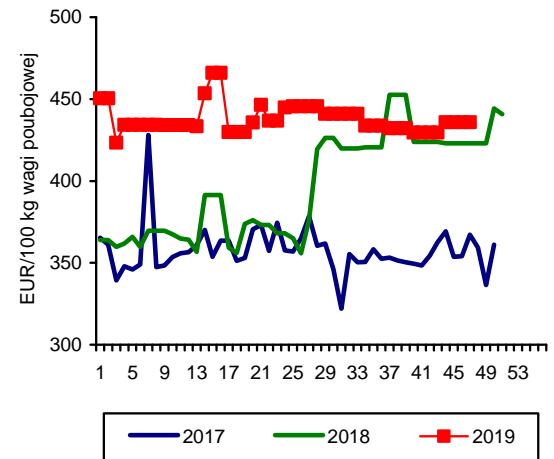
Rys. 2. Ceny jagniąt we Włoszech

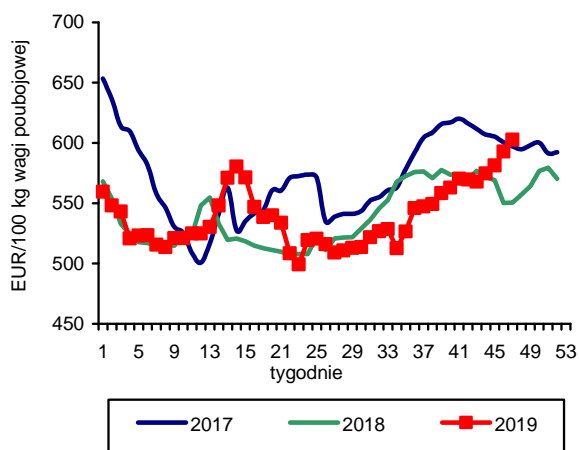
Rys. 3. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w UE-28

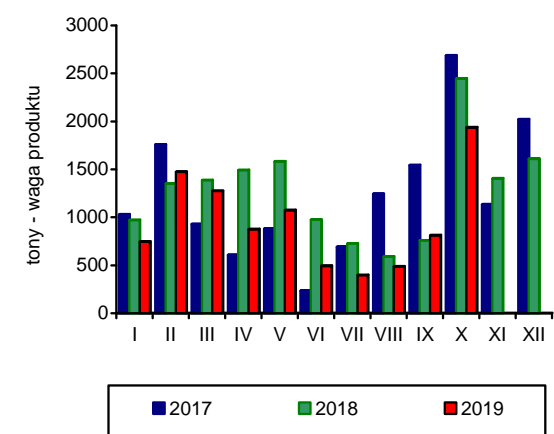
Rys. 4. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w Polsce

Rys. 5. Ceny jagniąt w UE-28

Rys. 6. Import baraniny i jagnięciny z Australii przez kraje UE-28

Źródło: GUS, Komisja Europejska, MAF, AFFA.

**Krzysztof
Hryszko**

Połowy ryb na Morzu Bałtyckim wyniosły, wg wstępnych danych, w okresie styczeń–październik 2019 r. 130,6 tys. t i były o 0,3% mniejsze niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Spadek wyładunków dotyczył śledzi (17,4% do 32,9 tys. t), pod wpływem zmniejszenia kwot połowowych dostępnych w br. polskim armatorom oraz dorszy (o 26,0% do 4,2 tys. t) w konsekwencji zamknięcia połowów tych ryb na części morza w końcu lipca. Połowy szprotów wyniosły 69,9 tys. t i były większe niż przed rokiem o 6,3%, a storni 15,0 tys. ton (wzrost o 12,6%).

Znacząco wyższe były także połowy pozostałych gatunków ryb (o 34,8% do 8,6 tys. ton). Zmienne tendencje obserwowano w połowach ryb liczonych w sztukach – troci i łososi. Odłowy troci wyniosły zaledwie 21,6 tys. szt wobec 56,2 tys. szt złowionych w analogicznym okresie 2018 r. Wyładunki łososi bałtyckich zmniejszyły się natomiast o 2,0% do 5,9 tys. szt. Perspektywy połowów ryb na Morzu Bałtyckim w najbliższej przyszłości pozostają złe, czego wyrazem jest przyjęcie limitów na 2020 r. Zgodnie z decyzją Rady Unii Europejskiej w dalszym ciągu jednostki nie będą mogły poławiać dorszy wschodniobałtyckich, poza niewielką ilością w ramach przyłowu w połowach innych gatunków ryb. Dostępny limit połowowy dorszy zachodniobałtyckich został obniżony o 60%, śledzi ze stada zachodniego o 65%, a centralnego o 10%. Limit szprotów zredukowano w porównaniu z 2019 r. o 22%. Łączna kwota połowowa dostępna polskim rybakom będzie zatem w 2020 r. o ok. 1/5 mniejsza niż rok wcześniej.

W okresie trzech kwartałów 2019 r. produkcja w zakładach przetwórstwa rybnego (zatrudnienie powyżej 49 osób) wyniosła 367,9 tys. t i była o 5,7% większa niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. W największym stopniu zwiększono produkcję całych ryb morskich mrożonych (o 51,7% do 33,9 tys. t) i ryb solonych (o 27,0% do 6,9 tys. ton). Produkcja świeżych i chłodzonych filetów z ryb morskich była większa niż przed rokiem o 5,8% (56,7 tys. t), a przetworów i konserw o 2,8% (187,3 tys. t), przy niewielkiej obniżce podaży ryb wędzonych (o 0,3% do 56,0 tys. t). Spadek produkcji odnotowano głównie w przypadku mrożonych filetów z ryb morskich (o 8,6% do 18,9 tys. t).

W okresie styczeń–wrzesień 2019 r. eksport produktów rybołówstwa wyniósł 409,3 tys. t o wartości 7,13 mld zł i był odpowiednio o 11,7 i 9,5% większy niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Wywóz ryb wędzonych zwiększył się o 7,4% do 42,9 tys. t, przetworów i konserw z ryb o 0,9% do 109,5 tys. t, a filetów i mięsa z ryb zmniejszył się o 4,4% do 68,3 tys. t. W ujęciu gatunkowym największą wartość osiągnął eksport łososi (3940 mln

zł, wzrost o 8,5%), śledzi (432 mln zł, spadek o 4,6%), dorszy (424 mln zł, spadek o 8,9%), pstrągów (286 mln zł, wzrost o 20,2%) oraz mintajów (270 mln zł, wzrost o 34,6%). Wolumen importu ryb i owoców morza zwiększył się w analizowanym okresie o 3,0% i wyniósł 435,6 tys. t, natomiast jego wartość wzrosła o 12,4% do 7,28 mld zł. Zwiększono przede wszystkim przywóz ryb świeżych i chłodzonych (o 11,3% do 153,6 tys. t), przy niewielkim wzroście importu filetów i mięsa z ryb (o 0,8% do 143,2 tys. t) i spadku zapotrzebowania na ryby mrożone (o 1,8% do 77,0 tys. t). Spośród głównych gatunków ryb zwiększono tylko przywóz łososi (o 13,7% do 138,2 tys. t) i makreli (o 2,0% do 37,5 tys. ton), przy podobnym jak przed rokiem imporcie mintajów (33,6 tys. t) i ograniczonym popycie na śledzie (o 4,3% do 56,3 tys. t) i dorsze (o 21,8% do 33,5 tys. t). Ceny zakupu ryb wszystkich głównych gatunków sprowadzanych do Polski były w analizowanym okresie 2019 r. znacząco wyższe niż przed rokiem, w tym najbardziej wzrosły ceny mrożonych filetów z mintajów oraz mrożonych makrel.

W okresie styczeń–październik 2019 r. ceny detaliczne produktów rybołówstwa, w porównaniu z analogicznym okresem 2018 r., wzrosły przeciętnie o 3,7%, przy 4,6% wzroście cen żywności. W największym stopniu podrożały ryby mrożone (o 5,7%), ryby i owoce morza suszone, wędzone lub solone (o 4,1%) oraz ryby świeże i chłodzone (o 3,2%).

W I półroczu 2019 r. przeciętne wydatki gospodarstw domowych na zakup ryb i owoców morza wyniosły 54,00 zł/osobę i były o 10,6% wyższe niż rok wcześniej. W największym stopniu zwiększyły się wydatki na świeże i mrożone owoce morza (o 52,9% do 1,56 zł/osobę rocznie). Na ryby świeże i chłodzone wydatkowano o 14,3% więcej niż przed rokiem (9,60 zł/osobę), na ryby i owoce morza suszone, wędzone i solone o 13,8% więcej (23,88 zł/osobę), a na produkty z grupy pozostałych przetworów i konserw z ryb o 10,4% więcej (19,80 zł/osobę). Na poziomie roku poprzedniego utrzymały się wydatki gospodarstw domowych na zakup ryb mrożonych (10,08 zł/osobę). Udział wydatków na ryby i owoce morza w wydatkach na żywność ogółem (bez napojów bezalkoholowych) zwiększył się z 3,11 do 3,24%. W analizowanym okresie spożycie świeżych i mrożonych owoców morza zwiększyło się o 33,3%, ryb świeżych i chłodzonych o 3,7%, ryb i owoców morza suszonych, wędzonych i solonych o 2,3%, a ryb mrożonych obniżyło się o 7,2%. Badania GUS nie obejmują, z przyczyn metodologicznych, wielkości spożycia największej grupy produktów – „pozostałe przetwory z ryb i owoców morza”.

Tab. 1. Połowy ryb bałtyckich (tony, sztuki)

Miesiące	tony						sztuki	
	szprot	śledź	dorsz	plaskie	pozostałe	razem	troć wędrowną	łoś bałtycki
2015 I-XII	64 173	39 714	13 611	9 440	7 581	134 515	31 783	3 745
2016 I-XII	60 046	44 047	10 359	15 080	9 162	138 694	42 398	3 623
2017 I-XII	69 972	43 672	7 453	11 206	5 187	137 490	44 043	7 383
2018 I-XII	74 152	51 274	6 760	15 259	6 798	154 242	56 881	8 805
2018 X	2 036	5 735	856	608	552	9 787	15	2
XI	4 440	7 342	536	1 211	342	13 871	57	3
XII	3 975	4 147	529	690	105	9 446	586	2 912
2019 ^a I	7 892	2 989	308	1 519	398	13 107	1 001	179
II	11 090	3 437	202	3 087	499	18 315	1 344	272
III	17 733	5 858	613	2 389	981	27 575	4 241	1 443
IV	16 242	5 492	856	2 062	1 531	26 182	4 941	3 149
V	11 896	3 981	813	2 367	1 773	20 830	4 858	698
VI	1 579	1 850	1 028	1 354	943	6 754	426	18
VII	167	816	271	424	482	2 160	2 182	2
VIII	288	1 946	31	690	762	3 717	724	2
IX	940	2 203	50	479	782	4 454	1 887	8
X	2 065	4 290	43	664	407	7 469	-	1
Wskaźnik zmian (%)								
$\frac{X\ 2019}{X\ 2018}$	101,4	74,8	5,0	109,1	73,8	76,3	x	50,0
$\frac{I-X\ 2019}{I-X\ 2018}$	106,3	82,6	74,0	112,6	134,8	99,7	38,4	98,0

^a dane nieostateczne, stan bazy na dzień 29.11.2019 r.

Źródło: Morski Instytut Rybacki na podstawie danych MGMIŻŚ.

Tab. 2. Produkcja ryb i produktów rybnych (tony)^a

Miesiące	Filety z ryb morskich świeże lub chłodzone	Ryby, filety oraz mięso z ryb mrożone	Ryby solone, suszone i wędzone	Przetwory i konserwy rybne				Razem
				razem	w tym			
					śledzie	sardynki i szprotki	makrele	
2015 I-XII	20 042	60 499	94 385	212 490	101 076	14 158	11 750	387 483
2016 I-XII	59 309	64 214	100 322	224 047	108 641	13 861	14 362	447 892
2017 I-XII	62 617	64 248	87 703	228 514	108 162	14 105	15 482	443 082
2018 I-XII	75 458	68 627	92 730	255 841	106 380	17 104	18 727	492 656
2018 IX	7 406	3 868	8 315	20 821	8 176	1 354	1 388	40 410
X	8 524	6 214	9 546	25 354	10 407	1 691	1 758	49 638
XI	6 816	6 363	9 869	25 311	10 817	1 436	1 935	48 356
XII	6 533	6 225	10 970	22 995	10 869	1 098	1 476	46 723
2019 I	5 995	6 530	7 124	22 881	9 171	1 185	1 849	42 530
II	6 232	8 333	6 902	22 036	8 776	1 499	1 884	43 503
III	6 075	6 781	7 899	23 866	9 306	1 507	1 862	44 621
IV	6 637	6 581	8 373	22 286	8 859	1 339	1 752	43 877
V	5 700	5 991	6 408	19 709	6 984	1 061	1 741	37 808
VI	5 238	6 629	5 732	18 339	5 956	874	1 386	35 938
VII	6 374	5 413	6 875	17 597	7 366	714	1 326	36 259
VIII	7 291	7 450	6 963	19 981	7 676	1 122	1 459	41 685
IX	7 176	6 376	7 557	20 565	8 353	1 093	1 545	41 674
Wskaźnik zmian (%)								
$\frac{IX\ 2019}{IX\ 2018}$	96,9	164,8	90,9	98,8	102,2	80,7	111,3	103,1
$\frac{I-IX\ 2019}{I-IX\ 2018}$	105,8	120,6	102,4	102,8	97,5	80,7	109,2	105,7

^a dane miesięczne o produkcji wytworzonej pochodzą od tzw. dużych jednostek przemysłowych i nieprzemysłowych, zatrudniających 50 osób i więcej, które złożyły sprawozdania

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Handel zagraniczny rybami i produktami (tys. ton)^a

Miesiące	Eksport ^b					Import				
	razem	przetwory i konserwy	filety i mięso	ryby solone, suszone i wędzone	ryby mrożone	razem	filety i mięso	ryby mrożone	przetwory i konserwy	ryby świeże lub chłodzone
2015 I-XII	440,7	126,2	73,2	55,4	83,4	533,3	182,9	87,7	48,5	176,1
2016 I-XII	469,6	135,6	78,3	59,1	85,2	569,1	199,9	104,0	45,4	178,2
2017 I-XII	478,2	140,1	87,7	54,6	81,7	576,8	194,4	109,3	44,3	180,3
2018 I-XII	511,0	149,3	97,5	59,1	86,0	600,1	206,7	108,3	44,0	194,2
2018 IX	32,1	11,6	8,6	4,4	2,4	49,3	16,6	8,4	3,5	17,4
X	42,0	14,0	9,1	6,1	3,6	64,1	21,5	11,4	4,0	22,5
XI	50,4	13,5	8,7	6,0	8,7	63,1	25,1	10,6	4,6	17,9
XII	52,0	13,2	8,2	7,0	12,4	50,2	18,2	7,9	3,3	15,9
2019 ^c I	57,2	13,4	8,4	4,9	18,2	52,8	19,2	10,0	3,6	16,1
II	53,0	12,7	7,2	4,7	11,9	52,9	19,5	9,7	3,7	16,7
III	51,0	13,3	8,5	5,3	4,2	51,7	17,9	10,7	4,4	15,6
IV	54,3	12,7	8,5	5,4	3,5	51,2	16,0	9,9	3,9	18,3
V	55,5	12,2	7,6	4,8	9,7	43,6	13,7	7,9	3,1	16,0
VI	37,4	11,1	7,1	4,2	5,4	40,9	13,8	7,5	2,6	14,0
VII	30,8	10,8	6,7	4,6	3,9	42,4	11,5	7,0	3,3	17,1
VIII	32,0	11,1	7,1	4,4	3,9	48,2	15,0	6,1	3,4	19,5
IX	38,1	12,3	7,3	4,7	7,0	51,9	16,5	8,2	3,4	20,3
Wskaźnik zmian (%)										
<u>IX 2019</u> <u>IX 2018</u>	118,7	105,5	84,6	105,5	284,7	105,2	99,6	96,8	96,4	116,5
<u>I-IX 2019</u> <u>I-IX 2018</u>	111,7	100,9	95,6	107,4	110,5	103,0	100,8	98,2	97,7	111,3

^a wskaźniki zmian obliczone na danych o większej dokładności, ^b z eksportem burtowym, ^c dane wstępne,
Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF (Ministerstwo Finansów).

Tab. 4. Ceny ryb w imporcie (zł/kg)

Miesiące	Filety ze śledzia 03049923 ^b		Mrożona makrela 03035410 ^b			Filety mrożone			Łosoś świeży 03021400 ^b	Konserwy z tuńczyka 160414 ^b
	Norwegia	Islandia	Holandia	W. Owce	Norwegia	mintaj 03047500 ^b	panga 03046200 ^b	morszczuk 03047415 ^b	Norwegia	Filipiny
						Chiny	Wietnam	Argentyna		
2015 I-XII	6,27	6,17	4,42	5,35	4,75	7,96	6,90	13,88	20,26	14,77
2016 I-XII	7,98	7,62	4,82	5,57	5,00	7,77	6,12	13,94	27,54	13,82
2017 I-XII	6,41	5,39	5,00	5,33	5,11	7,26	5,97	12,86	27,04	15,93
2018 I-XII	5,06	4,74	5,47	6,45	5,49	7,75	7,26	12,87	26,01	15,41
2018 IX	4,93	4,40	5,27	6,74	5,61	8,22	7,81	14,13	25,86	17,17
X	5,28	5,56	5,21	6,27	5,63	7,51	8,16	13,83	25,85	15,66
XI	5,54	5,53	6,22	7,02	5,86	7,71	7,21	13,87	25,14	15,78
XII	5,10	5,08	6,53	7,04	6,40	8,98	7,20	14,00	25,15	15,99
2019 ^a I	5,64	4,83	6,45	6,80	6,66	9,06	8,90	13,53	26,37	15,60
II	5,24	5,19	6,51	6,75	6,94	9,23	9,82	14,15	25,62	16,76
III	5,07	4,73	6,56	6,85	5,25	8,87	7,78	14,27	29,79	17,14
IV	5,18	4,73	6,23	7,12	7,01	9,52	9,07	13,72	30,03	16,16
V	4,96	4,63	5,70	7,07	5,86	10,10	7,74	13,52	26,07	16,40
VI	4,64	4,42	6,18	7,05	7,28	11,20	7,55	13,49	26,66	16,86
VII	5,59	4,81	6,35	8,26	6,24	10,87	7,07	13,95	26,12	16,64
VIII	4,96	4,57	6,46	7,62	6,55	10,87	9,41	13,54	24,08	16,63
IX	5,18	4,56	6,15	7,16	7,40	10,72	6,96	14,38	22,93	17,02
Wskaźnik zmian (%)										
<u>IX 2019</u> <u>IX 2018</u>	105,0	103,8	116,7	106,3	132,0	130,5	89,1	101,8	88,7	99,1
<u>I-IX 2019</u> <u>I-IX 2018</u>	104,3	110,8	120,0	112,6	118,8	132,4	119,4	111,6	99,6	111,0

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie MF.

Tab. 5. Ceny ryb w eksporcie (zł/kg)

Miesiące	Przetwory ze śledzi 16041291 ^b	Filety z dorsza 03047190 ^b			Łosoś wędzony 03054100 ^b	Pstrąg wędzony 03054300 ^b	Krewetki przetw. 160521 ^b	Makreła mrożona 03035410 ^b	Filety z łososi 03048100 ^b
	Niemcy	Wielka Brytania	Dania	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Ukraina	Wietnam
2015 I-XII	9,03	25,09	21,54	22,24	52,10	51,17	58,25	5,33	20,18
2016 I-XII	10,96	27,52	24,47	25,75	57,20	54,80	96,26	5,74	24,20
2017 I-XII	11,43	24,67	23,89	23,68	64,45	53,57	115,21	6,57	28,54
2018 I-XII	10,76	28,30	22,53	26,63	63,75	62,19	82,82	5,69	26,73
2018 IX	10,90	30,00	26,19	29,08	66,53	65,18	65,18	6,23	27,59
X	11,17	28,44	30,81	28,07	66,82	64,73	63,54	6,24	26,75
XI	10,78	28,69	24,05	27,65	67,21	66,01	65,45	7,58	27,39
XII	11,12	27,07	21,31	29,18	69,83	65,45	57,96	7,77	26,44
2019 ^a I	11,18	28,96	22,64	29,67	66,52	64,75	61,55	7,54	27,60
II	10,88	28,69	23,00	27,39	66,14	67,72	61,35	7,70	29,27
III	10,84	32,16	27,97	28,74	66,45	67,25	57,57	7,61	27,37
IV	10,37	28,85	23,51	29,73	67,72	66,15	63,94	7,59	28,86
V	10,32	29,60	23,17	29,60	67,15	67,07	57,88	7,22	28,02
VI	10,56	29,30	28,14	29,94	66,06	65,19	65,68	7,67	28,94
VII	10,59	30,32	21,31	30,69	65,63	66,13	61,52	7,59	27,45
VIII	10,47	27,72	25,88	28,94	67,76	66,79	61,90	7,64	27,95
IX	10,77	29,64	26,95	30,08	68,18	64,77	51,39	7,66	30,33
Wskaźnik zmian (%)									
<u>IX 2019</u> <u>IX 2018</u>	98,8	98,8	102,9	103,4	102,5	99,4	78,9	123,0	109,9
<u>I-IX 2019</u> <u>I-IX 2018</u>	100,3	104,4	112,9	111,7	108,0	108,8	64,4	134,8	106,3

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 6. Ceny zbytu ryb i produktów rybnych (zł/kg z VAT) oraz udział ceny zbytu w cenie detalicznej

Miesiące	Karp żywy	Pstrąg świeży niepatroszony		Filety z morszczuka		Filety z mintaja		Śledź solony, odgłowiony niepatroszony		Platy/filety ze śledzi		
2015 I-XII	10,70	-	13,53	61%	14,85	66%	11,78	-	10,01	81%	10,46	70%
2016 I-XII	11,49	-	13,67	60%	15,34	64%	14,76	-	10,58	84%	11,46	74%
2017 I-XII	12,25	-	14,15	61%	15,60	63%	17,46	-	11,22	85%	12,25	74%
2018 I-XII	12,93	-	13,95	59%	16,05	66%	20,02	-	10,86	83%	10,89	68%
2018 X	13,27	-	13,89	58%	16,41	68%	20,59	-	10,92	83%	10,75	67%
XI	12,37	-	13,96	59%	16,40	68%	20,53	-	10,42	80%	10,70	67%
XII	12,42	-	14,02	58%	16,31	67%	20,55	-	10,49	80%	10,80	68%
2019 I	12,36	-	14,12	58%	16,33	66%	21,35	-	10,43	-	10,70	67%
II	12,28	-	14,04	58%	16,30	65%	21,38	-	10,39	-	10,78	67%
III	12,18	-	14,15	57%	16,39	65%	21,24	-	10,43	-	10,86	68%
IV	12,13	-	15,03	60%	16,39	65%	21,32	-	10,39	-	10,75	67%
V	12,13	-	14,90	61%	17,32	69%	21,95	-	10,42	-	10,80	67%
VI	12,11	-	14,84	60%	17,28	69%	21,81	-	10,37	-	10,71	66%
VII	12,24	-	14,88	60%	16,84	67%	22,12	-	10,34	-	10,72	66%
VIII	12,31	-	14,92	60%	16,87	67%	22,41	-	10,38	-	10,79	66%
IX	12,46	-	14,90	60%	16,98	67%	22,58	-	10,50	-	10,81	66%
X	12,35	-	15,08	61%	16,70	65%	22,45	-	10,40	-	10,87	67%
Wskaźnik zmian (%)												
<u>X 2019</u> <u>X 2018</u>	93,1	x	108,6	x	101,8	x	109,0	x	95,2	x	101,1	x
<u>I-X 2019</u> <u>I-X 2018</u>	94,0	x	105,3	x	104,7	x	109,8	x	95,1	x	98,7	x

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

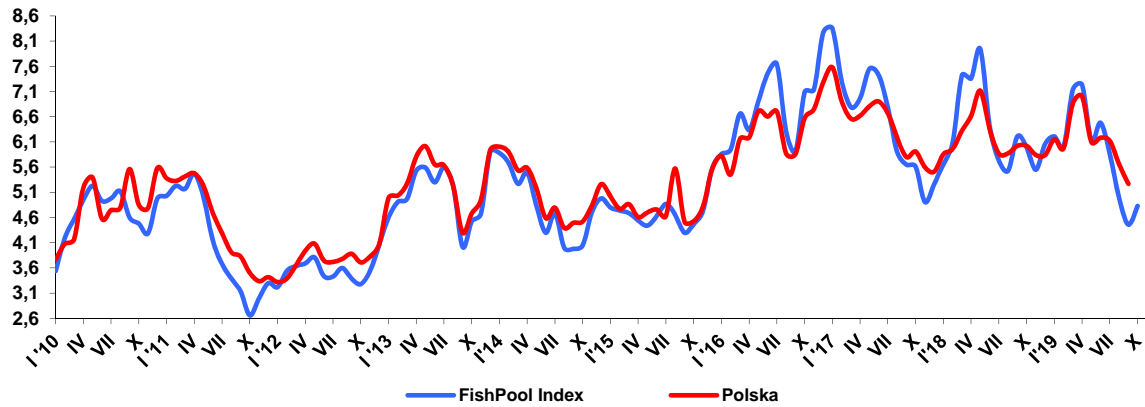
Tab. 7. Ceny detaliczne wybranych ryb i produktów rybnych (zł/kg)

Miesiące	Filety mrożone		Ryby wędzone			Konserwy			Platy śledziowe	Karp świeży	Pstrąg świeży
	morszczuk	dorsz	łosoś	pstrąg	makreła	filety ze śledzia w sosie pom. ^a	sardynki w oleju	tuńczyk w sosie wł.			
2015I-XII	22,58	30,52	76,20	32,40	15,88	25,16	27,85	33,53	15,00	14,18	22,33
2016I-XII	24,10	32,40	84,50	33,04	15,58	25,19	28,06	33,18	15,45	14,44	22,84
2017I-XII	24,66	32,54	101,80	33,38	16,12	25,61	29,44	32,94	16,55	14,98	23,35
2018I-XII	24,35	32,75	101,00	33,67	16,38	26,58	30,31	33,76	16,01	15,44	23,72
2018 X	24,25	32,88	101,90	33,84	16,47	26,77	30,06	33,88	16,08	-	23,81
XI	24,29	33,08	101,80	33,98	16,81	26,61	29,88	34,00	16,09	16,65	23,55
XII	24,25	33,09	101,20	33,96	17,17	26,84	29,81	33,82	15,94	14,85	24,03
2019 I	24,90	33,71	102,20	34,02	17,51	27,81	30,00	33,88	16,04	15,66	24,23
II	25,04	33,94	101,60	34,34	17,54	28,10	30,44	33,82	16,09	15,57	24,16
III	25,04	34,22	101,80	34,39	17,71	28,13	30,19	33,88	16,01	-	24,81
IV	25,23	34,32	101,60	34,61	17,90	28,52	30,19	33,88	16,07	-	25,08
V	25,16	34,58	101,70	34,83	18,04	28,74	30,25	34,24	16,15	-	24,46
VI	25,07	34,67	100,50	34,95	18,08	28,61	30,13	34,41	16,19	-	24,54
VII	25,03	35,27	100,80	35,03	18,25	29,03	29,94	34,71	16,32	-	24,85
VIII	25,26	35,28	100,80	35,00	18,20	28,94	29,75	34,76	16,34	-	25,01
IX	25,30	35,93	100,30	34,83	18,32	29,03	30,19	35,12	16,31	-	25,01
X	25,52	36,10	100,40	35,32	18,72	29,52	30,19	35,12	16,33	-	24,85
Wskaźnik zmian (%)											
$\frac{X\ 2019}{X\ 2018}$	105,2	109,8	98,5	104,4	113,7	x	100,4	103,7	101,6	x	104,4
$\frac{I-X\ 2019}{I-X\ 2018}$	103,3	106,5	100,3	103,3	110,9	x	99,1	102,0	101,1	103,2	104,2

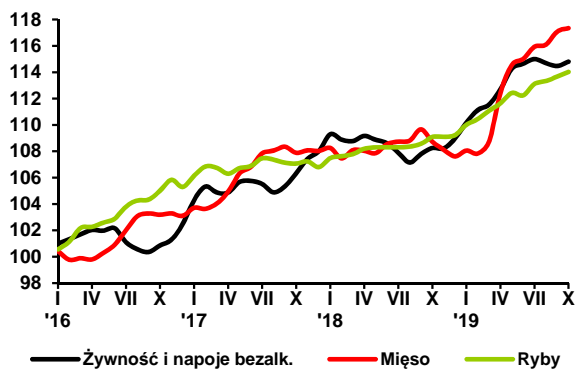
^a od 2019 r. filet rybny w sosie pomidorowym

Źródło: Dane GUS.

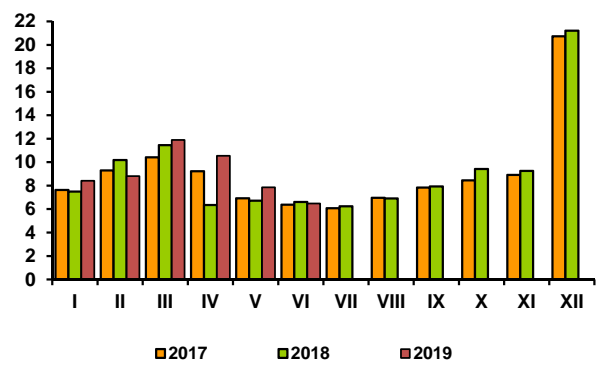
Rys. 1. Cena świeżych lososi norweskich (na podstawie Fish Pool, 3-6 kg) i średnie ceny płacone przez krajowych importerów (EUR/kg)

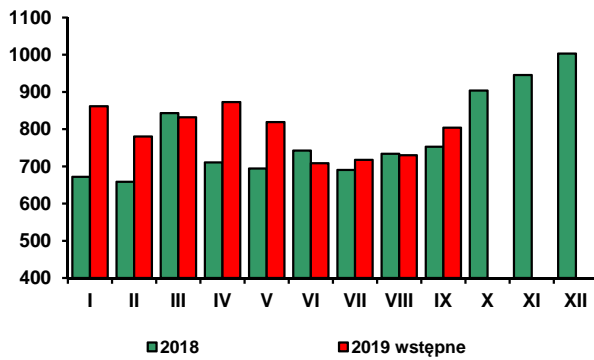
Rys. 2. Dynamika cen detalicznych (XII 2015=100)

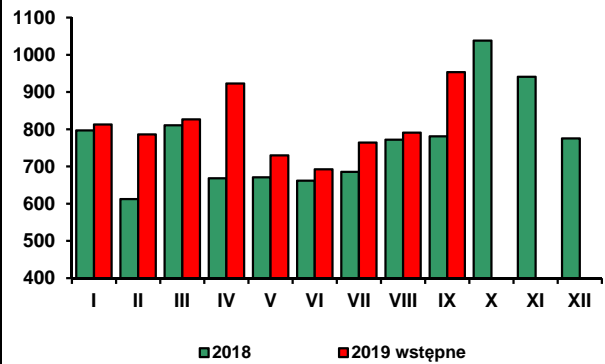
Rys. 3. Przeciętne miesięczne wydatki na zakup ryb i przetworów rybnych (w zł/osobę)

Rys. 4. Eksport ryb i produktów rybnych (mln zł)

Rys. 5. Import ryb i produktów rybnych (mln zł)

Źródło: Rys. 1 – Fish Pool i MF, rys. 2-3 – dane GUS, rys. 4-5 - dane MF.

Od sierpnia 2017 r. do maja 2019 r. na krajowym rynku środków produkcji dla rolnictwa obserwowano systematyczny wzrost cen. Od czerwca ceny są jednak stabilne, co ma związek m.in. ze stosunkowo niewielkim popytem, wyraźnie mniejszym w porównaniu z pierwszymi miesiącami bieżącego roku. W październiku br. w porównaniu z miesiącem poprzednim niewielki wzrost cen maszyn i materiałów budowlanych został zniwelowany obniżkami cen bezpośrednich nośników energii. Ceny nawozów mineralnych oraz środków ochrony roślin nie zmieniły się istotnie. Pomimo niewielkich zmian cen jakie obserwowano od czerwca br. większość środków produkcji dla rolnictwa w październiku 2019 r. była wyraźnie droższa w porównaniu z październikiem 2018 r., przy czym najbardziej w relacji rocznej podrożały nawozy mineralne oraz maszyny rolnicze.

Od września ub.r. do kwietnia br. ceny nawozów mineralnych na krajowym rynku wyraźnie rosły. Było to związane m.in. z podwyżkami cen nawozów w handlu światowym, które były obserwowane do końca 2018 r., ale też z sezonowym wzrostem popytu na polskim rynku w pierwszych miesiącach br. W maju br. pod wpływem słabnącego popytu na nawozy, wzrostowy trend cen został jednak zatrzymany. W kolejnych miesiącach br. tempo zmian cen nawozów również było niewielkie. We wrześniu br. nawozy mineralne nawet potaniały o 0,2% w porównaniu z miesiącem poprzednim, a w październiku pozostały stabilne. Pomimo to, w związku z wcześniejszymi podwyżkami, ceny w październiku były średnio o 8,7% wyższe niż rok wcześniej, a najbardziej w relacji rocznej podrożały nawozy azotowe. Należy jednak podkreślić, że roczna dynamika zmian stopniowo maleje. Dla porównania jeszcze w sierpniu br. nawozy były o 10,4% droższe niż rok wcześniej.

Ocenia się, że w najbliższych miesiącach ceny nawozów na krajowym rynku pod wpływem stopniowo rosnącego popytu mogą nieznacznie wzrosnąć, jednak skala podwyżek będzie raczej niewielka, zdecydowanie mniejsza niż rok wcześniej. Istotny wpływ na kształtowanie cen na krajowym rynku mają bowiem ceny światowe, a te od początku br. znajdują się w trendzie spadkowym. Niemniej jednak na krajowym rynku na początku 2020 r. ceny detaliczne nawozów mineralnych prawdopodobnie nadal pozostaną na poziomie średnio o ok. 7-8% wyższym niż rok wcześniej.

W październiku br. w porównaniu z miesiącem poprzednim relacje cen nawozów mineralnych do cen skupu pszenicy uległy niewielkiej poprawie. Były one jednak dla producentów rolnych wyraźnie gorsze niż rok wcześniej. Średnio na zakup 1 kg czystego składnika nawozu mineralnego należało przeznaczyć równowartość 5,6 kg pszenicy, tj. o 0,1 kg mniej niż miesiąc wcześniej, ale o 1,3 kg więcej niż rok wcześniej. Z kolei relacje cen nawozów do cen skupu żywca wieprzowego były trochę gorsze niż miesiąc wcześniej, ale bardziej korzystne

dla rolników niż przed rokiem. Średnio na zakup 100 kg czystego składnika nawozu mineralnego należało w październiku br. przeznaczyć równowartość 63,6 kg żywca wieprzowego, tj. o 0,6 kg więcej w porównaniu z wrześniem br. oraz o 14,7 kg mniej niż rok wcześniej.

Od czerwca br. ceny bezpośrednich nośników energii na krajowym rynku systematycznie maleją, co ma związek m.in. ze stopniowym spadkiem cen surowców energetycznych w handlu światowym. W październiku i wrześniu br. tempo spadku cen na krajowym rynku było jednak mniejsze niż we wcześniejszych trzech miesiącach. Ceny bezpośrednich nośników energii zmalały w październiku o 0,2%, przy czym potaniała przede wszystkim benzyna 95-oktanowa, olej napędowy oraz gaz ziemny propan-butan LPG. Ceny bezpośrednich nośników energii były w październiku br. średnio o 4,6% niższe niż rok wcześniej. Obniżki cen w tym okresie dotyczyły przede wszystkim gazu ziemnego LPG i energii elektrycznej, ale też w mniejszym stopniu paliw ropopochodnych. Przykładowo olej napędowy był o 3,5% tańszy w stosunku do października 2018 r.

W pierwszym kwartale 2019 r. na rynku maszyn rolniczych obserwowano wyraźny comiesięczny wzrost cen, natomiast w kolejnych miesiącach br. tempo wzrostu cen wyraźnie zmalało. W październiku br. średnie podwyżki cen nie przekroczyły 0,3%. Aczkolwiek w ciągu 12 miesięcy wzrost cen wyniósł średnio 5,6%. Należy jednak podkreślić, że podobnie jak w przypadku nawozów mineralnych, roczna dynamika cen stopniowo maleje. Dla porównania w maju br. maszyny rolnicze były średnio o 6,9% droższe niż rok wcześniej, a w styczniu br. roczna dynamika cen wyniosła 7,5%.

Od początku br. stopniowo maleje tempo wzrostu cen na rynku materiałów budowlanych. W październiku br. ceny, w porównaniu z poprzednim miesiącem, wzrosły przeciętnie o niecałe 0,2%. W ciągu ostatnich 12 miesięcy materiały budowlane podrożały średnio o 4,5%, a najbardziej w tym okresie wzrosły ceny cementu.

W br. ceny środków ochrony roślin systematycznie rosną, jednak dynamika cen jest stosunkowo niewielka. W październiku br. środki ochrony roślin podrożały przeciętnie o 0,1% w porównaniu z poprzednim miesiącem. W relacji rocznej ceny środków ochrony roślin wzrosły średnio o 2,0%. Najbardziej w tym okresie podrożał środek do zwalczania chwastów Chwastox Extra (o 7,5%).

**Arkadiusz
Zalewski**

Tab. 1. Ceny nawozów mineralnych i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj nawozu	Jedn. miary	Ceny (zł)	Dynamika cen (%)					Relacje 1 kg NPK do:	
			X 2019	X 2019 IX 2019	X 2019 XII 2018	X 2019 X 2018	I-X 2019 I-X 2018	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Saletrzak 28%N	1 dt	119,48	99,8	106,3	111,0	111,3	6,42	0,72	
Saletra amonowa 34%N	1 dt	132,12	99,7	104,0	108,2	108,2	5,85	0,66	
Mocznik 46%N	1 dt	161,76	100,1	105,7	111,9	111,3	5,29	0,60	
Superfosfat granulowany 20%P ₂ O ₅	1 dt	92,92	100,4	108,0	108,9	106,5	6,99	0,79	
Superfosfat potrójny 40%P ₂ O ₅	1 dt	163,64	100,0	104,5	106,8	106,8	6,16	0,69	
Fosforan amonu 18%N, 46% P ₂ O ₅	1 dt	216,64	100,1	104,0	106,8	110,3	5,10	0,57	
Sól potasowa 60%K ₂ O	1 dt	169,08	100,3	107,4	108,4	107,5	4,24	0,48	
Polifoska 8% N, 24% P ₂ O ₅ , 24% K ₂ O	1 dt	188,00	100,3	105,1	107,4	109,2	5,05	0,57	

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 2. Ceny środków ochrony roślin i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny (zł)	Dynamika cen (%)					Relacje środków ochrony do:	
			X 2019	X 2019 IX 2019	X 2019 XII 2018	X 2019 X 2018	I-X 2019 I-X 2018	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Mospilan 20 SP	80 g	45,87	99,8	100,8	100,9	100,7	69,05	7,79	
Dursban 480 EC	1 l	49,79	100,4	101,6	101,9	101,4	74,95	8,45	
Decis Mega 50 EW	250 ml	39,41	100,1	103,2	103,4	103,9	59,33	6,69	
Zaprawa nasienna „T75 DS/WS”	0,8 kg	45,99	100,7	105,2	105,7	104,8	69,23	7,81	
Gwarant 500 SC	1 l	52,77	100,1	99,5	99,9	99,7	79,44	8,96	
Miedzian 50 WP	1,5 kg	67,06	99,9	100,6	100,6	100,7	100,95	11,39	
Roundup	1 l	38,91	99,6	101,2	101,7	102,8	58,57	6,61	
Acrobat MZ 69 WG	1 kg	88,90	100,2	102,6	102,8	103,3	133,83	15,09	
Fusilade Forte	1 l	130,43	99,9	94,5	94,8	97,4	196,34	22,14	
Chwastox Extra 300 SL	1 l	22,07	100,4	106,8	107,5	107,1	33,22	3,75	
Środek gryzoniobójczy	1 kg	35,13	99,7	102,6	102,9	101,6	52,88	5,96	

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 3. Ceny nośników energii i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny (zł)	Dynamika cen (%)					Relacje nośników energii do:	
			X 2019	X 2019 IX 2019	X 2019 XII 2018	X 2019 X 2018	I-X 2019 I-X 2018	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Węgiel kamienny (kostka)	1 t	909,99	100,4	98,7	99,1	100,5	1369,85	154,50	
Ekogroszek	1 t	877,06	100,0	99,1	99,3	100,2	1320,28	148,91	
Benzyna bezołowiowa, 95-oktanowa	1 l	4,95	98,8	101,0	96,7	102,0	7,45	0,84	
Olej napędowy	1 l	4,98	99,2	96,0	96,5	104,6	7,50	0,85	
Olej opałowy, Ekoterm Plus	1 l	3,40	100,0	102,4	92,6	101,8	5,12	0,58	
Gaz propan-butan „LPG”	1 l	1,98	99,5	82,2	79,8	97,9	2,98	0,34	
Olej silnikowy „Castrol Magnatec 10W/40”	1 l	33,52	100,0	101,2	101,7	101,8	50,46	5,69	
Płyn do chłodziw „Pettygo”	1 l	13,01	99,9	100,3	100,5	100,3	19,58	2,21	
Energia elektryczna (taryfa G-11)	1 kWh	0,60	100,0	92,3	92,3	90,8	0,90	0,10	

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 4. Ceny materiałów budowlanych i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny (zł)	Dynamika cen (%)				Relacje materiałów budowlanych do:	
			X 2019	X 2019 IX 2019	X 2019 XII 2018	X 2019 X 2018	I-X 2019 I-X 2018	pszenicy kg
Cement	50 kg	23,82	100,2	107,0	109,1	108,6	35,86	4,04
Wapno	1 t	671,94	100,0	105,3	106,4	106,8	1011,50	114,08
Płyta styropianowa PS-E FS 15	1 m ³	180,35	100,1	99,7	100,2	102,2	271,49	30,62
Stal płaska (płaskownik)	1 t	3896,53	99,7	99,5	100,0	102,9	5865,62	661,55
Rura stalowa ocynkowana 12	1 m	15,71	99,4	105,3	106,1	106,9	23,65	2,67
Dwuteownik gruby	1 t	3838,78	99,7	100,6	101,6	104,6	5778,68	651,75
Blacha dachowa	1 m ²	32,44	100,1	102,8	104,0	105,5	48,83	5,51
Tynk „Atlas”	25 kg	54,81	100,6	105,7	108,7	106,6	82,51	9,31
Cegła pełna kl. 15	1 szt.	1,32	100,8	107,3	108,2	107,7	1,99	0,22
Okno z PCV 2 skrzydłowe	1 szt.	809,54	100,7	105,9	106,3	106,7	1218,64	137,44
Tarcica iglasta, obrzynana	1 m ³	766,55	100,4	101,7	102,2	102,1	1153,92	130,14
Płyta OSB3 18mm 1,25x1,5m	1 szt.	88,53	99,3	99,6	101,4	107,9	133,27	15,03
Okno drewniane	1 szt.	2155,98	100,8	104,8	105,6	105,9	3245,49	366,04
Drzwi płytowe zewnętrzne 2000x800 mm	1 szt.	1738,44	100,5	101,2	102,7	103,3	2616,95	295,15

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

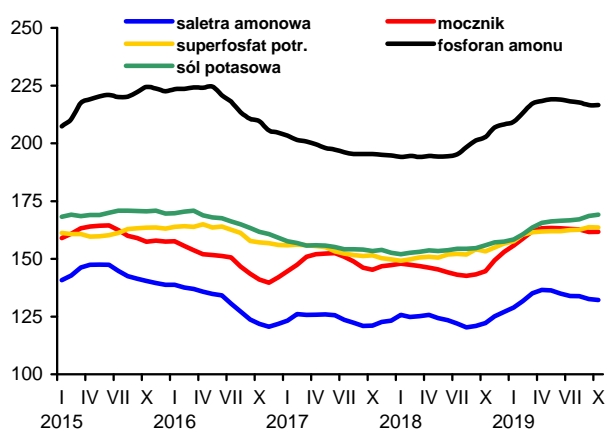
Tab. 5. Ceny maszyn i narzędzi rolniczych oraz ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Ceny (zł)	Dynamika cen (%)				Relacje środków mechanizacji do:	
		X 2019	X 2019 IX 2019	X 2019 XII 2018	X 2019 X 2018	I-X 2019 I-X 2018	pszenicy dt
Kombajn zbożowy TC-4.90	508833,4	101,1	102,5	103,3	102,8	7659,69	863,89
Kombajn do ziemniaków	96443,2	100,0	102,6	103,5	105,4	1451,80	163,74
Samochód dostawczy	113615,3	100,4	106,5	104,9	102,9	1710,30	192,90
Rozrzutnik obornika 2-osiowy	65636,1	100,0	102,9	104,0	108,2	988,05	111,44
Siewnik 25 redlic	20672,1	100,0	102,3	102,8	103,2	311,19	35,10
Ciągnik 90 kW	241957,8	100,2	103,5	104,4	106,1	3642,30	410,79
Przyczepa do ciągnika samowładowca	46078,6	100,2	106,8	107,0	111,4	693,64	78,23
Kopaczka elewatorowa	18209,9	100,0	102,8	103,8	106,3	274,12	30,92
Zestaw uprawowo-siewny	59274,7	100,0	104,2	105,4	104,6	892,29	100,64
Kosiarka rotacyjna 1650 mm	9386,4	100,3	104,3	106,2	107,6	141,30	15,94
Zgrabiarka 1-karuzelowa	15234,3	100,2	106,3	107,8	107,9	229,33	25,86
Prasa zwijająca, stałokomorowa	69777,2	100,1	104,2	104,8	104,2	1050,39	118,47
Owijarka do bel	12234,0	100,3	105,2	109,9	110,5	184,16	20,77
Opryskiwacz 400 l	7151,4	100,3	107,2	108,6	107,6	107,65	12,14
Agregat uprawowy (kultywator i wał strunowy)	9827,6	99,9	105,5	106,9	107,6	147,94	16,69
Sadzarka 2 rzędowa „Kora-2”	16763,8	100,0	103,3	104,7	105,3	252,35	28,46
Plug 4-skbowy	15278,2	100,8	104,5	106,4	109,0	229,99	25,94
Pielniko-obsypnik 3-rzędowy	1352,5	100,4	106,4	106,8	107,7	20,36	2,30
Gleboğrafzarka	6494,8	100,1	102,5	102,8	104,1	97,77	11,03
Rozsiewacz nawozów zawieszany	7154,7	101,8	106,5	110,3	109,3	107,70	12,15
Dojarka 1- lub 2-konwiowa ^a	7809,1	100,0	104,0	104,0	105,3	117,55	58,74

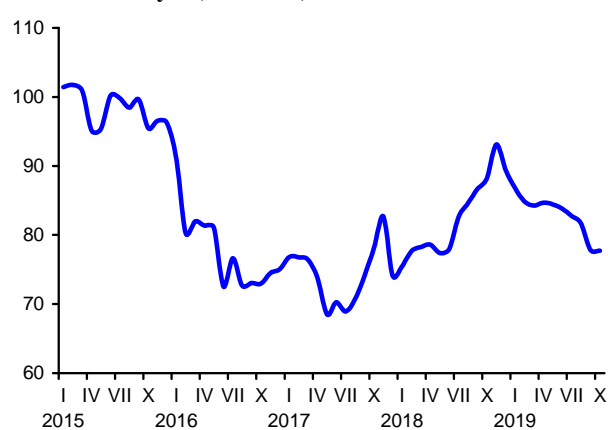
^a zamiast żywca wieprzowego przyjęto mleko w hl

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

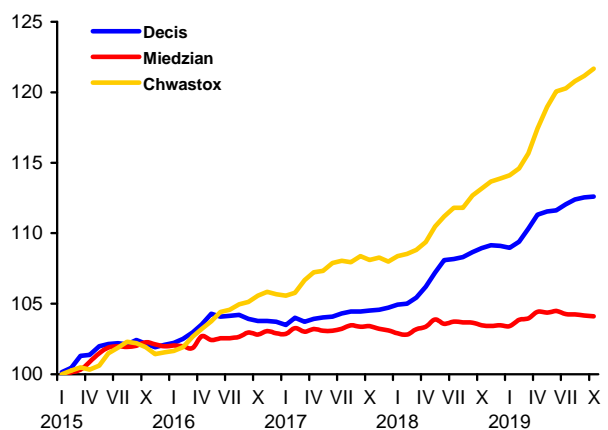
Rys. 1. Ceny wybranych nawozów mineralnych (zł/t)

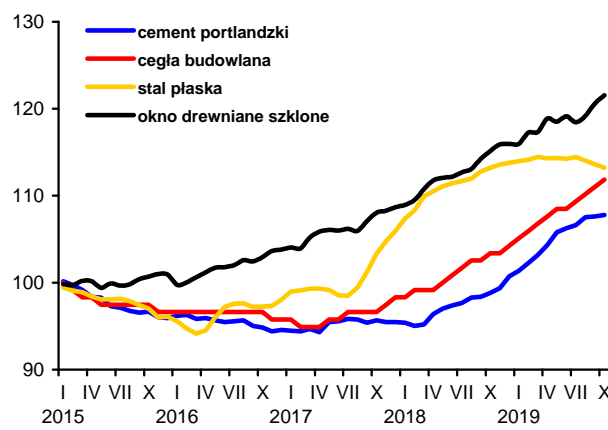
Rys. 2. Dynamika cen nawozów mineralnych w handlu światowym (2010=100)

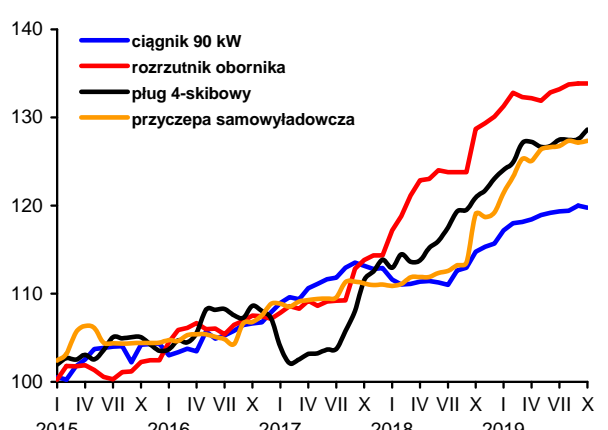
Rys. 3. Dynamika cen wybranych środków ochrony roślin (XII 2014=100)

Rys. 4. Dynamika cen wybranych materiałów budowlanych (XII 2014=100)

Rys. 5. Dynamika cen wybranych maszyn rolniczych (XII 2014=100)

Rys. 6. Ceny oleju napędowego i benzyny 95-oktanowej w Polsce (lewa oś) oraz światowe ceny ropy naftowej (prawa oś)

